

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.

Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inseratni oddetek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2497Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštne čk. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 705.247.

Ljubljana, 19. januarja.

V Beogradu je pripravljen zopet nov udarec za Slovenijo in Slovence. To pot so se odločili, da degradirajo in ponižajo prestolico Slovenije, našo belo Ljubljano. Iz poročila, ki ga priobčujemo na drugem mestu, je razvidno, da je vladna g. Vukičevića izgovorila načrt zakona o občinah in samoupravnih mestih. Ta zakoniti načrt daje Beogradu in Zagrebu posebne privilegije, ki jim gredo kot prestolicama Srbov in Hrvatov, do čim na žalost vidimo, da Ljubljana kot metropola Slovencev pri tem odlikovanju ne le ni upoštevana, marveč da je potisnjena v vrsto najneznatnejših krajev v južnih krajih države.

V zakonskem načrtu ni navedeno nobeno merilo za večjo avtonomijo gotovih mest. Za to se ne predpisuje niti potrebno število prebivalstva, niti kaj drugega. Ako bi bilo za privilegirano stališče potrebno samo veliko število prebivalstva, bi morala biti privilegirana tudi Subotica. Ker zanjo ni predvidena izjema, so morali biti za izjemno pozicijo Beograda in Zagreba merodajni posebni nacionalni gospodarski in kulturni pogoji. Ako pa je temu tako, potem moramo ugovarjati in odločno protestirati, da je vladni predlog popolnoma prezrl Ljubljano.

Kakor je Beograd poleg tega, da je metropola celokupne države, predvsem gospodarski in kulturni centrom Srbov, kakor se v Zagrebu steka glavna gospodarska in kulturna sila Hrvatov, prav tako je Ljubljana ognjišče vsega narodnega življenja Slovencev. Kot prestolica Slovencev se Ljubljana da primerjati samo s prestolicama Srbov in Hrvatov in z nobenim drugim mestom v državi.

Z novim zakonskim projektom je torej ogrožen predvsem princip prestolice stališča Ljubljane. Ako naj bo Ljubljana potisnjena na nivo malih avtonomnih mestec v Srbiji in Črni gori, potem so vrata na široko odprta, da nam z novimi zakoni in ukrepi demonstirajo v Ljubljani vse, kar danes še ima kot prestolico Slovenije, ter odrečejo vse, kar še nujno potrebuje kot kulturni in gospodarski center Slovencev. Potem je v opasnosti obstoj ljubljanske univerze, obstoj gledališča, obstoj višjege sodišča, direkcija železnice, direkcija pošte itd. itd. Nepregledne so v svoji dalekosežnosti posledice, ki bi morale nastati, ako se za Ljubljano uniči princip, da je prestolica Slovencev, odnosno tretja prestolica države.

Jugoslavija nosi ime kraljevine Srbov, Hrvatov, Slovencev in dosedaj je veljalo načelo, da je Ljubljana tretja prestolica države. Zakaj hoče baš režim g. Vukičevića Ljubljano degradirati, nam ni razumljivo; saj se Ljubljana z ničemer ni pregrešila, da bi to zaslužila. Ljubljana je še v Avstriji imela isto privilegirano stališče kakor Dunaj, Praga, Gradec ali Lvov. Ljubljanski občinski svet in ljubljanski župan sta bila desetletja edina glasnika in reprezentanta nacionalne misli med Slovenci, one nacionalne ideje, ki nas je ob prevratu združila s Srbi in Hrvati. In zakaj naj bo sedaj Ljubljana v lastni, narodni državi zapostavljena, zakaj potisnjena na stališče brezpomembnega provincijalnega mesta? Kak občutek naj imajo pri tem naši neodrešeni bratje onstran granic?

Načrt novega zakona o občinah ne more in ne sme biti sprejet neizpremenjen. Tu gre za eno največjih in najvažnejših vprašanj, ki se tičejo vitalnih interesov Slovencev in če je kdaj in kje bila potrebna enodušnost Slovencev, potem je potrebna enodušnost v tem vprašanju. Tu morajo stopiti v ozadje vsi strankarski in vsi drugi ozirom! Celokupna Slovenija, vsi Slovenci, vse nacionalne organizacije Slovencev in vsi stanovci se morajo zavedati, da je sedaj nastopil čas, ko gre za prestiž, čast in ponos Slovencev. Slovenija, tua res agitur!

Sklicanje Narodne
skupščine

Beograd, 19. januarja. p. Po današnjem dogovoru predsednika vlade Velje Vukičevića in predsednika Narodne skupščine dr. Perića bo sklicana Narodna skupščina za torek 24. t. m. ob 10. dopoldne. Na prvi seji si bo Narodna skupščina odločila sama dnevni red. Predsednik gg. Vukičević in dr. Perić se še nista odločila, ali naj se na dnevni red seje Narodne skupščine 25. t. m. postavi davčni zakon, ki je že gotov, ali pa naj se forsira delo v finančnem odboru tako da bo do sestanka Narodne skupščine izgovorjen že tudi proračun, kakor bi ta prišel na dnevni red in bi bil davčni zakon odločen.

Hercegovci beže
iz domovine

Mostar, 19. jan. n. Veliko županstvo je prešlo mnogo prošenj iz raznih krajev Hercegovine, in sicer tako od katoličanov in muslimanov, kakor od pravoslavcev, naj se jim dovoli, da se izselijo. Posebno veliko prošenj je prišlo iz trebinjskega in stoškega sreza. Ljudje zahtevajo predvsem potne liste za Ameriko in Francijo, muslimani pa večinoma za Turčijo.

Davidovičeva akcija za koncentracijo
Službeni komunike demokratske stranke

Ugotovitev popolnega soglasja med šesti opozicije in g. Davidovičem. — Za ureditev države je nujno potreben režim široke nacionalne koncentracije. — Okvir za spojitve obeh demokratskih strank

Beograd, 19. januarja p. Danes popoldne se je vršil drugi sestanek med gg. Pribičevićem, Joco Jovanovićem in Ljubo Davidovičem. Zvečer je g. Pribičević odpoval v Zagreb, kjer se jutri sestane z g. Radićem.

Zvečer je izdalo predsedstvo Demokratske stranke o dosedanjih razgovorih sledeči

KOMUNIKE:

Izmenjava misli med gg. Svetozarjem Pribičevićem, Joco Jovanovićem in Ljubo Davidovičem je dovela do soglasne ugotovitve, da je kongres Demokratske stranke v svojih zahtevah za izboljšanje sedanje stanja naglašal v glavnem to o čemer so predstavniki Kmečko-demokratske koalicije in zemljoradniškega kluba soglasali že poprej s šefom Demokratske stranke, ki je zahteval

osnovo za koncentracijo.

Ta zahteva vsebuje v prvi vrsti najnujnejšo pomoč za siromašne pokrajine, kjer so ljudje brez kruha in dela, gospodarske reforme, nujno podpora poljedelstvu v krizi, zmanjšanje in izenačenje javnih bremen, podpiranje poljedelstva potom hipotekarnih in kratkoročnih zadružnih kreditov, strokovno usposobljenost uradništva, splošno štednjo in znižanje števila uradništva, revizijo uradniškega zakona, pri čemer naj se z boljšo izbiro izvede obenem depolitizacija državne uprave, in končno revizijo predloženega proračuna v cilju uveljavljanja teh zahtev.

Za izvedbo tega programa in mnogih drugih potreb je nujno potreben

Pomen demokratskega komunikea

Napačni računi z neodločnostjo g. Davidoviča. — Kako naj se spojitjo demokratske skupine. — Akcija naj se izvede še pred proračuna

Beograd, 19. januarja, i. V političnem položaju se beleži danes kot najvažnejši dogodek komunike, ki ga je izdalo predsedstvo demokratske stranke o programu in smernicah akcije g. Davidoviča za koncentracijo demokratskih sil. Od demokratskega kongresa dalje so vladinovci stalno vzdrževali govornico, da bo g. Davidovič kljub enodušni zaupnici, ki mu jo je dala stranka in kljub naravnost diktatorskemu pooblastilu za vodstvo politike demokratske stranke, ki ga je dobil z znano resolucijo, še naprej ostal neodločen in da bo on imel samo besedo, drugi pa dejanja. Z današnjim komunikejem je predvsem g. Davidovič hotel pokazati, da je njegove neodločnosti konec in da sedaj odločno pristopa k velikemu problemu, ki je od sestanka Narodne skupščine naprej stalno na dnevnem redu.

Politično je komunike vlepomemben, ker povdarja načelo soglasnosti v glavnih vprašanjih državne politike s KDK, o kateri ugotavlja, da je prva začela akcijo za ustvaritev velikega demokratskega, realnega državnega programa. Kot cilj te skupne akcije označuje komunike široko koncentracijo, ki bi naj dala državi režim, ki bi bil na višini svoje naloge. S to ugotovitvijo je istočasno izrečena obsodba nad današnjo vlado in njenim režimom.

Vlada se boji zagrebške
manifestacije

Zagreb, 19. jan. n. Nocoj so imeli sejo člani poslovnega odbora KDK. Razpravljali so o pripravi za nedeljsko manifestacijo. Ker se je raznesla vest, da je veliki župan odredil prepoved prihoda velikih skupin seljakov v mesto, so takoj s seje vprašali šefa policije, če je to res. Šef policije je izjavil, da ima samo nalog, preprečiti eventualno manifestacijo po mestu, drugače pa bo policija postopala čim liberalneje, radi tega se bo poslovni odbor KDK nocoj nujno obrnil na notranje ministristvo z zahtevom, naj se dovoli tudi manifestacija po mestu.

Mita Dimitrijević pri Radiću

Zagreb, 19. jan. n. Danes je znan radikalni emisar g. Mita Dimitrijević posetil Stepana Radića in se razgovarjal z njim dve uri. Gospod Dimitrijević je na vprašanja novinarjev ponovno izjavil, da nima nobene misli in da ni stavil Stepanu Radiću nobenih predlogov, ker ni bil zato pooblaščen. Z Radićem je imel samo prijateljski razgovor.

Kriza v zagrebškem
nogometnem podsavezu

Zagreb, 19. jan. n. Na današnji seji zagrebške nogometne podsaveza je cela uprava podala ostavko. Nova skupščina podsaveza bo 5. februarja.

Plebiscit zaradi enega milijona

Praga, 19. jan. g. Pokojni olomuški nadškof Kohn je v svoji oporoki zapustil veliko vsoto za ustanovitev univerze v Brnu odnosno Olomoucu. Ker izvršitev oporoke ni mogoča, ker je medtem bila ustanovljena v Brnu državna univerza, je olomuška škola sklenila izvesti v škofiji ljudsko glasovanje, ki naj odloči, v katero svrbo naj se porabi to premoženje, ki znaša nad en milijon Kč.

režim široke nacionalne koncentracije z zdravim parlamentarnim mehanizmom, brez čigar popolne avtoritete ni mogoče izvesti tako važnih nalog, združenih z veliko odgovornostjo.

Ker je demokratski kongres stavil g. Davidoviču nalogo da v cilju izvedbe teh zahtev uvede primerno akcijo, je

g. Davidovič pričel razgovore s predstavniki poedinih skupin

in stopil najprej v stike z onimi, ki so že poprej zavzeli inicijativo v tem smislu in s katerimi je prišlo že do načelnega soglasja v glavnih vprašanjih. Razgovori se bodo nadaljevali tudi z ostalimi skupinami. G. Davidovič zavzema v tej akciji inicijativo po izraženi želji kongresa in po svoji lastni zavesti dolžnosti do države brez vsake strankarske ali osebno-taktične misli in pretenzije, kakor skuša to naslikati del gotovega časopisja. Gre za široko koncentracijo, ki bo dala državi režim, dorešen tem velikim nalogam.

V tem okviru se bo lahko izvršila tudi

spojitev SDS z Demokratsko stranko odnosno Demokratsko zajednico v eno strankarsko celoto ali pa vsaj osnovala zajednica tesnega sodelovanja pri izvrševanju tega programa. To je odvisno od tega, v koliko se bo na obeh straneh pokazalo soglasje v tem velikem cilju, za katerega se g. Davidovič tudi danes neomajno zavzema, verem liniji, ki jo je obrazložil v svojem prvem pismu na predstavnike Kmečko-demokratske koalicije in zemljoradniškega kluba gg. Svetozarja Pribičevića, Stepana Radića in Joco Jovanovića.

Pomen demokratskega komunikea

Napačni računi z neodločnostjo g. Davidoviča. — Kako naj se spojitjo demokratske skupine. — Akcija naj se izvede še pred proračuna

Glede ujedinjenja demokracije ugotavlja komunike g. Davidoviča, da bi se moglo to izvršiti ali s spojitvijo KDK z demokratsko stranko v enotno veliko državno stranko ali pa v veliko demokratsko zajednico, ki bi se potem pri samem delu na vodstvu države utrdila. Komunike na koncu označuje, da ta akcija, kar je naravno, še ni dozorela in da bodo potrebni še zaključni razgovori, povdarja pa, da ostane gospod Davidovič neomajno na liniji, glede katere so se on in predstavniki koalicije ter zemljoradniškega kluba sporazumeli povodom izmenjave znanih pism oktobra meseca.

V kakšnem tempu se bo sedanja akcija vršila, se da tolmačiti iz samega komunikeja, ki govori

o potrebi revizije predloženega proračuna.

kar pomeni, da smatra g. Davidovič, da bi bilo potrebno ves problem novega režima za našo državo rešiti, se preden padejo definitivne odločitve o državnem proračunu.

Svetozar Pribičević se je s svojo soprogom odpravil v Zagreb, kjer bo imel jutri razgovore s Stepanom Radićem. V soboto se zbere ob 9. dopoldne v Zagrebu v Selačkem domu klub KDK k plenarni seji, na kateri bodo sprejeti, kakor se zatrijuje, zelo važni sklepi.

Pred rekonstrukcijo
čsl. vlade

Praga, 19. januarja. h. Ker je ministrski predsednik Svehla popolnoma ozdravel, je gotovo, da bo prihodnje dni prišlo do rekonstrukcije vlade. Dosedanji trgovinski minister dr. Peroutka bo demisijsional. Na njegovo mesto bo prišel narodno-demokratski poslanec dr. Josip Matoušek. Poslanska zbornica je danes popoldne popolnoma mirno opravila svoj program. Rešenih je bilo nekaj manjših predlogov in nekaj imunitetnih zadev. Prihodnja seja bo 24. januarja.

Madžarsko vohunstvo
tudi v Rumuniji

Bukarešta, 19. januarja. s. Oblasti so razkrile veliko madžarsko vohunsko organizacijo. Medicene Stefan Silaj je poskusil podkupiti dve vojaški osebi mobilizacijskega urada, da bi dobil vojaške dokumente. Uvedena preiskava je dognala, da gre za zelo razširjeno zaroto, čije člani so bili večinoma madžarski dijaki, ki so si v nekem lokalnem segedinske univerze medsebojno prisegli zvestobo. Več oseb je bilo aretiranih. Nekaj zarotnikov je pobeignilo.

Slavnostni sprejem madžarskega
primasa — slovaškega rene-
gata

Budimpešta 19. jan. s. Madžarski nadškof Seredy je bil na potu skozi Madžarsko predmet mnogih ovacij; je danes dospel v Budimpešto. Na kolodvoru ga je v imenu vlade pozdravil prosvetni minister grof Klebelsberg in drugi oficijelni zastopniki. Grof Klebelsberg mu je izročil pozdravno pismo državnega upravnikaorthyia.

Beograd se raduje rojstva
Andreja

Uradno obvestilo o rojstvu. — Prestolica v zastavah. — Gratulacije na dvoru. — Zdravstveno stanje kraljice Marije je zelo dobro

Beograd, 19. januarja. p. O rojstvu drugega sina kraljevskega para se doznava po naslednje podrobnosti. Takoj po porodu je bil pozvan na dvor prota Mica Popović, ki je novo rojenega princa blagoslovil in mu dal začasno ime Andrej. Novorojeno dete je težko 4 kg ter je lepo razvito in krepko. Na boljši vesel je bil kraljevič Peter, ko so mu zjutraj sporočili, da je dobil bratca.

Ob 2.20 zjutraj so se začeli razlegati po Beogradu in okolici topovski strelci. Čim se je raznesla po mestu vest o radostnem dogodku, je bila povsod sprejeta z ogromnim navdušenjem. Takoj je bila brzoljavno sporočena v vsa večja, posebno garnizijska mesta, kjer so topovski strelci sporočili veseli dogodek prebivalstvu.

Ob 4. zjutraj je predsednik vlade g. Vukičević uradno obvestil tudi vse velike župane o rojstvu princa Andreja. Že na vse zgodaj zjutraj so zaplapolale po vsem mestu zastave. Tekom dopoldneva so se vršile v vseh beograjskih cerkvah zahvalne službe božje. Ljudje mnogo komentirajo dešstvo da je bil mali princ rojen na dan Bogojavljenja, kajti po stari veri so otroci, rojeni tega dne, posebno srečni.

O rojstvu je bilo danes na vse zgodaj izdano naslednje

službeno poročilo:

»Podpisani, pozvani od Nj. Vel. Aleksandra, kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev, da prisostvujemo porodu Nj. Vel. kraljice Marije, so se sestali v kraljevem dvoru v Beogradu zjutraj 19. januarja l. 1928. ob 1. uri. V potrdilo je bil narejen in podpisan istega dne ta akt v dvoru Nj. Vel. kralja. V Beogradu, dne 19. januarja l. 1928. Predsednik Narodne skupščine dr. Ninko Pe-

rić, s. r., predsednik ministrskega sveta Velja Vukičević s. r.; minister pravde dr. Dušan M. Subotić, sr. r.»

Vpisovanje čestitk povodom rojstva princa Andreja v dvorno knjigo na maršalatu je trajalo danes ves dan. Eden izmed prvih se je vpisal v knjigo angleški poslanik Kenedy. Kralj je takoj obvestil o radostnem dogodku v svoji družini svojega kuma, princa Yorkskega.

Izmed meščanov se je prvi vpisal v dvorno knjigo invalid g. Mirko Mahorovič. Za tem se je vpisal vojni minister general Hadžić, nadalje pomočnik zunanega ministra Stevan Hadžić ter razne politične osebnosti, komandanti vojaških čet v Beogradu itd. Zunanje ministrstvo je danes dopoldne brzoljavno obvestilo o radostnem dogodku v kraljevi rodbini vsa naša poslaništva in konzulate v inozemstvu.

O zdravstvenem stanju kraljice Marije, je bil izdan naslednji

zdravniški bilten:

»Zdravstveno stanje Nj. Vel. kraljice Marije je zelo dobro. Temperatura normalna. Mali kraljevič ima 4 kg teže. Beograd, 19. januarja 1928. Dr. L. Koen s. r. dr. Z. Zdravković, s. r.»

Sporočilo vojski in mornarici

Beograd, 19. januarja i. Kralj Aleksander je izdal naslednji ukaz vojski in mornarici: »Moji dragi vojski in mornarici! Junaki! Nj. Vel. kraljica je z božjim blagoslovom rodila meni sina, danes 19. januarja 1928. Z radostnim srcem objavljam to vest svoji hrabri in plemeniti vojski in mornarici, pošiljajoč ji svoje prisrčne pozdrave. Živela moja hrabra vojska in mornarica! Aleksander«.

Nov udarec jugoslovenskemu žvlju
v Italiji

Fašistična oblast je razpustila goriško »Zadružno zvezo« s 170 slovenskimi gospodarskimi organizacijami

Gorica, 19. januarja l. Prefekt je danes s posebnim ukrepom razpustil načelstvo in nadzorstvo Zadružne zveze, najmočnejše slovenske gospodarske organizacije na Goriškem. S tem ukrepom oblasti, ki kaže, da se je začela sistematična demontaža gospodarskih organizacij pod Italijo živečih Slovanov, je bil zadani za Gorico hud in morada smrten udarec zadružnemu gibanju, na katerem sloni vse gospodarsko delovanje Slovencev v Julijski Krajini.

V goriški Zadružni zvezi, ki je bila v rokah krščanskih socialcev, je bilo

včlanjenih približno okrog 170 slovenskih kmetijskih, gospodarskih, mlekar-skih in drugih zadrug, posojilnic in hranilnic. Včlanjeni so bili v Zadružni zvezi tudi nekateri izdajatelji listov, med njimi konzorcij »Goriške Straže«.

V slovenskih krogih vlada zaradi tega ukrepa nepopisno razburjenje. Da polagajo Italijani veliko važnost na ta korak goriškega prefekta, dokazuje goriško fašistično glasilo »Vedetta d' Isonzo«, ki je nocoj objavilo prefektov odlok in pa komentar na uvodnem mestu.

Italija ne sprejema darov...

Senzacionalno poročilo pariškega lista o italijanskih zahtevah napram Franciji

Pariz, 19. januarja g. Rimski poročevalec lista »Paris Midi« objavlja od merodajne strani senzacionalne izjave o italijansko-francoskih odnosih. Ako se te izjave dejansko strinjajo z uradnim oficijelnim mišljenjem, se mora priznati, da pomenijo velik napredek za italijansko-francosko zblizanje.

Poročevalec izjavlja med drugim, da Italija ni nikoli zahtevala niti Nizze, niti Korzike, niti kake francoske kolonije. To je vse smešno, kakor je tudi vojska med Italijo in Francijo iz vojaških in geografskih vzrokov nemiseln. Italija mora plačati dolgov mora izvršiti velika gospodarska dela ter zgraditi novi režim. Zaradi tega si želi sam mir in prijateljstvo s svojimi sosedi.

Nemška politika

Novi minister za državno brambo. — Pred demisijsko notranjega ministra. — Pričetek proračunske razprave.

Berlin, 19. januarja. s. Predsednik Hindenburg je imenoval upokojenega generala Grönnnerja za Gösslerjevega naslednika. Pred tem imenovanjem je imel Hindenburg razgovore z voditelji strank, pri katerih je izjavil, da so po njegovem mišljenju pomisleki desničarskih strank neupravičeni. General Grönnner bo kot minister za državno brambo vodil vojsko po njegovih intencijah. V političnih vprašanjih se bo Grönnner pridružil mišljenju večine vlade.

Berlin, 19. januarja. d. Kakor se izve v političnih krogih, bo notranji minister Keudel prihodnje dni iz zdravstvenih razlogov podal demisijsko. Pravi vzroki tega nenadnega odstopa še niso znani, vendar pa menijo, da hoče državna vlada z izločitvijo tega svojega člana olajšati svoj položaj pri proračunski debati v državnem zboru. S tem odstopom bodo nemški nacionalci prišli v precej težak položaj, ker bodo težko našli naslednika, ki bo všeč vladni koaliciji, obenem pa tudi radikalnemu krilu stranke.

Berlin, 19. januarja. (be.) Državni finančni minister je v prvem čitanju državnega proračuna izjavil, da zaključuje letošnji proračun z 9 in pol milijardami deficita, kar pomenja napram prejšnjemu letu povišanje deficita za 373 milijonov mark. Minister je

povdarjal, da je letošnje finančno leto prvo normalno leto glede plačila nemških reparacij in da mora plačati letos nemška država ogromne vsote. Trud, katerega je imela vlada za sestavo državnega proračuna, dokazuje, s kako resnobo skuša nemška vlada zadostiti finančnim obveznostim države. Končno je finančni minister omenil izvajanja reparacijskega agenta Gilberta Parkerja in povdarjal, da je rešitev reparacijskega vprašanja edinole mogoča v okvirju gospodarskih zakonov.

Berlin, 19. januarja. d. Kriza v centruu nikakor še ni rešena, skoraj se lahko reče, da se je poostрила. Voditelj državnozbornske frakcije centrua Gurard se je pogajal s tajniki strokovnih organizacij, da bi mogel doseči sporazum med voditelji strokovnih organizacij in vodjo stranke dr. Marxom. Upajo, da se bo posrežilo doseči ta sporazum na ta način, da bodo ugodili kar najbolj katoliškim delavcem, zlasti tako, da se bodo upoštevale socialne zahteve levega krila centrua. Pri prihodnjih volitvah bodo postavili tudi več kandidatov katoliških delavcev. V vodilnih krogih centrua se odločno odklanja verzija, da je v stranki nastal že tak razkol, da ga ni več mogoče preprečiti. Centrum je stranka kompromisov, ki se zlasti dobro razume na izravnanje nasprotstev, ker je sestavljena iz različnih družabnih slojev. Vodstvo stranke in odbor stranke sta sklicana za 28. in 29. januarja v Berlin.

Načrta zakonov o občinah in mestih Ljubljana zapostavljena za Beogradom in Zagrebom

V notranjem ministristvu so izdelali načrta novih zakonov o podeželskih občinah in o avtonomnih mestih. — Načrt drugega zakona prinaša Sloveniji in Ljubljani hud udarec

Beograd, 19. januarja. I. Kakor doznava vaš dopisnik, je vlada izgotovila načrt novega zakona o občinah ter načrt zakona o samoupravnih mestih.

Zakon o občinah

ima 125 členov. Veljal bo za podeželske in malomestne občine. Zakon vsebuje naslednja glavna načela:

Vsaka občina mora načeloma imeti najmanj 2 tisoč prebivalcev. O združevanju občin in ustanavljanju novih občin odloča notranje ministristvo, ako bo to zahtevali notranje občinski svet s sklepom ob navzočnosti dve tretjini občinskih odborov in ako je oblastna skupščina izrekla pozitivno mnenje.

Občinski svet se voli po proporciji po D' Hontovem sistemu ter šteje v občinah do 2 tisoč prebivalcev 15 članov, do 4.000 prebivalcev 18 članov, do 8.000 prebivalcev 21 članov in preko 8.000 prebivalcev 24 članov. Kandidatne liste potrjuje okrajno sodišče.

Organi občine so: občinski odbor, občinska uprava, ki jo tvori 2 do 4 odborniki, ter predsednik občine. Nadzorstvena oblast je sreski poglavar. Ako občinski proračun določa nad 50 % doklad na neposredne davke, mora to odobriti oblastni odbor ako določa nad 300 % doklad, pa finančni minister.

Za občinsko uradništvo določa zakon kvalifikacijo. Fakultetno izobrazbo ali do vršeno srednjo šolo in enoletno občinsko prakso ali pa nižjo srednjo šolo ter 10letno občinsko prakso. Službeno razmerje občinskih uradnikov se ravna po načelih uradniškega zakona.

Proračun sestavlja občinska uprava ter ga mora vsako leto razpoložiti do 17. oktobra na javen vpogled. Vsak volilec ima pravico vložiti k proračunu ugovore in druge pripombe, o katerih skupno s proračunom razpravlja občinski odbor, ki mora proračun odobriti do 15. novembra.

Za razsežnejše občine, ki so sestavljene iz več prejšnjih, manjših občin, določa zakon poleg občinske uprave še posebne krajevne zbore in odbore.

Občinski odbor razpusti sme veliki župan samo 1. ako se ne more konstituirati, 2. ako že dve leti ni sprejel proračuna, in 3. ako se je pregrešil proti državnemu interesu. V zadnjem slučaju pa mora pristati na razpust državni svet. V slučaju razpusta vodi gerentstvo stara občinska uprava.

S strankarstvom se uničujejo milijoni

Razprava o proračunu ministrstva za šume in rudnike
Finančni odbor je dopoldne sprejel proračun poštnega ministrstva. — Žalostne slike o razmerah v upravi naših šum in rudnikov

Beograd, 19. januarja. r. Dopoldne je finančni odbor nadaljeval razpravo o proračunu ministrstva za pošte in brzolaz. Prvi je govoril posl. dr. Ljudevit Krajač, ki je predvsem zahteval pojasnila o polaganju kablov in o pariški konvenciji. Posl. Andrija Radović je govoril o razmerah v Črni gori, posl. Ceda Mihajlovič pa o slabih komunikacijah v Dalmaciji, zlasti na otokih. Minister Kocić je v svojem zaključnem govoru izjavil, da bosta na Cetinju in v Splitu ustanovljena inspektorata namesto ukinjenih poštinih direkcij. Po kablju bosta Beograd in Zagreb zvezana s 40. programi. Dopoldne je bil proračun ministrstva za pošte in brzolaz sprejet z večino glasov, nakar je prišel na razpravo

proračun ministrstva za šume in rudnike.

Razpravo je otvoril minister za šume in rudnike g. dr. A. Mijović z daljšim izpovedjem, v katerem je uvodoma naglašal, da je pretežni del izdatkov določen za personalne izdatke. Obširno je govoril tudi o znanih aferah pri eksploatacijskih pogodbah. Izjavil je, da je takoj ko je dobil prave vesti o zlorabah odredil posebno preiskovalno komisijo, ki je odšla sedaj na lice mesta, da se o tem izvede preiskavo. Zato prosil, da se o tej aferi zaenkrat ne govori. Minister je dalje sporočil, da bo v najkrajšem času predložil Narodni skupščini nov gozdni zakon; izdeluje se tudi uredba o komercializaciji rudnikov.

Debatu je otvoril z daljšim govorom zemljoradnik Tupanjan, ki se je obširno bavil z raznimi aferami pri eksploatacijskem v Bosni. V komisijo, ki naj izvede preiskavo, nima zaupanja, ker njeni člani niso strokovnjaki.

Na popoldanski seji je prvi govoril radičev

dr. Gjurio Šutej,

ki je govoril zlasti o razmerah v Bosni in Hercegovini, kjer ima država ogromna bogastva v gozdovih in rudnikih. Kljub temu se dogaja, da umirajo v Bosni in Hercegovini ljudje od lakote.

Tudi proračun ministrstva za šume favorizira posamezne pokrajine v škodo drugih. Pokrajine, ki plačajo najmanj, dobe največ, pokrajine pa, ki prinašajo državi največ dobička, dobe najmanj. Dohodki gozdov v Srbiji so izkazani v proračunu s 17 milijoni, izdatki pa znašajo 19 milijonov. V Bosni in Hercegovini znašajo dohodki 87 milijonov, izdatki pa 22 milijonov, torej obdaja sušit 65 milijonov, ki se bo uporabil v drugih pokrajinah. Dohodki Hrvaške so proračunani na 55 milijonov, izdatki na 14 milijonov, torej zopet 42 milijonov v korist ostalih krajev. Dohodki gozdov iz Slovenije so izkazani s 3.800.000, izdatki z 2.900.000 za Vojvodino dohodki 8.300.000, izdatki 3.500.000 itd.

Se slabša je slika, ako se upošteva številno osobila. Hercegovina ima 2.700.000 ha gozdov, kljub temu pa ima enako število gozdarskih organov, kakor Srbija, ki ima za cel milijon hektarjev manj gozdov. Razen tega so vsi nižji organi ministrstva za šume v Srbiji prevedeni v zvančnike, v Bosni in Hercegovini pa so le službeni in dnevničarji. Dalje je dr. Šutej govoril o strahovitem partizanstvu, ki vlada med gozdar-

va, ki jo politične oblasti imenujejo v spoznanju z oblastnim odborom iz vrst volilcev.

Zakon o avtonomnih mestih

daje Beogradu in Zagrebu posebne privilegije, dočim je tretjo prestolico Ljubljano popolnoma prezrl. Beograd in Zagreb bosta izvedla iz delokroga velikih županov ter direktno podrejena notranjemu ministristvu. Predsednika teh dveh mestnih občin imata položaj velikega župana v ostalih mestih, torej tudi v Ljubljani, pa imajo župani funkcijo sreskih poglavarjev. Za spojitve s sosednjimi občinami veljajo ista načela, kakor za podeželske občine.

Volitve v mestih se vrše po enakih načelih, kakor v podeželskih občinah. Mestni občinski odbori štejejo do 10 tisoč prebivalcev 21 članov, do 30 tisoč 25 članov, do 50 tisoč 30 članov, do 100 tisoč 45 članov in preko 100 tisoč prebivalcev 60 članov. Volitve se v vseh avtonomnih mestih vrše na en dan, in sicer redno tretjo nedeljo v avgustu.

Mandati trajajo v mestih kakor v podeželskih občinah štiri leta. Sklepi občinskega odbora se sprejemajo z navadno večino. Volitve v odseke se vrše po proporciji. Mestu načeljuje predsednik občine z enim ali dvema predsednikoma. Ostala organizacija se ureja z avtonomnim statutom. Mesto se lahko razdeli v okraje, v katerih vodi lokalno upravo posebni mestni uradniki v imenu predsednika. Mestni proračun potrjuje veliki župan in s pristankom državnega sveta. Za doklade, ki znašajo nad 100%, je potrebno dovoljenje finančnega ministrstva. Vlada lahko odstavi predsednika občine: 1.) ako tako zahteva večina občinskega odbora, 2.) ako zanemara svojo službo. V zadnjem slučaju pa ima predsednik pravico pritožbe na državni svet, ki ima odločilno moč.

Občinski odbor sme veliki župan (v Zagrebu in Beogradu notranji minister) razpustiti le s pristankom državnega sveta in iz istih razlogov, kakor odbore podeželskih občin. Nove volitve se morajo vršiti najkasneje v treh mesecih. V času razpusta občinskega odbora upravlja občino dotedanji predsednik občine, če pa tega ne more, pa najstarejši pravni referent na magistratu. Vseh avtonomnih mest v državi je 64.

prispeva država, ki pa naj prisili tudi podjetja, da zadostijo svojim dolžnostim, ker je znano, da so delavci v svetovni vojni propadli, lastniki rudnikov pa so pridobili tudi pri valorizaciji. Sploh pa naj se posveča rudarjem večja pozornost in naj se zlasti v državnih rudnikih ne reducirajo strokovnjaki.

Nato je poslanec dr. Žerjav obširno razpravljao o načinu dobave soli in kritiziral dejstvo, da še vedno

plačujemo razne komisije, ki potujejo po inozemstvu in nakupujejo sol, dočim bi naša domača solarna na Kreki lahko krila ne le vse potrebe naše države, marveč producirala sol tudi še za izvoz. Govornik predlaga, naj da uprava monopol na razpolago potreben kapital za modernizacijo tega podjetja. Ta načrt je skušal izvesti že takrat, ko je sam upravljal ta resor, vendar pa pri upravi monopolov ni našel potrebnega razumevanja. Če bi se ta načrt izvršil že takrat, bi država do danes prihranila že težke milijone, prebivalstvo pa bi imelo dobro in zdravo sol, ne pa, kakor sedaj, ko dobiva n. pr. Slovenija morsko sol, ki je ne more rabiti.

Glede proračuna za šume dokazuje, da bodo dohodki za 40 milijonov manjši, kakor pa so predvideni ter naglašal, da finančna sanacija ne obstoja v tem, da se predlagajo napadni proračuni. Apelira na večino, naj pokaže toliko moralne sile, da vrne fiktivni proračun vladi v revizijo. Govornik dalje dokazuje

škodljivost partizanstva in zlorab političnih oblasti ter pledira za depolitizacijo celokupne državne uprave. Izjavljajoč, da je to glavna zahteva kmečko-demokratske koalicije in da se njegova stranka odreka vsaki koristi v interesu velike ideje depolitizacije uprave. Ker se je tudi radikal gosp. Ceda Mihajlovič izjavil za depolitizacijo, misli, da bi bilo to vprašanje kmalu rešeno, če osvoji to naziranje celokupni radikalni klub. Govornik navaja primere partizanstva pri postavljanju uradništva in navede med drugim primer iz Slovenije, kjer so bili za Božič brzolazno upokojeni štirje gozdarji, da so bili lahko na njihov račun nastavljeni v Srbiji štirje strankarski ekspozenti. Nesmiselne redukcije šumskih nadzornikov, so rodile ogromno škodo in so tudi letošnji požari v Bosni in Hercegovini, kjer je zgorelo za nad 140 milijonov Din gozdov, to dovolj jasno pokazali.

Končno se je poslanec dr. Žerjav bavil z valorizacijo pogodb v Bosni in z najnovejšo afero ter zavračal ministra, češ, naj se o tem ne govori, povdarjajoč, da molk ne bi bil niti v državnem, niti v interesu ministra samega, marveč da je potrebna temeljita in nujna preiskava. Komisija, ki jo je imenoval minister, danj nalogi ne bo mogla zadostiti, ker v komisiji ni strokovnjakov. Zato predlaga, naj minister pristane na anketo finančnega odbora, ki bo preiskavo hitro in temeljito izvršila.

Seja je bila nato zaključena in se razprava jutri dopoldne nadaljuje.

Napoved popravka g. Jelačina

Včerajšnji »Slovenec« napoveduje, da nam bo g. Jelačin poslal z ozirom na naše poročilo o njegovem incidentu v Beogradu popravek. Dosedaj ga še nismo prejeli in prav radovedni smo nani. Ako hoče g. Jelačin z uspehom kaj popraviti, mora zanikati, da sta g. minister. Spaho in načelnik Tosić povdarjala, da so slovenski gospodarski krogi zadovoljni z oblastnimi davki in takami, ter mora zanikati, da je g. Tosić pred deputacijo gospodarskih organizacij pokazal pismo g. Jelačina na g. dr. Natlačena, s katerim predsed. Zbornice TOI izraža soglasje z novimi oblastnimi davčninami. Popravek vsake druge vsebine bi bil le izbegavanje od jedra vprašanja dvoilčnosti igre in jalov poskus s popravljanjem spravi ti javnost v zmoti. Najmanj kar lahko upamo je, da g. Jelačin ni tako drzen, da bi skušal s popravkom utajiti svoje lastno g. dr. Natlačeno pisano pismo, kakor tudi ne more utajiti svoje prisotnosti v deputaciji pri g. Tosiću.

Volitev župana v Ptuju

Nemec izvoljen z glasovi klerikalcev in radikalov za podžupana.

Ptuj, 19. januarja. Danes se je zbral v mestni posvetovalnici novoizvoljeni občinski svet k svojemu prvi seji, katero je otvoril s pozdravom novoizvoljenih občinskih svetnikov gerent vladni tajnik g. Zavaddal. Z ozirom na vesel dogodek v kraljevskem domu je pozval pred prehodom na dnevni red občinske svetnice, da zakličejo kraljevski rodbini trikratni »Živijo!« Kot najstarejšega svetovalca je pozval nato Nemca g. Steudteja, naj prevzame predsedstvo. G. Steudte je bil takoj odzval pozivu in poskušal prečitati nekaj pozdrav, kar pa se mu je slabo posrečilo, ker slovensčine ni znal niti čitati, tako da ga ni mogel skoro nihče razumeti.

Na poziv predsedujočega, naj kdo predlaga skrutinatorje, se je oglasil takoj Nemec g. Spruschina ter, da se takoj dokumentira kleroradikalno-nemški pakt, predlagal za skrutinatorje od SLS g. Praša, od Nemcev g. Damischa, sina bivšega restavrateja ljubljanske Kazine. Overovalatelj zapisnika ni imenoval, temveč takoj odredil volitve župana.

Kandidat kleroradikalno - nemške skupine g. Miha Brenčič je dobil pri prvem glasovanju 15 glasov, t. j. glasove SLS, NRS in Nemcev, dočim sta g. dr. Salamun s 6 in Josip Segula s 4 glasovi ostala v manjšini. S tem je bil izvoljen za župana g. Miha Brenčič, ki je izjavil, da sprejme izvolitev, ter se kratko zahvalil za izkazano mu zaupanje.

Takoj nato se je izvršila volitev podžupana, pri kateri je dobil kandidat večine Nemec g. Pavel Pirich 14 glasov (sam je oddal svoj glas za dr. Fichtena) in bil s tem izvoljen za podžupana. Po izvršenih volitvah je občinski

svetnik g. dr. Salamun podal v imeu Naprednega kluba (SDS in NSS) izjavo, v kateri je uvodoma naglašal, da bi bil pri današnjih volitvah lahko izvoljen za podžupana mesto Nemca s slovenskimi glasovi kandidat, ki bi ga bili predlagali SLS in NRS. Z obžalovanjem pa mora ugotoviti, da sta bila župan in podžupan izvoljena s pomočjo nemških glasov in to v času, ko obhajamo dvajsetletnico zgodovinskih septembarskih dogodkov in desetletnico našega narodnega osvobođenja in ujedinenja v nacionalni državi. Napredni občinski klub bo nadaljeval borbo za osamosvojitve ptujskih Slovencev na političnem in gospodarskem polju.

Ta izjava je zlasti razburila novoizvoljenega župana, ki je rekel, da bo na prihodnji seji nanjo odgovoril, in pa

vodjo tukajšnjih radikalov g. kontrolorja Smerduja, ki se je tudi zelo razvnel.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 19. januarja. p. Nocoj se je zopet vršila seja ministrskega sveta. Seja se je po zatrevanju ministrov bavila izključno s amandmani za finančni zakon. Na razpravi so bili tudi amandmani glede naknadnih kreditov gledališč v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Sprejet je bil dalje amandman, ki daje prometnemu ministru večjo kompetenco pri gradbi novih prog, ministru za javna dela pa pri gradbi novih cest. Obširno je razpravljali ministrski svet tudi o oblastnih proračunih, pri čemer je ugotovil, da so mnoge oblasti pri sestavi proračunov preokročile svoj, po zakonu jim določen delokrog.

Zakaj dobe tudi 3. številko revije „Življenje in svet“ še vsi Jutrovi naročniki

V Ljubljani, Mariboru in Celju smo dobili nešteto pozivov, naj tedensko revijo »Življenje in svet« naročnikom »Jutra« kar naprej pošiljamo, češ da bodo plačali naročnino zanjo obenem z naročnino »Jutra«, ko pride naš inkasant na dom. Zlasti ljubljanski naročniki »Jutra« se sklicujejo, da se samo po sebi razume, da hočejo biti tudi naročniki na »Življenje in svet«, pa da naj zato prihranimo njim in samim sebi skrb in delo za posebne prijave zaradi naročnine.

Izven Ljubljane, Maribora in Celja pa je položaj ta, da smo dobili dosedaj od naročnikov »Jutra« že več tisoč naročnin za »Življenje in svet«. Naročnina prihaja vsak dan in iz številnih pisnov, ki smo jih prejeli od naših prijateljev, sklepamo, da je večji del naročnin še na potu. Ker uprava pri najboljši organizaciji in volji ni mogla zmagati pregleda in sortiranja ogromnega števila prijav in vplačil, ki so došla zadnji teden za naše liste, smo se odločili, da tretjo številko »Življenja in sveta«

pošlemo še vsem naročnikom »Jutra«, ker menimo, da bo s tem najlažje ustrezno željam in potrebam interesentov.

Vse one, ki se ne nameravajo naročiti na »Življenje in svet« pa nujno prosimo, da naj tretjo številko te revije, ki jo prejmejo po pošti jutri, vrnejo z opazko: Nazaj, da nam tako prihranijo delo in troške za eventualno pošiljanje revije v prihodnje.

Kdor bi videl vrvenje in napore, ki jih imamo v upravi naših listov začetkom leta, bi takoj razumel velike težave, ki so nastale v tem, da ne moremo vsem takoj ustreči. V enem ali dveh tednih upamo, da bomo zmagali vse delo, na kar bomo zopet mogli v upravi naših listov izvrševati vsa naročila vsak dan sproti. Za »Življenje in svet« je treba pomisliti še to, da je to povsem nova uvedba naročevanja, ki jo je v obstoječih razmerah nemogoče preko noči usposobiti in urediti za brezhibno poslovanje. Prosimo zato za blagohotno potrpljenje!

Pred demaršo Male antante

V Bukarešti zatrjujejo, da se strinjajo s Prago in Beogradom. Zanimivi argumenti proti preiskavi s strani Društva narodov. Oficijelni komunike o monoštarski aferi

Bukarešta, 19. januarja. s. »Orient-Radio« poroča, da so pogajanja med Bukarešto, Prago in Beogradom glede monoštarske zadeve skoraj končana. V kratkem se pričakuje korak Male antante.

Bukarešta, 19. januarja. g. O skupni demarši ministrov Male antante glede monoštarske afere piše polifonijalni »V-torul«: Ni res, da Rumunija ne bo sodelovala pri demarši Male antante. Sedaj se vršijo med Prago, Beogradom in Bukarešto razgovori, da se najde najboljša rešitev tega vprašanja. »A d e v e r u l« pa piše: Rumunija še ni zavzela končnoveljavnega stališča v tem vprašanju, ker se je tozadevna korespondenca treh držav Male antante zakasnila. Ta zakasnitev je imela svoj vzrok v tem, da namestnik zunanjega ministra Titulescu, ki biva v Italiji, notranji minister Duca ni hotel sam prevzeti odgovornosti ter je poslal vsa pisma, note in odločitve ministru Titulescu.

Zeneva, 19. januarja. s. V zadevi tihotapstva orožja na Madžarsko Mala antanta dosedaj še ni storila oficijelne koraka pri tajništvu Društva narodov. Kakor doznava švicarski »Press-telegraph«, se zdi, da je gotovo, da se bo Svet Društva narodov ne glede na rezultat avstrijske in madžarske preiskave bavil s to zadevo.

Pariz, 19. januarja. s. Pertinax piše, da se proti Madžarski nikoli ne bo sklenila zaradi tihotapstva orožja kontrola Društva narodov, in sicer zato, ker postopanje za investigacijo Društva narodov še ni določeno in tudi ne iz političnih razlogov. Nemčija bo odklonila vsako preiskavo, ker noče ustvariti precedenčnega slučaja. Anglija bo odklonila, ker ne bo hotela ogroziti svojih interesov na Madžarskem, Italija pa tudi, ker je sama zapletena v to afero. Obstoja pa vprašanje, ali se bo dala Mala antanta ustrašiti po takih argumentih.

Berlin, 19. januarja. h. »Vossische Zeitung« objavlja očitveno inspiriran članek svojega ženevskega poročevalca dr. Julia Beckerja, ki polemizira z mišljenjem, da mora v monoštarski aferi

prevzeti inicijativo investigacijski odbor. Poročevalec meni, da je bil že leta 1924. ustvarjen precedenčen slučaj v tem smislu, da je inicijativa pri članih Društva narodov ne pa pri Svetu Društva narodov, ki ne more odločiti, ali se bo o zadevi sploh razpravljalo. Tudi v tem slučaju, ako bi Svet pričel razpravo, bi bila procedura zelo dolga in težavna. To stališče je v praških vladnih krogih povzročilo veliko zanimanje.

Dunaj, 19. januarja. s. O preiskavi v Monošturu, se uradno objavlja: Dne 1. januarja je vlak št. 5873 pripeljal v Monošter 5 vagonov, v katerih je bilo večje število zabojev. Oddajna postaja teh vagonov je bila Verona, prva carinska postaja v Avstriji, ki so jo pasirali vagoni, je bil Podkloster, namembna postaja pa Slovenske Novo mesto. Po tovrstnem listu so bili v teh vagonih strojni deli. Kot oddajalec je figuriral za trvdko Comercio Generale in ferramenta Edvard Rodigni inž. Giovanni Curti, kot adresat pa spedičista brata Berkovits v Slovenskem Novem mestu. Na tovrstnem listu je bila pripomba »Tranzit za Varšavo, Poljska«.

Ko je vlak dospel v Monošter sta avstrijska carinska funkcionarja dala odpreti en vagon v katerem sta našla zaboj različne velikosti. V prvem zaboji sta našla 8 pločevinastih kas, v katerih je bila po ena priprava za polnjenje patronskih girk za strojnice. V drugem zaboji je bila kaseta z dvema praznima girkoma. Na podlagi teh ugotovitev se je moralo domnevati, da so tudi ostali vagoni imeli isto vsebino in da gre za napadno deklaracijo.

Zastopnik avstrijskih železnice v Monošturu je zahteval, naj se ti vagoni vrnejo na avstrijsko ozemlje. O tem je obvestil madžarskega postajenačelnika s prošnjo, naj pusti izranžirati te vagoni. Madžarski postajenačelnik pa je izjavil, da ne more ustreči tej želji, ker so bili vagoni že predani ter so na madžarskem ozemlju in da mora čakati na navodila svojih nadrejenih oblasti. Z ozirom na to so ostali vagoni v rokah madžarskih železnice. Predsednik madžarske delegacije je predlagal avstrijskim delegatom, naj si ogledajo vagoni, ki so bili na postaji Ratot. Avstrijski delegati so vzeli to ponudbo sicer na znanje, niso se je pa poslužili.

Italijanski manevri proti Mall antanti

Novi fašistični izpadi proti Jugoslaviji. — Mussolini se zavzema za »nadvse nesrečno Bolgarijo«

Rim, 19. januarja. s. Diplomatski poročevalec »Popolo d'Italia« se bavi z vojaškimi razmerami v Bolgariji ter trdi, da namerava Mala antanta skupno s Francijo intervenirati v Ženevi ker Bolgarija baje ne izvršuje vojaške klavzule mirovne pogodbe. Italija je prepričana, da bo ta intervencija Male antante ostala brez uspeha, ker bi takle debata o razorožitvi Balkana logično načela ves problem prevelikega oboroževanja Male antante predvsem imperijalistične in vojaške Jugoslavije. Italija upa, da v Ženevi ne bodo vztrajali pri sistemu milicne vojske Bolgarie, ki je vojaško brez pomena, s finančnega stališča usodopolna in praktično neizvedljiva. Bolgarija je bila premagana, razorožena in okrnjena. Italija, katero

vodijo tukajšnji človečanstva in pravice (11) ne more dopustiti, da bo nadvse nesrečna Bolgarija predmet nadaljnjih šikan. Velešile se ne morejo pustiti zapeljati po neznanem sovražstvu gotovih malih držav na Balkanu k zatiranju premagancev.

Sofija, 19. januarja. g. »Zora« se bavi v uvodnem članku z zadnjimi govori jugoslovenskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra in pravi: Jasno je, da se Jugoslavija oborožuje za vojno proti izvenbalkanski državi, ki je v zadnjem času naš polotok izbrala za svoje ekspanzijsko ozemlje. Zadnja dva govora ministrskega predsednika in zunanjega ministra Jugoslavije sta samo poizkusa ustrahovanja, da bi se pridobila Bolgarija za vojno udeležbo na jugoslovenski strani.

Nacrta zakonov o občinah in mestih Ljubljana zapostavljena za Beogradom in Zagrebom

V notranjem ministristvu so izdelali načrta novih zakonov o podeželskih občinah in o avtonomnih mestih. — Načrt drugega zakona prinaša Sloveniji in Ljubljani hud udarec

Beograd, 19. januarja. I. Kakor doznava vaš dopisnik, je vlada izgotovila načrt novega zakona o občinah ter načrt zakona o samoupravnih mestih.

Zakon o občinah

Ima 125 členov. Veljal bo za podeželske in malomestne občine. Zakon vsebuje naslednja glavna načela:

Vsaka občina mora načeloma imeti najmanj 2 tisoč prebivalcev. O združevanju občin in ustanavljanju novih odloča notranje ministristvo, ako bo to zahtevalo prizadele občinski svet s sklepom ob navzočnosti dve tretjini občinskih odbornikov in ako je občinska skupščina izrekla pozitivno mnenje.

Občinski svet se voli po proporciji po D' Hontovem sistemu ter šteje v občinah do 2 tisoč prebivalcev 15 članov, do 4.000 prebivalcev 18 članov, do 8.000 prebivalcev 21 članov in preko 8.000 prebivalcev 24 članov. Kandidatne liste potrjuje okrogno sodišče.

Organi občine so: občinski odbor, občinska uprava, ki jo tvori 2 do 4 odborniki, ter predsednik občine. Nadzorstvena oblast je sreski poglavar. Ako občinski proračun določa nad 50 % doklad na neposredne davke, mora to odobriti občinski svet, ako določa nad 300 % doklad, pa finančni minister.

Za občinsko uradništvo določa zakon kvalifikacijo. Fakultetno izobrazbo ali do vršeno srednjo šolo in enoletno občinsko prakso ali pa nižjo srednjo šolo ter 10letno občinsko prakso. Službeno razmerje občinskih uradnikov se ravna po načelih uradniškega zakona.

Proračun sestavlja občinska uprava ter ga mora vsako leto razpoložiti do 17. oktobra na javen vpogled. Vsak volilec ima pravico vložiti k proračunu ugovore in druge pripombe, o katerih skupno s proračunom razpravlja občinski odbor, ki mora proračun odobriti do 15. novembra.

Za razsežnejše občine, ki so sestavljene iz več prejšnjih, manjših občin, določa zakon poleg občinske uprave še posebne krajevne zbornice in odbore.

Občinski odbor razpusti sme veliki župan samo 1. ako se ne more konstituirati, 2. ako že dve leti ni sprejel proračuna, in 3. ako se je pregrešil proti državnemu interesu. V zadnjem slučaju pa mora pristati na razpust državnemu svet. V slučaju razpusta vodi gerentstvo stara občinska uprava.

S strankarstvom se uničujejo milijoni

Razprava o proračunu ministristva za šume in rudnike
Finančni odbor je dopoldne sprejel proračun poštnega ministristva. — Žalostne slike o razmerah v upravi naših šum in rudnikov

Beograd, 19. januarja. r. Dopoldne je finančni odbor nadaljeval razpravo o proračunu ministristva za pošto in brezov. Prvi je govoril posl. dr. Ljudevit Krajač, ki je predvsem zahteval poljsmilo o polaganju kablov in o pariški konvenciji. Posl. Andrija Radović je govoril o razmerah v Črni gori, posl. Ceda Mihajlovič pa o slabih komunikacijah v Dalmaciji, zlasti na otokih. Minister Kocić je v svojem zaključnem govoru izjavil, da bosta na Cetinju in v Splitu ustanovljena inspektorata namesto ukinitih poštinskih direkcij. Po kablu bosta Beograd in Zagreb zvezana s 40. programi. Opoldne je bil proračun ministristva za pošto in brezov sprejet z večino glasov, narkar je prišel na razpravo

proračun ministristva za šume in rudnike.

Razpravo je otvoril minister za šume in rudnike g. dr. A. Mijović z daljšim ekspozicijem, v katerem je uvodoma naglašal, da je pretežni del izdatkov določen za personalne izdatke. Obširno je govoril tudi o značilnih aferah pri eksploatacijskih pogodbah. Izjavil je, da je takoj ko je dobil prve vesti o zlorabah odredil posebno preiskovalno komisijo, ki je odšla sedaj na lice mesta, da se o tem izvede preiskavo. Zato prosi, da se o tej aferi zaenkrat ne govori. Minister je dalje sporočil, da bo v najkrajšem času predložil Narodni skupščini nov gospodni zakon; izdeluje se tudi uredba o komercializaciji rudnikov.

Debatu je otvoril z daljšim govorom zemljoradnik Tupanjanin, ki se je obširno bavil z raznimi aferami pri eksploataciji šum v Bosni. V komisijo, ki naj izvede preiskavo, nima zaupanja, ker njeni člani niso strokovnjaki.

Na popoldanski seji je prvi govoril radičevce

dr. Gjurro Šutej,

ki je govoril o razmerah v Bosni in Hercegovini, kjer ima država ogromna bogastva v gozdovih in rudnikih. Kljub temu se dogaja, da umirajo v Bosni in Hercegovini ljudje od lakote.

Tudi proračun ministristva za šume favorizira posamezne pokrajine v škodo drugih. Pokrajine, ki plačajo najmanj, dobe največ, pokrajine pa, ki prinašajo državi največ dobička, dobe najmanj. Dohodki gozdov v Srbiji so izkazani v proračunu s 17 milijoni, izdatki pa znašajo 19 milijonov. V Bosni in Hercegovini znašajo dohodki 87 milijonov, izdatki pa 22 milijonov, torej obstoja sufit 65 milijonov, ki se bo uporabljal v drugih pokrajinah. Dohodki Hrvaške so proračunani na 55 milijonov, izdatki na 14 milijonov, torej zopet 42 milijonov v korist ostalih krajev. Dohodki gozdov iz Slovenije so izkazani s 3.800.000, izdatki z 2.900.000 za Vojvodino dohodki 8.300.000, izdatki 3.500.000 itd.

Se slabša je slika, ako se upošteva številno osloba. Hercegovina ima 2.700.000 ha gozdov, klub temu pa ima enako število gozdarskih organov, kakor Srbija, ki ima za cel milijon hektarjev manj gozdov. Razen tega so vsi višji organi ministristva za šume v Srbiji prevedeni v zvanikičke, v Bosni in Hercegovini pa so še službeni in dnevničarji. Dalje je dr. Šutej govoril o strahovitih partizanstvu, ki vlada med gozdar-

ja, ki jo politične oblasti imenujejo v sporazumu z oblastnim odborom iz vrst volilcev.

Zakon o avtonomnih mestih

daje Beogradu in Zagrebu posebne privilegije, dočim je tretjo prestolico Ljubljano popolnoma prezrl. Beograd in Zagreb bosta izvzeta iz delokroga velikih županov ter direktno podrejena notranjemu ministristvu. Predsednika teh dveh mestnih občin imata položaj velikega župana v ostalih mestih, torej tudi v Ljubljani, pa imajo župani funkcijo sreskih poglavarjev. Za spojitve s sosednjimi občinami veljajo ista načela, kakor za podeželske občine.

Volitve v mestih se vrše po enakih načelih, kakor v podeželskih občinah. Mestni občinski odbori štejejo do 10 tisoč prebivalcev 21 članov, do 30 tisoč 25 članov, do 50 tisoč 30 članov, do 100 tisoč 45 članov in preko 100 tisoč prebivalcev 60 članov. Volitve se v vseh avtonomnih mestih vrše na en dan, in sicer redno tretjo nedeljo v avgustu.

Mandati trajajo v mestih kakor v podeželskih občinah štiri leta. Sklepi občinskega odbora se sprejemajo z navadno večino. Volitve v odseke se vrše po proporciji. Mestu načeljuje predsednik občine z enim ali dvema predsednikoma. Ostala organizacija se ureja z avtonomnim statutom. Mesto se lahko razdeli v okraje, v katerih vodi lokalno upravo posebni mestni uradniki v imenu predsednika. Mestni proračun potrjuje veliki župan in s pristankom državnega sveta. Za doklade, ki znašajo nad 100%, je potrebno dovoljenje finančnega ministristva. Vlada lahko odstavi predsednika občine: 1.) ako to zahteva večina občinskega odbora, 2.) ako zanemara svojo službo. V zadnjem slučaju pa ima predsednik pravico pritožbe na državni svet, ki ima odločilno moč.

Občinski odbor sme veliki župan (v Zagrebu in Beogradu notranji minister) razpustiti le s pristankom državnega sveta in iz istih razlogov, kakor odbore podeželskih občin. Nove volitve se morajo vršiti najkasneje v treh mesecih. V času razpusta občinskega odbora upravlja občino dotedanji predsednik občine, če pa tega ne more, pa najstarejši pravni referent na magistratu. Vseh avtonomnih mest v državi je 64.

prispeva država, ki pa naj prisili tudi podjetja, da zadostijo svojim dolžnostim, ker je znano, da so delavci v svetovni vojni propadli, lastniki rudnikov pa so pridobili tudi pri valorizaciji. Sploh pa naj se posveča rudarjem večja pozornost in naj se zlasti v državnih rudnikih ne reducirajo strokovnjaki.

Nato je poslanec dr. Žerjav obširno razpravljal o načinu dobave soli in kritiziral dejstvo, da še vedno

plačujemo razne komisije,

ki potujejo po inozemstvu in nakupujejo sol, dočim bi naša domača solarna na Kreki lahko krila ne le vse potrebe naše države, marveč producirala sol tudi še za izvoz. Govornik predlaga, naj da uprava monopol na razpolago potreben kapital za modernizacijo tega podjetja. Ta načrt je skušal izvesti že takrat, ko je sam upravljal ta resor, vendar pa pri upravi monopolov ni našel potrebnega razumevanja. Če bi se ta načrt izvršil že takrat, bi država do danes prihranila že težke milijone, prebivalstvo pa bi imelo dobro in zdravo sol, ne pa, kakor sedaj, ko dobiva n. pr. Slovenija morsko sol, ki je ne more rabiti.

Glede proračuna za šume dokazuje, da bodo dohodki za 40 milijonov manjši, kakor pa so predvideni ter naglašal, da finančna sanacija ne obstoja v tem, da se predlagajo napačni proračuni. Apelira na večino, naj pokaže toliko moralne sile, da vrne fiktivni proračun vladi v revizijo.

Govornik dalje dokazuje

škodljivost partizanstva

in zlorab političnih oblasti ter pledira za depolitizacijo celokupne državne uprave. Izjavljajoč, da je to glavna zahteva kmečko-demokratske koalicije in da se njegova stranka odrekla vsaki koristi v interesu velike ideje depolitizacije uprave. Ker se je tudi radikal gosp. Ceda Mihajlovič izjavil za depolitizacijo, misli, da bi bilo to vprašanje kmalu rešeno, če osvoji to naziranje celokupni radikalni klub. Govornik navaja primere partizanstva pri postavljanju uradništva in navede med drugim primer iz Slovenije, kjer so bili za Božič brezovljan upokojeni štirje gozdarji, da so bili lahko na njihov račun nastavljeni v Srbiji štirje strankarski ekspozenti. Nesmiselne redukcije šumskih nadzornikov, so rodile ogromno škodo in so tudi letošnji požari v Bosni in Hercegovini, kjer je zgorelo za nad 140 milijonov Din gozdov, to dovolj jasno pokazali.

Končno se je poslanec dr. Žerjav baval z valorizacijo pogodb v Bosni in z najnovejšo afero ter zavračal ministra, češ, naj se o tem ne govori, povdarjajoč, da molk ne bi bil niti v državnem, niti v interesu ministra samega, marveč da je potrebna temeljita in nujna preiskava. Komisija, ki jo je imenoval minister, dan nalogi ne bo mogla zadovoljiti, ker v komisiji ni strokovnjakov. Zato predlaga, naj minister pristane na anketno finančnega odbora, ki bo preiskavo hitro in temeljito izvršila.

Seja je bila nato zaključena in se razprava jutri dopoldne nadaljuje.

Napoved popravka g. Jelačina

Včerajšnji »Slovenec« napoveduje, da nam bo g. Jelačin poslal z ozirom na naše poročilo o njegovem incidentu v Beogradu popravek. Dosedaj ga še nismo prejeli in prav radovedni smo nani. Ako hoče g. Jelačin z uspehom kaj popraviti, mora zanikati, da sta gg. minister Spaho in načelnik Tosić povdarjala, da so slovenski gospodarski krogi zadovoljni z oblastnimi davki in taksemi, ter mora zanikati, da je g. Tosić pred deputacijo gospodarskih organizacij pokazal pismo g. Jelačina na g. dr. Natlačena, s katerim predsed. Zbornice TOI izraza soglasje z novimi oblastnimi davčnimi. Popravek vsake druge vsebine bi bil le izbegavanje od jedra vprašanja dvoletnosti igre in jalov poskus s popravkarstvom spraviti javnost v zmotu. Najmanj kar lahko upamo je, da g. Jelačin ni tako drzen, da bi skušal s popravkom utajiti svoje lastno g. dr. Natlačenu pisano pismo, kakor tudi ne more utajiti svoje prisotnosti v deputaciji pri g. Tosiću.

Volitev župana v Ptuj

Nemec izvoljen z glasovi klerikalcev in radikalov za podžupana.

Ptuj, 19. januarja.

Danes se je zbral v mestni posvetovalnici novoizvoljeni občinski svet k svoji prvi seji, katero je otvoril s pozdravom novoizvoljenih občinskih svetnikov gerent vladni tajnik g. Zavadlal. Z ozirom na vesel dogodek v kraljevskem domu je pozval pred prehodom na dnevni red občinske svetnice, da zaključijo kraljeviški rodbini trikratni »Živijo!« Kot najstarejšega svetovalca je pozval nato Nemca g. Steudteja, naj prevzame predsedstvo. G. Steudte se je takoj odzval pozivu in poskušal prečitati nekaj pozdrav, kar pa se mu je slabo posrečilo, ker slovensčine ni znal niti čitati, tako da ga ni mogel skoro nihče razumeti.

Na poziv predsedujočega, naj kdo predlaga skrutinacijo, se je oglasil takoj Nemec g. Spruschina, se je t. j. takoj dokumentira kleroradikalno-nemški pakt, predlagal za skrutinacijo od SLS g. Praša, od Nemcev g. Damischa, sina bivšega restavrateja ljubljanske Kazine. Overovateljev zapisnika ni imenoval, temveč takoj odredil volitve župana.

Kandidat kleroradikalno - nemške skupine g. Miha Brenčič je dobil pri prvem glasovanju 15 glasov, t. j. glasove SLS, NRS in Nemcev, dočim sta gg. dr. Šalamun s 6 in Josip Segula s 4 glasovi ostala v manjšini. S tem je bil izvoljen za župana g. Miha Brenčič, ki je izjavil, da sprejme izvolitev, ter se kratko zahvalil za izkazano mu zaupanje.

Takoj nato se je izvršila volitev podžupana, pri kateri je dobil kandidat večine Nemec g. Pavel Pirich 14 glasov (sam je oddal svoj glas za dr. Fichtenau) in bil s tem izvoljen za podžupana. Po izvršenih volitvah je občinski

svetnik g. dr. Šalamun podal v imenu Naprednega kluba (SDS in NSS) izjavo, v kateri je uvodoma naglašal, da bi bil pri današnjih volitvah lahko izvoljen za podžupana mesto Nemca s slovenskimi glasovi kandidat, ki bi ga bili predlagali SLS in NRS. Z obžalovanjem pa mora ugotoviti, da sta bila župan in podžupan izvoljena s pomočjo nemških glasov in to v času, ko obhajamo dvajsetletnico zgodovinskih septemberskih dogodkov in desetletnico našega narodnega osvobodjenja in ujedinitvenja v nacionalni državi. Napredni občinski klub bo nadaljeval borbo za osamosvojitve ptujskih Slovencev na političnem in gospodarskem polju.

Ta izjava je zlasti razburila novoizvoljenega župana, ki je rekel, da bo na prihodnji seji nanjo odgovoril, in pa

vodjo tukajšnjih radikalov g. kontrolorja Smerduja, ki se je tudi zelo razvnel.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 19. januarja. p. Nocoj se je zopet vršila seja ministrskega sveta. Seja se je po zatrevanju ministrov bavlila izključno z amandmani za finančni zakon. Na razpravi so bili tudi amandmani glede naknadnih kreditov gledališč v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Sprejet je bil dalje amandman, ki daje prometnemu ministru večjo kompetenco pri gradbi novih prog, ministru za javna dela pa pri gradbi novih cest. Obširno je razpravljali ministrski svet tudi o oblastnih proračunih, pri čemer je ugotovil, da so mnoge oblasti pri sestavi proračunov preokorale svoj, po zakonu jim določen delokrog.

Zakaj dobe tudi 3. številko revije »Življenje in svet« še vsi Jutrovi naročniki

V Ljubljani, Mariboru in Celju smo dobili nešteto pozivov, naj tedensko revijo »Življenje in svet« naročnikom »Jutra« kar naprej pošiljamo, češ da bodo plačali naročnino zanj ob enem z naročnino »Jutra«, ko pride naš inkasant na dom. Zlasti ljubljanski naročniki »Jutra« se sklicujejo, da se samo po sebi razume, da hočejo biti tudi naročniki na »Življenje in svet«, pa da naj zato prihranimo njim in samim sebi skrb in delo za posebne prijave zaradi naročnine.

Izven Ljubljane, Maribora in Celja pa je položaj ta, da smo dobili dosedaj od naročnikov »Jutra« že več tisoč naročnin za »Življenje in svet«. Naročnina prihaja vsak dan in iz številnih pisov, ki smo jih prejeli od naših prijateljev, sklepamo, da je večji del naročnin še na potu. Ker uprava pri najboljši organizaciji in volji ni mogla zmagati pregleda in sortiranja ogromnega števila prijav in vplačil, ki so došla zadnji teden za naše liste, smo se odločili, da tretjo številko »Življenja in sveta«

pošljemo še vsem naročnikom »Jutra«, ker menimo, da bo s tem najlažje ustrezno željam in potrebam interesentov.

Vse one, ki se ne nameravajo naročiti na »Življenje in svet«, pa nujno prosimo, da naj tretjo številko te revije, ki jo prejmejo po pošti jutri, vrnejo z opazko: Nazaj, da nam tako prihranijo delo in stroške za eventualno pošiljanje revije v prihodnje.

Kdor bi videl vrvenje in napore, ki jih imamo v upravi naših listov začetkom leta, bi takoj razumel velike težave, ki so nastale v tem, da ne moremo vsem takoj ustreči. V enem ali dveh tednih upamo, da bomo zmagali vse delo, na kar bomo zopet mogli v upravi naših listov izvrševati vsa naročila vsak dan sproti. Za »Življenje in svet« je treba pomisliti še to, da je to povsem nova uvedba naročanja, ki jo je v obstoječih razmerah nemogoče preko noči usposobiti in urediti za brezhibno poslovanje. Prosimo zato za blagohotno potrpljenje!

Pred demaršo Male antante

V Bukarešti zatrjujejo, da se strinjajo s Prago in Beogradom. Zanimivi argumenti proti preiskavi s strani Društva narodov. Oficijelni komunike o monostrski aferi

Bukarešta, 19. januarja. s. »Orient-Radio« poroča, da so pogajanja med Bukarešto, Prago in Beogradom glede monostrske zadeve skoraj končana. V kratkem se pričakuje korak Male antante.

Bukarešta, 19. januarja. g. O skupni demarši ministrov Male antante glede monostrske aferi piše poluficijelni »V-torul«: Ni res, da Rumunija ne bo sodelovala pri demarši Male antante. Sedaj se vršijo med Prago, Beogradom in Bukarešto razgovori, da se najde najboljša rešitev tega vprašanja. »A d e v e r u l« pa piše: Rumunija še ni zavzela končnoveljavne stališča v tem vprašanju, ker se je tozadevna korespondenca treh držav Male antante zakasnila. Ta zakasnitev je imela svoj vzrok v tem, da namestnik zunanjega ministra Titulescu, ki biva v Italiji, notranji minister Duca ni hotel sam prevzeti odgovornosti ter je poslal vsa pisma, note in odločitve ministru Titulescu.

Zeneva, 19. januarja. s. V zadevi tihotapstva orožja na Madžarsko Mala antanta dosedaj še ni storila oficijelnega koraka pri tajništvu Društva narodov. Kakor doznava švicarski »Press-telegraph«, se zdi, da je gotovo, da se bo Svet Društva narodov ne glede na rezultat avstrijske in madžarske preiskave baval s to zadevo.

Pariz, 19. januarja. s. Pertinax piše, da se proti Madžarski nikoli ne bo sklenila zaradi tihotapstva orožja kontrola Društva narodov, in sicer zato, ker postopanje za investigacijo Društva narodov še ni določeno in tudi ne iz političnih razlogov. Nemčija bo odklonila vsako preiskavo, ker neče ustvariti precedenčnega slučaja. Anglija bo odklonila, ker ne bo hotela ogroziti svojih interesov na Madžarskem, Italija pa tudi, ker je sama zapletena v to afero. Obstoja pa vprašanje, ali se bo dala Mala antanta ustrašiti po takih argumentih.

Berlin, 19. januarja. h. »Vossische Zeitung« objavlja očividno inspiriran članek svojega ženevskega poročevalca dr. Julija Beckerja, ki polemizira z mišljenjem, da mora v monostrski aferi

prevzeti iniciativo investigacijski odbor. Poročevalec meni, da je bil že leta 1924. ustvarjen precedenčen slučaj v tem smislu, da je iniciativa pri članih Društva narodov ne pa pri Svetu Društva narodov, ki ne more odločiti, ali se bo o zadevi sploh razpravljalo. Tudi v tem slučaju, ako bi Svet pričel razpravo, bi bila procedura zelo dolga in težavna. To stališče je v praških vladnih krogih povzročilo veliko zanimanje.

Dunaj, 19. januarja. s. O preiskavi v Monostru, se uradno objavlja: Dne 1. januarja je vlak št. 5873 pripeljal v Monošter 5 vagonov, v katerih je bilo večje število zabojev. Oddajna postaja teh vagonov je bila Verona, prva carinska postaja v Avstriji, ki so jo pasirali vagoni, je bil Podkloster, namembna postaja pa Slovenske Novo mesto. Po tovrstnem listu so bili v teh vagonih strojni deli. Kot oddajalec je figuriral za tvrdko Comercio Universale in ferramenta Edvard Rodigni inž. Giovanni Curti, kot adresat pa spedičja brata Berkovits v Slovenskem Novem mestu. Na tovrstnem listu je bila pripomba »Tranzit za Varšavo, Poljska«.

Ko je vlak dospel v Monošter sta avstrijska carinska funkcijonarija dala odpreti en vagon v katerem sta našla zaboj različne velikosti. V prvem zaboji sta našla 8 pločevinastih kaset, v katerih je bila po ena priprava za polnjenje patronskih gurk za strojnice. V drugem zaboji je bila kasetna z dvema praznima gurkoma. Na podlagi teh ugotovitev se je moralo domnevati, da so tudi ostali vagoni imeli isto vsebino in da gre za napačno deklaracijo.

Zastopnik avstrijskih železnice v Monostru je zahteval, naj se ti vagoni vrnejo na avstrijsko ozemlje. O tem je obvestil madžarskega postajenačelnika s prošnjo, naj pusti izrazničati te vagoni. Madžarski postajenačelnik pa je izjavil, da ne more ustreči tej želji, ker so bili vagoni že predani ter so na madžarskem ozemlju in da mora čakati na navodila svojih nadrejenih oblasti. Z ozirom na to so ostali vagoni v rokah madžarskih železnice. Predsednik madžarske delegacije je predlagal avstrijskim delegatom, naj si ogledajo vagoni, ki so bili na postaji Ratot. Avstrijski delegati so vzeli to ponudbo sicer na znanje, niso se je pa poslužili.

Italijanski manevri proti Mali antanti

Novi fašistični izpadi proti Jugoslaviji. — Mussolini se zavzema za »nadvs nesrečno Bolgarijo«

Rim, 19. januarja. s. Diplomatski poročevalec »Popolo d'Italia« se bavi z vojaškimi razmerami v Bolgariji ter trdi, da namerava Mala antanta skupno s Francijo interverirati v Zenevi ker Bolgarija baže ne izvršuje vojaške klavzule mirovne pogodbe. Italija je prepričana, da bo ta intervencija Male antante ostala brez uspeha, ker bi taka debata o razorožitvi Balkana logično načela ves problem prevelikega oboroževanja Male antante predvsem imperialistične in vojaške Jugoslavije. Italija upa, da v Zenevi ne bodo vztrajali pri sistemu milične vojske Bolgarije, ki je vojaško brez pomena, s finančnega stališča usodepolna in praktično neizvedljiva. Bolgarija je bila premagana, razorožena in okrnjena. Italija, katero

vodijo čustva človečanstva in pravice (11) ne more dopustiti, da bo nadvs nesrečna Bolgarija predmet nadaljnjih šikan. Velešile se ne morejo pustiti zapeljati po neznomem sovražstvu gotovih malih držav na Balkanu k zatiranju premaganecv.

Sofija, 19. januarja. g. »Zora« se bavi v uvodnem članku z zadnjimi govori jugoslovenskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra in pravi: Jasno je, da se Jugoslavija oborožuje za vojno proti izvenbalkanskim državi, ki je v zadnjem času naš polotok izbrala za svoje ekspanzijsko ozemlje. Zadnja dva govora ministrskega predsednika in zunanjega ministra Jugoslavije sta samo poizkusna ustrahovanja, da bi se pridobila Bolgarija za vojno udeležbo na jugoslovenski strani.

Naši kraji in ljudje

Proslava Bogojavljenja in radostnega dogodka v kraljevi družini

Praznično razpoloženje v Ljubljani, Mariboru in vsej Sloveniji

Ljubljana, 19. januarja.

Vest o rojstvu drugega princa je vzbudila v Ljubljani in vsej Sloveniji zares prirčno veliko radovanje. Največje in najživahnije vrvenje je zavladovalo takoj v prvih jutranjih urah na kolodvoru, kjer so se jele zbirati okrog prodajal listov cele gručice, ki so se trgale za »Jutro«. Z vlakom so odšli nato listi ter potniki, naglašujoč veselo novico, križem Slovenije.

Politijska direkcija je bila o rojstvu drugega princa obveščena potom velikega županstva že pred 4. uro zjutraj. Vest je pomenila pravi alarm. V akcijo je stopil telefon, ki je dogodek javljal naprej vsem stražnicam. Kurirji so odhiteli v vse ljubljanske cerkve z naročilom, da naj se oznani vesela vest s prazničnim zvonenjem. Posebni kurir je odšel tudi v škofijsko palačo sporočiti, da je kraljica Marija povila zdravega sinka in g. knezoškof Bonaventura Jeglič je opravil zahvalno molitev v svoji kapelici že ob 4.15.

Poslednje zaspance so iz snu zdramili močnogi topovski strelci z Gradu, kjer se je po naredbi komandanta Dravske divizije namestila baterija artiljerijskega polka in pod poveljstvom dežurnega častnika javljala radostni dogodek. Strelci, 101 po številu, so v enominutnih presledkih odmevali daleč naokrog po deželi.

Za vidni dokaz radosti in slavnostnega razpoloženja so Ljubljanci hitro okrasili svoja poslopja z zastavami in državni in narodnih barvah. Prva je bila razobešana zastava na magistratu, sledila so javna poslopja, tekoma ostalega dopoldneva pa je bilo že vse mesto v zastavi. Še prav posebna živahnost je zavladovala med ljubljansko mladino. Otroci so hiteli v šole, pouk pa se ni vršil, kajti malo po 8. so bila obveščena vsa šolska vodstva, da je dan prost pouka. Deca se je zopet razpršila ter hitela domov, malo nato pa so šolska vodstva dobila nov nalog, da je treba rojstni dan malega princa praznovati z maso. Šolarji so se kmalu zopet zbrali v šolskih poslopih ter odkorakali v vrstah v razne ljubljanske cerkve.

Ob devetih dopoldne je g. škof doktor Bonaventura Jeglič opravil v stolnici sv. Nikolaja ob mnogoštevilni asistenci duhovščine slovesni »Te Deum«. Svečanega zahvalnega obreda se je udeležilo poleg predstavnikov javnih oblasti tudi mnogo ostalega občinstva. Prisostvovali so v prvi vrsti veliki žu-

Veseli, ljubeznivost, talent in energija
Gracijoznost, šik in duhovitost dominirajo
v dražestni komediji

MODERNI KOMBINE

Karjera male šivilje, o kateri govori ves
Pariz. — Pred nekaj tedni se telefonisti,
danes žena newyorškega kralja perila. —
V glavni vlogi srčkana MADGE BELLAMY
Premijera danes ob 4. pol 6. pol 8. in 9.
ELITNI KINO MATICA Telefon 2124

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Petek, 20.: »Divja raca«. C.
Sobota, 21.: ob 16.: Župančičeva proslava
za dijake. Priredi Svet slušateljev ljub.
univerze. Izv.

Ljubljanska opera

Petek, 20.: Zaprt. (Generala).
Sobota, 21.: »Zmagovalca oceana«. Pre-
mijera. Opereta. Premijerski abonma.

Mariborsko gledališče

Petek, 20.: Zaprt.
Sobota, 21.: »Ples v maskah«. C. Premijera.
Blokni ne veljajo.

Celjsko gledališče

Nedelja 22.: »Razporoka« za 25% znižane
cene. Začetek ob 4. uri popoldne.

Za župančičevo proslavo v ljubljanski
operi 22. t. m. so vstopnice v predprodaji
od petka dalje pri dnevi blagajni v operi.
Cene so dramske. Začetek akademije točno
ob pol 7. zvečer.

Opozarjamo na premijero nove hrvatske
operete. delo zagrebškega skladatelja Žige
Hrškega, koje prva uprizoritev bo v soboto,
dne 21. t. m. ob pol 8. zvečer v ljubljani-

Petletnica bolnice za ženske bolezni v Ljubljani

Ljubljana, 19. januarja

V ponedeljek 23. t. m. poteče pet let, odkar je začela posloovati nova bolnica za ženske bolezni v Ljubljani v poslopju nekdanjega Asyla na Stari poti. Pogled na pet let porodniškega in ginekološkega dela nudijo karakteristično in zanimivo sliko iz našega narodnega zdravstva in iz naše biološke povojne regeneracije ter obenem osvetluje socialno in ekonomsko stanje našega ljudstva. Iz obilice tozadevnih opazovanj, iz bogatihkušenj zavoda, iz ogromnega zdravniškega in socialnega dela samo par števil, ki naj predložijo pomen takega ginekološkega in porodniškega zavoda za narodno zdravje.

Od 1. 1923 do konca l. 1927. je bilo sprejeto v porodnišnico 5548 porodnic, ki so se oskrbovale 78.528 dni v zavodu. Od teh jih je v tem času porodilo 5087. Porodniške skušnje zavoda torej bazirajo na več kot 5000 porodih v kratkih petih letih. Rodilo se je 5178 novorojenčkov, od katerih jih je bilo 268 mrtvorojenih, t. j. 5.2 %, in od katerih jih je še v zavodu umrlo 240, t. j. 4.9 % vseh živorojenih. Večjih porodniških operacij se je izvršilo 699, med njimi naj naštejem 99 carskih rezov (sectio caesarea), 117 klesanih porodov, 95 obratov itd. Umrljivost porodnic je znašala za celo petletje 0.8 %.

Uspehi porodniškega dela so odvisni od notranjih, v organizaciji, prostorih, personalu bolnice utemeljenih vzrokov in pa v veliki meri od zunanjih, v ljudski izobrazbi, v vzgoji babic, v prometnih sredstvih, lečečih vzrokov. Notranje razmere niso bile vedno ugodne, toda se izboljšujejo od leta do leta. Povdariti je treba prav posebno, da se je v novih prostorih higijenskih in snažnih prostorih možnost tako imenovane klinične ali hišne porodniške infekcije reducirala na minimum. V zavodu skoro ni več opazovanih domačih infekcij. Med zunanjimi predpogoji za napredek porodniškega dela bi predvsem imenovali telefon in avtomobil. Za usodo porodnic in novorojenčkov je merodajno, kako hitro se more izvršiti transport v bolnico. Čim hitreje, tem boljše. Naravno je, da je avtomobil v sedanjih razmerah ono prevozno sredstvo, ki je najurnejše in naravno je, da se s telefonom da poklicati avto na najhitrejši način. Pa vendar se še zgodi, da traja transport v bolnico po več ur, in to celo iz ljubljanskega mesta. V hitrosti je za porodnico rešitev! To pravilo naj bi se propagiralo med ženstvom.

Na ginekološki oddelki je bilo sprejetih v letih 1923—1927 skupno 5483 bolnic, ki so se oskrbovale 72.971 dni v zavodu. Pretežna večina teh so žrtve materinstva; posledice težkih porodov komplicirani splavi, ki se od leta do leta množijo. Deba, v kateri živimo, socialne in ekonomske razmere mater in družin, moralno in biološko vrednotenje človeškega življenja, vse to danes ni naklonjeno materinstvu. V drugi vrsti da bolnici največ dela in največ skrbi rak spolnih organov. Bolnica je tem bolj modernemu oborožena, manjka ji predvsem sredstev za rentgenovo in radijevo lečenje raka. Obetajo pa se tudi tu modernemu napredku primerni zdravilni pripomočki. V petih letih obstoja nove bolnice se je izvršilo skupno 3222 ginekoloških operacij, med njimi je bilo 702 laparatomij (prerezov trebuha). Umrljivost ginekoloških bolnic je znašala 1.8 %.

Z bolnico spojena babska šola je tekom petih let poslala v narod 150 moderno izučenih babic, momentano se jih izobrazuje še 17, ki bodo končale osemnajstmesečni tečaj v letu 1929.

V bolnici se je tekom petih let izobraževalo v porodništvu in v ginekologiji 99 zdravnikov. Poleg šefa je na bolnici delovalo v tem času še 6 starejših zdravnikov ali asistentov. Babsko službo je vršilo 7 babic. V bolnici je bilo zaposlenih 5 uradnikov in 66 drugega personala.

V petih letih je pasiralo bolnico 11.031 porodnic in bolnic, 106 zdravnikov in 150 babic oziroma babskih učenk. Vsem tistim, ki so pomagali, da se je bolnica nastanila v primernih prostorih, in vsem onim, ki so skrbeli, da se je mogla bolnica v izredno težkih časih držati, naj bo plačilo notranje zadoščenje, da so pripomogli k lepemu kulturnemu in humanemu zavetišču za ogroženo materinstvo.

Darujte za spomenik
kralja Petra Osvoboditelja!

Veliko protestno zborovanje železničarjev

Mogočna manifestacija stanovske vzajemnosti v borbi za življenje in pravico.

Maribor, 19. januarja

Veliko dvorano Uniona so nocoj do zadnjega kotička napolnili mariborski železničarji, da protestirajo proti sklenjeni likvidaciji živilskega skladišča in proti pravilniku, ki jemlje železničarjem do malega vse dosedanje pravice. Zborovalci, ki jih je bilo nad 2 tisoč, so soglasno izvolili za predsednika g. Krainika, za zapisničarja pa g. Bahuna. Glavno poročilo je podal tajnik strokovne organizacije g. Stanko iz Ljubljane.

Živilsko skladišče se zapre 31. marca, izdajanje živil na kredit pa se ustavi nastavljenec že jutri, a delavcem 15. februarja. Premoženje, ki je last konzumentov, se ima izročiti sodišču. Ker se ustavi izdajanje živil, se bodo železniškim uslužbenecem plačila odtegnila od zaslužka in mnogi ne bodo imeli prihodnje dni niti pare za prehrano. Železniška uprava je tako zaslepila, da se ne zaveda, česa vsega so lačni ljudje zmožni. Likvidacija je bila sklenjena že pred meseci, dasi je v agitaciji za občinske volitve trdil klerikalni listič »Mariborčan«, da skladišče ostane. (Burni medklici: »Žebot je lagala!«)

Pravilnik sicer temelji na izenačenju pravic, njegov efekt pa je ta, da železničarji v Srbiji nekaj pridobijo, ker prej niso skoraj ničesar imeli, železničarji v prečasnih krajih pa mnogo izgube. Karenčna doba je od enega leta podaljšana na pet let, pravice do pokojnine, ki se je dobila poprej po osmih letih, pa se dobi sedaj šele po 15. letih. Čezurno delo, ki se je plačevalo s 30% doklado, se bo plačevalo sedaj s 25 % kar je protizakonito. Protizakonito je tudi zaposlovanje vajencev z 12 leti in ne kakor prej s 14. leti. Vprašanje obratnih zaupnikov in službene obleke pa sploh ni rešeno. Najvišjo disciplinarno kazen, odpust iz službe, bo lahko izrekal direktor sam. Najhuje pa je v upravo provizijskega fonda. Upravni odbor šteje 8 članov, in sicer bodo izvoljeni le trije delavci, a imenovanih bo 5 članov. Poleg tega morajo biti vsi člani doma v Beogradu. Delavstvo bo plačevalo v fond 6 %, država pa bo dajala samo podporo z ozirom na razpoložljive kredite.

Železničarji vidijo pred seboj najtežjo bodočnost. Zato so govorniki pozivali vse h solidarnosti v obrambi življenjskih pravic. Zaradi gneče v dvorani je med govori mnogo poslušalcev moralo oditi. Tako velikega protestnega zborovanja, kakor je bilo nocoj, še dolgo ni bilo v Mariboru.

Samo še danes ob nol 5. četrt na 7
in tri četrt na 8

„Veseli zakonski mož“

(Der lachende Ehemann)

Tel. 2730. KINO DVOR.

Upravičen protest naših državnih gozdarjev

Enoten nastop na občnem zboru.

Društvo državnih gozdarjev v Sloveniji je imelo v nedeljo 15. t. m. v dvorani ljubljanskega dvora v Ljubljani svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Vzlic kruti zadnji redukciji domenskih gozdarjev se je vendar v zborovalni dvorani ob 11. zbralo lepo število zborovalcev, ki so prihiteli iz vseh delov Slovenije. Navzočnost dveh upokojenih tovarišev je zelo razveselila ostale aktivne člane.

Med raznimi sklepi in stavilnimi resolucijami se je tudi sklenilo, da se v najkrajšem času izvede reorganizacija društva, in sicer v pogledu spremembe društvenih pravil, ki se imajo razširiti tudi za prejem kvalificiranih gozdarjev, ki se nahajajo v privatnih službah. Obenem izvede društvo evidenco zasedenih in prostih služb gozdarjev pri privatnikih.

Končno se je obravnavalo vprašanje glede obstoja gozdarskih mest v državnem resoru, pri kateri razpravi je bila soglasno stavljena zahteva, da če se že deluje na splošno črtanje te kategorije, naj se to izvrši po popolnem dosluženju posameznih gozdarjev, ne pa kakor se je pred zadnjim Božičem zgodilo, da so bili štirje tovariši v najboljši službeni dobi brez vzroka vrženi na cesto in to z veččlansko družino. Proti temu činu se vloži protest, ki je utemeljen že z dejstvom, da se moralo izprazniti mesta prej ko slej zopet zasedeti,

vsej šegavosti vrlo resnobna. Zakaj v jedru gre za veliki problem: za spor med ljubeznijo in nakajem. In vse je podano prav za prav brez strasti, čisto intelektualno, skratka: shawovski. In za dojemljivost človeka grolo duhovito in efektivno.

Vslo Marija Vera je zrežirala ta komad z vsem umevanjem, realistično, kompaktno. Razdelitev ulog je bila skrbno prevdajena, zato je celoten efekt presenetljivo silen. G. Levraj je podal v pastoru Morellu krepko, prepričevalno kreacijo, obilno diferencirano, živahno, a vzlic temu shawovski vzdržno. Gospa Marija Vera je igrala Kandido z veliko poglavitvijo v problem te angleške žene, prikupno in bogato nijansirano, zlasti v tretjem dejanju. Prijeto nas je iznenadil gosp. Jan. Njegov Evgen je bil vrlo dober. Ne spominjamo se, da bi mu katera uloga tako pristojala. Talent, ki bi mu bilo treba dati več razvojnih možnosti. Na višini je bil tudi gosp. Lipah kot Burgess. Takisto zadovoljiva sta bila gosp. Gregorin in gđ. Rakarjeva. Sploh je bila predstava na dostojni višini in je zapustila najboljši vtisk. Režiserki in posameznim interpretom je občinstvo živahno aplaudiralo. B.

TATJANIN VEČER

— 24. januarja v »Kazini« —

Danes ob četrti na 10. zvečer premijera

LILIAN HARVEY

Hans Junkermann

v kolosalni smehapolni in fini veseligr

Razposajena

(Die tolle)

Lola

Originalni berlinski »ScalaVarietec«. — Zimski sport in karneval v St. Moritzu.

»LJUBLJANSKI DVOR«

Telefon 2730.

ker je upravo delovanje drugače nemogoče. Državna blagajna pa bo imela s tem podvojene izdatke, plačati bo morala nepotrebne dolgotrajne pokojnine in vnovič aktivne prejemke. Čudno je, da se za vso zadevo nobena politična stranka ne zgame, ko gre vendar za najvažnejšo gospodarsko panogo v Sloveniji.

Sestavila se je tudi spomenica, v kateri se izraža poziv na merodajne faktorije, da se s prejšnjimi zakoni in odredbami pridobljene pravice tej kategoriji ne skušajo več minimirati, ampak naj ugled gozdarja pri ljudstvu, ki si ga je sam pridobil, ostane nedotakljiv. Ogledalo v tem oziru je blizu, t. j. pri sosednji Avstriji, ki je bila in je še danes v ter stroki najboljši vzor vsej Evropi.

Prevejan slepar pod ključem

Kako je goljufivi Janez obiskoval »sorodnike«.

Novo mesto, 18. januarja

Te dni je bil predan v zapore okrožnega sodišča prevečani slepar Janez Strnad, ki ima na vesti vse polno goljufij in poleg tega tudi vlom, ki pa se mu ni posrečil, ker so ga prepoznali.

Janez Strnad, doma iz Velike Gobe pri Sv. Križu, je bil zadnje čase zaposlen pri lesnem trgovcu z. Tomincu v St. Rupertu. Ta ga je namestil pri podiranju drevoja in pri postavljanju oglarskih kop. A Janezu ni delo prav nič dišalo. Najraje je polegal, tako da je v teku dveh mesecev našel s svojimi počelniki 3000 kg oglja, kar pa je za tako dolgo dobo skoraj toliko kot nič.

Bolj pa je imel Janez dopajenje nad lovom in ponočnim pohajkovanjem. Ko so se njegovi tovariši podali v barako k počitku, je Janeza običajno vzela tema noč...

Pri okoliških ščunarjih si je Janez izposojal denar in se tudi rad zalagal s slanim, mastjo, jajci, salamami in drugimi podobnimi dobrotami, seveda vse »na kredo«.

V Vodich je opeharil okoli 18 strank in jih prikrajšal za večje zneske in najrazličnejša živila.

Toda ti dolgovi Janeza najbrže še dolgo ne bi spravili pod ključ, če ne bi Janez izginil tiste usodne noči k »sorodnikom«. Dogodek se je odigral takole:

Janez je sedel popoldne v Vidmarjevi gostilni pri Sv. Križu. Ko je plačeval, je opazil, da je gostilničarka odšla z denarjem v kaščo. Janez je sklenil, da mora na vsak način priti do denarja. Vrniti se je domov in ko so se njegovi tovariši vlegli k počitku, je odšel iz kolibe z izgovorom, da gre na obisk k svojim »sorodnikom«.

Ker so bila vrata v kaščo železna, ni bilo upati, da bi mogel vlomiti skozi vrata v notranjost. Zato se je Janez odločil, da bo izkopal v zidu tako veliko luknjo, da bo mogel zlesti skozi njo. Ko je bil že na pol gotov, so se zbudili Vidmarjevi otroci, ki spe blizu kašče. Najstarejši je prižgal luč, nakar je kopanje nenadoma prenehalo. Janez se je namreč prestrašil luči in je domneval, da je zasačen. Opustil je svoje vlomilske početje in zbežal.

Janez se je od svojih »sorodnikov« tako hitro povrnil, da se je tovarišem zazdela njegova nagla vrnitev malce sumljiva.

Vidmar je drugo jutro osumil poskušnega vlomarja Janeza in je odšel v barako, da bi morda odkril na njegovem krampu sledove ometa. A med orodjem ni bilo več Janezevega krampa. To je Vidmarju sumnilo, da je bil Janez oni, ki je kopal vhod v njegovo kaščo, še bolj potrtilo.

Po tej čudni nočni avanturi je Janez izginil za nekaj časa, dokler ni prišel na varno v novomeške zapore.

Janezovi opeharjeni trgovci, njegovi »Zalutoči ostali«, so vest o aretaciji navihane-ga Janeza veselo pozdravili, ker upajo, da jim bo vendarle mogoče priti do svojih denarcev.

Po vsej Sloveniji gre glas, le „Domovina“ je za nas!

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Tajnik Fran Verbič je od ministrstva za notranje zadeve po službeni potrebi premeščen k velikemu županu v Ljubljani. Zastopnik pripravnika Ivan Tonia pri podružnici poštne hranilnice v Ljubljani je potrjen za stalnega uslužbenca v 5. skupini II. kategorije. Marko Kranjec, kemik pri glavni carinarnici v Ljubljani, je pomaknjen v 7. skupino I. kategorije.

* **Izpremembe v železniški službi.** Dosedanji načelnik postaje Bučevci Vinko Jug je v istem svojstvu premeščen v Smarje-Sap. Nadalje sta premeščena železniška uradnika Ivan Zupan iz Sočana v Maribor, Fran Perko iz Trbovlj v Celje.

* **Angelski zdravnik obiščejo Jugoslavijo.** Početkom meseca marca prispe v našo državo večja skupina angleških zdravnikov, približno 40 oseb. Ogledali si bodo razne pokrajine naše države, v prvi vrsti Dalmacijo. V Jugoslaviji ostanejo več tednov. Obiščejo tudi Zagreb in Ljubljano.

* **Zaključek prvega polletja na osnovnih šolah.** Ministrstvo prosvete je odredilo, da se na vseh osnovnih šolah zaključijo letošnje prvo polletje dne 31. januarja popoldne, drugo polletje pa se začne dne 6. februarja jutraj.

* **Zaščita naših delavcev v Franciji.** Kor kor doznanja »Pravda«, bo v najkrajšem času sklenjena tudi s Francijo konvencija o zaščiti naših delavcev, zaposlenih v Franciji. Naš poslanik v Parizu dr. M. Spaljaković je dobil nalogo, da stori v to svrhu potrebne korake pri francoski vladi.

* **Društvo orožniških upokojencev slovenski javnosti.** Društvo orožniških upokojencev v Ljubljani se obrača na vso javnost Slovenije in usmiljena srca za nujno prošnjo. Med orožniškimi upokojenci, katerim je država z 1. t. m. ukinila nadaljevalno izplačevanje pokojnin se nahaja večje število vdov z 5, 6 in 7 otroki, ki so nepreskrbljeni, katerih oče je padel v službi javne varnosti, oziroma si nakopal neozdravljivo bolezen, umrl itd. Te sirote in njih matere, kakor tudi v službi onemogli in izčrpani starši se nahajajo sedaj v pomilovanja vrednem stanju, brez življenjskih potrebščin in pokojnine, so za vsako delo nesposobni, gladujejo in prezebejo v svojih stanovanjih, ter premišlujejo svojo žalostno usodo, s katero jih je država obdarovala. Društvo se čuti upravičeno potrkati na vsa usmiljena srca in pomagati tem mučnikom in poslednjih urah njihovega trpljenja, ter prositi da se vse to zavedene podpore in prispevki blagovoljnih nakazati Društvu orožniških upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.

* **Smrtina kosa.** V Mariboru je umrl v starosti 53 let upravnik pošte g. Ljudevit Jossek, ki je opravljal to svojo službo vsa leta po prevratu. Pogreb pokojnika bo v nedeljo 22. t. m. ob 15.30 iz mrtvašnice javne bolnice na pobeško pokopališče. Pokojniku blag spomin, preostali naši iskreno sožalje!

* **Iz Malinske na otoku Krku nam poročajo,** da je 18. t. m. na zagrebški kliniki zadela nagla smrt g. Dinka Radića, posestnika in lastnika hotela »Slavija« v Malinski. Včeraj so prepeljali njegove zemeljske ostanke na Sušak in od tam v Malinsko. Pokojnik je bil pri številnih letovih, ki so prihajali v Malinsko, zelo priljubljen, zlasti so ga čislali Slovenci, katere je imel posebno rad. Hudo prizadeti in užalosteni rodni naši iskreno sožalje! Simpatičnemu pokojniku blag spomin!

* **Železniškim upokojencem in invalidom.** Takoj ko je Središnji urad v Zagrebu ponovno ustavil žel. invalidom, že itak najmanjši dohodek neugodnih rent, je društvo napelo vse moči in storilo na vseh pristojnih mestih vse potrebne korake. To ste čitali v listih in obvestile vse ostale člane o tem delu. Tudi Savez železniških upokojencev je v najhujši borbi za pravice železniških upokojencev in invalidov. Dobili smo obvestilo, da bo Središnji urad še nadalje nakazoval rente, toda samo začasno. Opozorjamo ponovno vse merodajne kroge, da storijo pri ministrstvu saobračaja vse potrebno, da se železniškim invalidom v Sloveniji že enkrat stalno uredijo njihove neugodne rente. Da pa moramo naše društvo skupno s Savezom ta težak boj nadaljevati, je nujno potrebno, da se vsi člani tega zavodajo. Vse člane torej opozarjamo, da naj skuša vsak po svojih močeh poravnati članarino (tudi zaostalo) in tako omogoči, da se zapričeto delo nadaljuje, do končne zmage naših pravic. Zavedati se mora vsak, da z združenimi močmi moramo končno zmagati. — Društvo žel. upokojencev.

* **Krajevna borza dela v Zagrebu.** Delavska zbornica za Hrvatsko in Slavonijo je osnovala za Zagreb svojo krajevno borzo dela, ki je pričela s poslovanjem 1. t. m. Ta krajevna borza dela skupno s krajevnimi borzami dela na Sušaku, Brodu na Savi in Osijeku, bo poslovala v zvezi z javno borzo dela, ki se bo organizirala na podlagi uredbe o organizaciji posredovanja dela. Delokrog Javne borze dela se sklada s teritorialnim delokrogom Delavske zbornice za Hrvatsko in Slavonijo. Do konstituiranja upravnega odbora Javne borze dela bo upravljala v smislu omenjene uredbe tudi borza dela Delavska zbornica za Hrvatsko in Slavonijo.

* **Delavska zbornica za Hrvatsko in Slavonijo** se je 1. t. m. preselila iz dosedanjih svojih prostorov v Zagrebu Ilica št. 55-II, v novo palačo Okrožnega urada za zarovnanje delavcev v podlažni Havelkovi ulici. V I. in II. nadstropju te zgradbe se nahajajo vsi odseki zbornice skupno z zborničnim

kulturo-prosvetnim odsekom, ki se je dosedaj nahajal na Starčevićevem trgu št. 18. V dosedanjih prostorih zbornice v Ilici 52-II se nahaja od 1. t. m. njena krajevna borza dela, ki se je s tem dnem osnovala.

* **Protiskavanje porto-znakov.** Po odredbi ministrstva pošte in brzojava se prične te dni s protiskavanjem vseh zaostalih porto-znakov po 25 in 50 dinarjev, tako da se zmanjšajo na vrednost 10 Din.

* **Naše pošte in zabranjene tiskovine.** Na zahtevo ministrstva za notranje zadeve je ministrstvo pošte in brzojava vse poštne osebe opozorilo na to, da se morajo vsi inozemski listi in knjige pregledati in zabranjene knjige in časopise uničiti, sicer bo dotični uslužbenec pozvan na odgovornost, v težjih in ponovnih slučajih pa bo obtožen po zakonu o zaščiti države.

* **Natečaj za sodne poročnike.** Ministrstvo za vojsko in mornarico sprejme iz civilnega prebivalstva deset kandidatov za aktivne sodne poročnike in pet kandidatov za administrativne podporočnike sodne stroke. Kandidati za sodnega poročnika morajo biti diplomirani pravniki, kandidati za administrativnega poročnika pa so morali dovršiti najmanj nižjo gimnazijo ter morajo imeti enoletno prakso v sodni ali politični službi, ali pa morajo biti absolvirani pravniki. Prijave se sprejemajo do 31. januarja 1928.

* **Na željo mnogih prijateljev in zaradi tehniških težav je ministrstvo poljedelstva odobrilo preložitve žrebanja efektivne loterije Prosvot. gasilnega društva v Preski pri Središču ob Dravi na 6. maja 1928.** Kdor še želi sreče in tri narači, dobi četrto zastoj. Srečke so po 7 Din, prvi dobiček je vreden 20.000 Din.

* **Oprostitev od plačevanja taks.** Kreditna zadruga detalnih trgovcev v Ljubljani uživa po naredbi finančnega ministra oprostitve od plačevanja taks za čas, dokler velja sedanja pravila.

* **Ribarski zakon za ljubljansko in mariborsko oblast z navedbami o ribarsko-policijskih določilih in o napravi ribarskih okrajev.** V Ljubljani 1928. Založila Tiskovna zadruga str. 112, cena Din 25, poštnina Din 1.25. V finančnem zakonu za leto 1927-28 je bil ribarski zakon za Kranjsko razširjen tudi na mariborsko oblast. Sedaj ga je izdala Tiskovna zadruga z navedbami o ribarsko-policijskih izvršnih določilih in o napravi ribarskih okrajev, pri čemer so se upoštevale vse izpremembe, izvršene v njih od leta 1918 dalje. K zakonu in k prvi naredbi je napisal ribarski strokovnjak dr. pravnik dr. Avgust Munda 26 strani pripomb. Uporabnost knjige povečuje pridejalo stvarno kazalo. Ribarski zakon se naroča v knjižarni Tiskovne zadruge v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru.

* **Prodaja malodimnega lovskega smodnika.** Ker izdeluje sedaj tvornica za smodnik v Obilčevu malodimni lovski smodnik v zadostnih količinah in zato, da bi se potrošniki tega smodnika tudi v bolj oddaljenih krajih naše države lažje oskrbovali z njim, je vojni minister odredil, naj prodajajo odsej ta smodnik vsem potrošnikom z največjim vkladom enega kilograma tudi vojna skladišča Savske in Dravske divizijske oblasti in uprava artiljerijskega tehničnega zavoda. Prej določena cena temu smodniku (160 Din za kg) ostane še nadalje v veljavi.

* **Okrepčevališča »Rdečega križa« na morju.** Na eni prihodnjih sej glavnega odbora društva »Rdečega križa« se bo razpravljalo o ureditvi otroških okrepčevališč na morju. Lansko leto so bila štiri okrepčevališča. Sedaj je že sklenjeno, da jih bo letos vsaj osem.

* **Predstava dveh znanstvenih filmov v Zagrebu.** V soboto 21. t. m. se bo vršila v kemiskem zavodu zagrebške univerze ob 18. uri predstava naslednjih dveh znanstvenih filmov. »Fabrikacija zdravil« in »Fabrikacija ter farmakološko proučevanje«. Ker sta ta dva filma velike važnosti, se prosijo g. zdravniki, kemiki in lekarnari, naj prisostvujejo predstavi.

* **Dva ministerijska uradnika aretirana zaradi falzifikata.** Beograjska policija je aretirala Branka Trifunovića, uradnika v ministrstvu notranjih zadev in Mihaela Ačimovića, uradnika v finančnem ministrstvu. Oba sta obtožena zaradi falzificiranja »dozvole«. Neki dr. Ranka je namreč nameraval postaviti neke ulične avtomate ter se je v to svrhu obrnil na Ačimovića, da mu preskrbi dovoljenje za uvoz avtomatov. Ačimović mu je to obljubil in zahteval nagrado 60.000 Din, katero vsoto mu je dr. Ranka tudi izplačal. Ačimović se je obrnil na svojega znanca Trifunovića, ki je tako »dozvolil« kar falzificiral. Dr. Ranka pa je spoznal, da je »dozvola« falzificirana in je zahteval denar nazaj. Ačimović pa je izjavil, da denarja sploh ni prejel, niti da je dr. Ranka zadrževal ovačil policiji. Oba osumljenca sta bila nato aretirana.

* **Pri ruševni obstrelen.** Pri seljaku Franu Strinču v Kupčini pri Kalovcu se je v terek vršila ruševna zaradi nekakega zamujenega plačila. Strinč se je komični uprl in napadel kancelista, ki je vodil ruševno. Orožnik je streljal na Strinča in ga težko ranil. Prepeljali so ga v bolnico.

* **Žrtve komunistične maščevalnosti.** Včeraj popoldne je bilo v Zagrebu obdano truplo ubitega delavca Ivana Duminkuša, ki so ga predvčeršnjim našli na periferiji mesta. Znano je, da je Duminkuš imel z zagrebškimi komunisti neko afero in je pred nekoliko dnevi pred svojo smrtjo objavil v komunističnem listu »Borba« izjavo, da je za denar denunciral policiji nekatere komunistične omladince, ki so bili zaradi tega zaprti, česar pa se sedaj kesa, ker ga peče vest. Domnevali so, da se je Duminkuš zaradi tega sam ustrelil. Pri obdukciji, ki so jo izvedli profesorji klinike ob prisotnosti sodne komisije, pa se je ugotovilo, da je bil Duminkuš umorjen in sicer s strelom iz revolverja, ki je bil oddan iz praelektne daljave. Ta ugotovitev je vzbudila v Zagrebu veliko senzacijo ter se domneva, da so se

morebiti komunisti maščevali nad izdajalcem. Ve se samo to, da so Duminkuša videli nekoliko prej, preden je bil ustreljen v družbi neke visoke ženske v svem plašču. Policija sedaj preiskuje, kdo bi bila ta ženska.

* **Hercegovina se izseljuje.** Iz Mostarja poročajo, da veliki župan mostarske oblasti dobiva dnevno več prošelj, v katerih prosilci zahtevajo dovoljenje za izselitev v inozemstvo. Uvedeno je poizvedovanje, ker se domneva, da se vrši intenzivna agitacija za izseljevanje iz teh krajev. A glavni krivec je — glad.

* **Gimnazijalci — vlomilci.** V Sinju je bil nedavno izvršen vlom v znano svetišče »Sinjske gospe«. Vlom sta izvršila dva gimnazijalca v starosti 16 in 17 let, sinova boljših staršev. Vlomica sta bila zasačena, ko sta ravno plenila puščice za mihoščino. Imela sta pri sebi vitrine in eden celo revolver. Franciskani so ju iznenadili in zaprli v cerkveni zvonik, iz katerega nista mogla pobegniti. Orožnikom sta vlomilca priznala svoj zločin.

* **Vojaški avljon ponesrečil.** V bližini klavnice v Mostarju je predvčeršnjim padel na tla vojaški avljon, katerega je upravljal avijatični poročnik Bulat. Vzrok padca je defekt na motorju. Poročnik je bil lahko poškodovan, avljon pa se je razbil.

* **Z veselice v smrt.** V gostilni Petra Kralja na Pantovčaku v Zagrebu se je preteklo nedeljo vršila veselica, katere se je udeležil tudi Ivan Strnad, prodajalec obveznic »ratne štetke«. Napravlil je »ceho« v znesku 510 Din, četudi ni imel v žepu niti belca. Dobro se je imel sam in gostil druge. Nazadnje je bil pobegnil iz gostilne. Gostilničar je Strnada ovačil policiji, ki je uvedla proti njemu preiskavo. Veselici je sledil usoden »maček«. Predvčeršnjim ponoči se je Strnad ustrelil pred Kraljevo gostilno.

* **Nevaren ropar v rokah pravice.** Postopač Nikola Knez, ki je bil te dni aretiran, je pri zaslišanju ovačil Joso Blaževića da je pred kratkim na cesti Split-Solin izvršil roparski umor. On sam — pravi — da je prijel konje za uzde, Blažević pa je z revolverjem ustrelil vozniaka — seljaka Ivančiča. Blažević se je svojedobno udeležil tudi roparskega napada na poštini avtomobil pri Gračcu.

* **Zagonetna smrt.** Iz St. Andraža v Slovenskih goricah poročajo o zagonetni smrti tamkajšnje posestnice Ivane Ljubec. Ko se je vračala ponoči od sosedovih, kjer je bila na sedmici, je pri prvi čep potok ponesrečila na nepojasnjen način. Ženo so našli mrtvo še isti večer.

* **Samomor neposredno pred zaroko.** Iz Bihača poročajo, da je v ponedeljek zvečer tamkajšnji policijski narednik Pero Djanešić izvršil samomor neposredno pred svojo zaroko. Ko so bili povabljeni zbrani v stanovanju zaroučnice se je Djanešić neopazno podal v drugo sobo ter si iz revolverja poglaval kroglo v glavo. Vzrok samomora ni znan.

Danes, v petek, VSI PO SVEŽE
morske ribe
Branci, orade, barbeni po Din 50,—
cievoli in drugi po Din 36,— za kg
prodaja
»RIBA«, Ljubljana, Gradišče št. 7.

* **Pri boleznih želodčnega, ledvičnega in mehurnega kamna ter ljudem, ki trpe na prebilih tvoritvi sečne kisline, je dolžnost, da uredi z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« delovanje črevesa.** Može zdravniške prakse so se po dolgi vrsti let prepričali, da je voda »Franz-Josef« zanesljiva in prav posebno prizanesljivo učinkuje salinsko odvajalo, da se lahko priporoča tudi pri prostatah hipertrofiji. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

* **Najbolj dolgočasna bolezen je nahod.** »Forman« odstranjuje čisto najmočnejši nahod v nekaj urah. »Forman« takoj osvobodí nosnice za pristop zraka; dolgočasno izločevanje sluznice prestane z vnetjem in otekanjem, a zaradi tega tudi glavobol in omotica. »Forman« dobi v vseh lekarnah in drogerijah, ne zahtevajte poljubno sredstvo proti nahodu, temveč zahtevajte izrecno in jasno »Forman« škatlico za 10 Din.

* **Ustna voda v trdi obliki.** Nelzerno je število ustnih vod, past in praškov za zob, tako da danes že vsakdo preze ogromno reklamo, ki jo delajo za te proizvode. In vendar je pri negi ust in zobovja tako važno sredstvo, ker se nega ustne dupline ne more izvršiti s pobarvanimi alkoholnimi raztopinami ali sličnimi sredstvi, ki sicer lepo diše in imajo prijeten okus, so pa brez vsakega učinka! Doktor Rudolf Kurz, ki se je v zobozdravniškem inštitutu v Frankfurtu s tem vprašanjem posebno bavil, priobči v znanem strokovnem časopisu »Die Zahnärztliche Rundschau« svoja opazovanja. V njih je označil ustne kroglice Ortizon kot univerzalno sredstvo za nego ustne dupline, ki ima znanstveno preizkušeno vrednost. Ta strokovnjak je ugotovil, da 30% vodikovega superoksida, je prost kisline, se da dobro transportirati, k čemer pride še antibakterijski in mehanično čistilni vpliv. V enakem smislu sta se izrazila tudi dva druga strokovnjaka: Francke in Blessing, tako da lahko smatramo Ortizon kroglice kot najboljšo sredstvo za nego ust in zob.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in skrobileno perilo v najlepšo izvršitev.**
Usa ingrolo
so najprikladnejša pot, po katerem ulazijo klice bolezni v naše telo. Proti prenosu nalezljivih bolezni usne in grlove dupline uporabljajte okusne
ANACOT-PASTILE
DRA. WANDERS

najboljše, najtrajnejše zato
najcenejše!

Iz Ljubljane

* **Tajnosti Mehike.** Ta prekrasni kulturni »Ufa« velefilm, ki nam predločuje v petih delih prirodne lepote in zgodovino sedanje Mehike, predvaja ZKD v kinu Matica od jutri dne 21. t. m. dalje. Nikjer na svetu niso sledovi stika dveh velikih kultur tako jasno vidni, kakor ravno v Mehiki. Ta dežela, domovina indijanskega plemena Aztekov je bila od Spancev zavojevana z ognjem in mečem. Mehika je zanimiva tudi kot prehodna cona med Severno Ameriko, kjer prevladuje angleški jezik, in Južno Ameriko, kjer vlada po večini španski jezik in romanska kultura. V filmu potujemo z najrazličnejšimi prevoznimi sredstvi z glavnega mesta tja do tropske cone, v divje pragozdove in na najvišji vrh v Mehiki, na strmi Popocatepetel. Izredno krasne so slike in nedvomno bo tudi ta film vzbudil zanimanje naše publike. Jutrišnja predstava se prične točno ob 14.30 uri. Blagajna se odpre 1 uro pred predstavo. V nedeljo se prireditve ponovi ob 11. dop. ter obištno lahko za nedeljsko predstavo nakupi vstopnice v predprodaji od sobote popoldne dalje.

* **Nova telefonska številka 3003.** Med. univ. dr. Ludovik Zalar, Sv. Petra cesta št. 2. Ljubljana. (Olejt današnji oglaš).

* **O ženi v češki zgodovini in literaturi** bo predaval g. dr. Ivan Lah v nedeljo 22. t. m. ob 10.30 uri na univerzi. — Splošno žensko društvo. 130

* **Potovanje v orjent.** Kdor se zanima za tako potovanje meseca aprila v družbi, se vabi na sestanek danes v petek ob 20. uri v restavraciji Zvezda.

Tatjanin večer

24. januarja ob 20. v Kazini

* **»Tatjanin večer«.** Zveza ruskih akademikov priredi, kakor vsako leto, svoj tradicionalni »Tatjanin večer« dne 24. januarja pod pokroviteljstvom gospe dr. Kramerjeve in častnega damskega komiteja v prostorih »Kazine«. Pričetek ob 20. Večer se začne s koncertnim programom, v katerem iz prijaznosti sodelujejo (po abeced. redu) gg.: S. Davidova-Slatina, M. Nablocka in L. Wisiakova, gg.: Balatka, P. Holodkov, V. Vleček in drugi. Po koncertu pies. Na to prireditve vabi Zveza ruskih akademikov vse svoje prijatelje in po njih vpeljene goste. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. — Odbor.

* **»Edinost« Ljubljana.** Nocoj ob 20.30 dramatična vaja.

* **Prihite in ne zamudite planinskega kirovanja** dne 1. februarja t. l. v veliki dvorani hotela Union, kjer ne bo manjkalo ne rdečega leca ne kranijskih klobas ne rujnega vinca. Pridite vsi, da nazdravimo manom naših rajskih planin. Pridite, da se spoznamo in da oživimo stara znanstva, da povečamo in ojačimo krog planinskih src.

* **Plesna vaja S. O. Preporoda** se bo vršila danes 20. t. m. v napred. dij. domu. 131

* **Budilke pri: F. Čuden, Prešernova ulica 1.** 225

Za ČRNO-BELO REDUTO

11. februarja v Unionu
izdeluje PLESNE OBLEKE za gospe po
najmodernešem kroju najceneje
konfekcijska trgovina

I. Ivančič
Selenburgova ulica 4. II. nadstropje.

* **Polijski drobiž.** Od srede na četrtek so bili prijavljeni policijski naslednji dogodki: 1. goljufija, 1. izgred v stanovanju, 1. prestopke kaljenja nočnega mira, 1. prestopke pijanosti, 1. prestopke zglaševalnih predpisov, 1. prestopke prekoračenja policijske ure ter 3. prestopki cestnega policijskega reda. — V zapor so morale 3 mlade neboljlenke zaradi prevešlega načina življenja.

* **Oženi v dimniku.** Včeraj popoldne okrog 14.30 so se vnele sale v dimniku hiše peka Vidmarja na Rinski cesti. Ker je obstajala nevarnost večjega požara, so bili pozvani gasilci, ki so oženi kmalu pogasili. Škode oženi ni napravil nobene.

DIŠAVE SLON

* **Izgnan umovilec.** Zaradi številnih tatvin, ki jih je zagrešil v Ljubljani in okolici, je ljubljanska policija izgnala iz svojega okoliša 29letnega Ivana Zorka, doma iz konjskega okraja, za dobro tret let.

* **Tatinska kronika.** Ciril Habicht, zaposlen na stavbi »Stadiona«, je prijavil, da mu je pred par dnevi neznan žepar ukradel iz žepa srebrno uro z zlatim verižico, v vrednosti 210 Din. Raz koleša Ignaca Rošerja je te dni neznan tat ukradel na Sv. Petra cesti 110 Din vredno karbidno svetilko. —

* **Novosti v ljudski knjižnici.** Prispele je zopet večje število knjig leposlovne in poljudno znanstvene vsebine iz slovenske, srbrovaške, češke in nemške literature. Posebno opozarjamo na zanimivo Holočkovo delo o Jugoslaviji.

* **Areacija prebrisane lopova v ljutomerski kleti.** V sredo popoldne sta se zabavala v ljutomerski kleti klpčavničar N. in konjač W. Zapitek je plačal konjač in ob tej priliki vzbudil pri svojem tovarišu pozelenje po denarju, ker je imel dobro nabasano denarnico. Ko sta sedela že nekaj časa v prijateljskem razgovoru, je konjač opazil, da mu je lubeznivi tovariš izmaknil listnoco v kateri je imel 6000 Din. Na lico mesta je zahteval denar nazaj, kar je N. tudi storil, le da si je pridržal iz denarnice celih 5000 Din in jih nekam skril. Okradeni konjač je stopil po stražnika, ki je N. odvedel na policijo. Kmalu potem pa je prinesla go-

Udobno, ali ne ugodno

je ležanje v posteli, ko nas napada hud nahod Nesposobni smo za delo in izgubimo dragoceni čas. »FORMAN« nam pomaga! Nosilce takoj postanejo zraku dostopne, smrkanje, zganje, glavobol in izlučevanje sluznice preneha. — »Forman« dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Ni potrebno, da zahtevate neko sredstvo proti nahodu, nego zahtevajte jasno in razločno: »FORMAN«!

Ivanu Zajcu iz Most je na Hrvatskem trgu ukradel nekdo 1000 Din vredno črno pleskano kolo, znamke »Rekord«.

* **Zgubil se je 18. t. m. popoldne** prepis neke listine glede valorizacije na poti od deželne vlade po Bleiweisovi cesti, Nunski in Selenburgovi ulici. Najditelj naj ga odda pri Združenih opekarnah d. d., Ljubljana, Miklošičeva cesta 13, proti nagradi. 134

Oblačila tvrdke J. MAČEK,
Ljubljana, Aleksandrova c. 12.
so najboljša in najcenejša.

Iz Celja

* **Veseli dogodek v naši kraljevi hiši** je bil tudi v Celju predmet živahnega razgovora med občinstvom. Že v zgodnjih dopoldanskih urah so zaplapolale raz javnih poslopj državne in narodne zastave, do večera jim je sledil velik del mesta Rolstva kraljevega princa se prav posebno veselil mladina, ker je njihov ljubljene prestolonaslednik Peterček dobil svojega dolgo zaželenega brata.

* **Umetnostna razstava v Celju.** Zunanje občinstvo, ki bo prihodnje dni posetilo Celje, opozarjamo na razstavo slik g. akad. slikarja Tomerlina iz Zagreba v Celjskem domu. Vhod je skozi glavna vrata. Razstava bo otvorena do ponedeljka, dne 23. t. m. od 9. — 12. ure dop. in od 2. — 6. ure pop.

* **Za vzdrževanje poštulh poslopj.** Minister poš je v svojem ekspozelu o priliki proračuna priznal, da je pošta aktivna in da znaša dobiček v tekočem poslovnem letu do 1. januarja 1928. Že 104.000.000 Din. Pri tako ugodnem finančnem stanju poš bi pričakovali, da bo minister med drugim posvetil tudi večjo pažnjo za rekonvranje poštulh poslopj, ki so tudi že v Sloveniji ponekod naravnost v desolatnem stanju. Naravno, ker se tozadevno izza časa, ko je izbruhnila svetovna vojna, ni prav ničesar zgodilo. Tudi na celjski pošti so notranji prostori že tako umazani in razdrapani, da bi se jih minister pošte in finančni minister lahko usmili. Ako pa za vzdrževanje državnih poslopj v Sloveniji res ni pare, naj preskrbi poštna uprava za celjsko pošto vsaj novo oro. Sedanja že dolgo let predstavlja rjavo ploščo brez vidnih števil.

Napoleon Bonaparte

Iz Maribora

* **Iz oblastnega odbora.** Zaradi odsotnosti predsednika oblastnega odbora g. dr. Leskovarja, ki se mudi že od nedelje v Beogradu zaradi potrditve oblastnega proračuna ni bilo v torek običajne seje odbora. — Delokrog, oziroma poslovanje mariborskega oblastnega odbora se je zadnji čas že tako razširil, da so razpisana naslednja nova službena mesta: enega upravnega jurista, štirih pisarniških uradnikov, treh računskih uradnikov, dveh gradbenih inženjerjev, enega arhitekta, šestih poduradnikov, ter treh strojepisnih moči in dveh slug.

V poštev pridejo prosilci, ki imajo popolno kvalifikacijo v smislu uredbe o službeni pragmatiki za nameščence mariborskega oblastnega odbora, razglašene v Uradnem listu dne 17. sept. 1927 št. 406-96. Prošenje je vložiti do 10. februarja. — Sredi prihodnjega meseca se bo vršila ponovna konferenca predstavnikov vseh naših oblastnih samouprav, na kateri bodo nadaljevali razpravo o osnovanju Zveze oblastnih samouprav. Inicijativo za ustanovitev zveze je dala podunavska oblastna skupščina, ki spada med najagilnejše v državi.

* **Ljudska univerza v Mariboru.** Nocoj ob 20. predava starosta gozdovniškega pokreta g. Kravos iz Ljubljane o »Gozdovništvu«, o zgodovinskem razvoju in njegovih pojavih širom sveta, posebno v naši domovini, s pomočjo mnogih lepih skript, slik. — V ponedeljek 23. t. m. proslava 50 letnice našega prvega pisatelja Otona Župančiča. Uvodno predavanje ima g. prof. J. Glasser. Uvede se brezplačni strokovni tečaj »Slovenščina za Slovence«, ki ga bo vodil g. prof. Maks Kovačič. Gospod profesor bo opozarjal na podlagi praktičnih vzgledov na napake, ki se delajo v javnem življenju, po časopisih itd. Pričetek tečaja je 1. februarja. Prijave je nasloviti na Ljudsko univerzo v Mariboru.

* **Novosti v ljudski knjižnici.** Prispele je zopet večje število knjig leposlovne in poljudno znanstvene vsebine iz slovenske, srbrovaške, češke in nemške literature. Posebno opozarjamo na zanimivo Holočkovo delo o Jugoslaviji.

* **Areacija prebrisane lopova v ljutomerski kleti.** V sredo popoldne sta se zabavala v ljutomerski kleti klpčavničar N. in konjač W. Zapitek je plačal konjač in ob tej priliki vzbudil pri svojem tovarišu pozelenje po denarju, ker je imel dobro nabasano denarnico. Ko sta sedela že nekaj časa v prijateljskem razgovoru, je konjač opazil, da mu je lubeznivi tovariš izmaknil listnoco v kateri je imel 6000 Din. Na lico mesta je zahteval denar nazaj, kar je N. tudi storil, le da si je pridržal iz denarnice celih 5000 Din in jih nekam skril. Okradeni konjač je stopil po stražnika, ki je N. odvedel na policijo. Kmalu potem pa je prinesla go-

Velika inventurna prodaja

po čudovitih znižanih cenah se vrši do konca januarja v veletrgovini R. STERMEČKI, Celje.

stlinčarka iz ljutomerske kleti na komisarijat tudi ostalih 5000 Din, ki jih je našla skrite nekeje v kleti. Konjač je prišel tako srečno do svojega denarja, N. pa so odvedli v zapore okrožnega sodišča.

a— Avtobusni promet na Tezau. Včeraj je bila odprta nova proga avtobusnega prometa in sicer s postaje Glavni trg in ne glavni kolodvor, kakor menj občinstvo. Zankrat vozi samo en avtobus, in sicer od 6. do 8.30, zatem od 11. do 14.30 in od 16.30 do 20.

a— Vrnitev pogrešanega dekleta. Obe deklici, o katerih smo poročali, da sta postali najbrže žrtvi brezvestne trgovine z belim blagom, sta se sedaj vrnila k svojim staršem v Maribor. Ena je dobila službo nekeje na Hrvaškem, ki pa jo je morala zaradi neznanja kuhinjskih opravil kmalu zapustiti. Tudi druga bo še dalje rajši živela v Mariboru.

a— S plinom se je opekli. V sedlarski delavnici v poslopi bolniške blagajne se je ponesrečil 19 letni sedlarski pomočnik Edvard Kovačič. Včeraj dopoldne je zavohal, da prihaja od nekeje plin in je stopil z gorčico vžgalico v prvo nadstropje. Tu se je nenadoma užgal nabrani plin in opekli Kovačiča po obrazu in desni roki. Kljub temu, da so poškodbe lažje značaja, se nahaja Kovačič v bolnici.

Napoleon Bonaparte

Iz Trbovelj

t— Občni zbor kraj. org. SDS za Hrastnik-Dol bo v nedeljo ob 3. pop. v prostorih g. Avg. Dolinskega na Brnici. Sodelujoči, udeležite se običnega zbora polnočestvo. O novih določbah pravilnika za odmero rudarskih pokojnin bo poročal g. dr. Bohinjec.

t— Občni zbor Sokola v Hrastniku se bo vrši v nedeljo 29. t. m. ob 17. uri popoldne v Narodnem domu.

t— Cestna razsvetljava v Hrastniku. V zadnjem času so napeljali električno razsvetljavo od zaloge delniške privarne do železniške postaje. Cestna razsvetljava pa je še vedno pomankljiva. Najbolj je potrebna od Rošove kovačnice do Delavskega doma, kjer se nahajata kar dva ovinka. Umestno bi bilo, da bi se kratek čim hitreje, ki so že dokazali smisel za zboljšanje naših razmer, pobirali, da se ta nedostatek čimprej popravi.

t— Okrajno glavarstvo v Laškem je izdalo nedavno naredbo, po kateri je šoloobvezni mladini strogo zabranjen posej javnih lokalov, kinematografskih in gledaliških predstav. Preteklo nedeljo se je zgodilo, da je bilo pri predstavi »Desetega brata« v Društvenem domu vse polno šoloobveznih otrok. Službojuči stražnik je bil sicer na mestu, pa bržkone tega ni opazil. Mnenja smo, naj velja naredba okrajnega glavarstva za vse brez izjeme.

t— Šolstnica učitelja g. Kuharja. To dni je praznoval šolstnico svojega rojstva učitelj g. Tone Kuhar. V Trbovljah službuje nepretrgoma 30 let in je vzgojil že dve generaciji. Kuharjevi sošolci so danes profesorji in šolski upravitelji, on pa je ostal skromen učitelj, zvest trboveljskemu proletariatu. Vrlemu somišljeniku ključemo: Še mnogo let!

t— Protestni shod v Trbovljah. V nedeljo 22. t. m. popoldne se bo vršil na dvorišču Delavskega doma velik protestni shod rudarskega delavstva, na katerem bodo protestirali proti novemu pravilniku Bratovske skladišnice.

Iz območja tihotapcev

Maribor, 19. januarja

Tihotapstvo v Sloveniji nedvomno nikjer ne cvete tako, kakor ob severni meji Slovenije. Ogromno blago se je preneslo tihotapci na raznih krajih preko meje in tako škodovali državo za težke vsote denarja. Finančni organi sicer budno pazijo, toda tudi tihotapci ne počivajo, temveč iščejo vedno nova pota in nove vire.

Odkar je meja dobro zastražena, so prenesli svoje torišče z meje na železnico in se izkazali pri svojem poslu zelo praktični. Toda finančni organi so jim prišli tudi tu na sled.

Sred par dnevi si je dovolil tak sport neki H., dobro poznan zlasti iz nekdanjega carinskega procesa v Mariboru. V Splitu si je nakupil precej šaharina, cigaretne papirja in svačice. Blaga je bilo toliko, da sta ga dva komaj prenesla na vlak. Ker pa je v vagonu zelo nevarno sedeti blizu sumljivih paketov, se je gospodar blaga H. umaknil raje v drug voz, njegov spremljevalec pa je ostal blizu paketov in je imel nalogo, da jih na gotovem kraju vrže iz voza med vožnjo in sneg.

Tihotapca pa sta imela smolo. Finančni stražniki, ki so hodili ob progi, so nenadoma zapazili, kako frčijo iz drvečega vlača pakoti. Razumeli so takoj položaj, se skрили v neposredni bližini kraja, kjer so padli paketi, in potrpežljivo čakali. In glej! Lastnik sumljivga blaga se je res kaj kmalu pojavil. Ves radosten, da je zopet enkrat prevaril državo in njene organe, je

hotel ravno prijeti uhitotapljenno blago, ko je nenadoma zadonel mogočen glas: Stoj! Skoraj sedel se je, a za nogi ni bilo več časa. Moral si je lepo naložiti pakete in jih odnesti — ne domov — temveč na carinarnico. Že popoldne je bil prijet tudi njegov pomočnik N. in sta bila po zaslišanju oba oddana v zapore.

Kakor znamo, je Maribor kot obmejno mesto centrum za tihotapce. Odtu se razpošilja blago na vse strani.

Dan pred pravkar omenjenim dogodkom je tudi neka D., katere mož se ni prestal svoje kazni iz znanega procesa zaradi ponarjanja kolkov, naložila precej veliko pomno košaro s cigaretinim papirjem za Zagreb. Prišla je že skoraj na zaželjeni cilj, ko so se nepričakovano odprla vrata vagonskega kupeja. Vsi potniki so takoj pokazali svojo prtljago, samo košara s papirjem je ostala brez gospodarja. Čudno, kaj ne! Končno pa se je oglasila D. in mirno izjavila, da se pelje po trgovskih poslih v Zagreb. Seveda ji ta izgovor ni čisto nič pomagal. Dasi nerada, je morala odpreti košaro in pokazati njeno vsebino, ki je finančnega organa v črtilu silno presenetila. V košari je bilo namreč nič manj kot 6.000 knjižic cigaretne papirja (20 kg). Blago je seveda spravil v varstvo organ finančne kontrole, tihotapko pa spravil v Maribor. Seveda ji sedaj ne bo preostalo nič drugega, kakor da plača ogromno kazni, ali pa prepusti svoje otroke drugim v nadlego, ter odide sama delat družbo svojemu možu v zapor.

Naši onstran granic

p— Goriski »asistični tajnik Cace« je na sestanku podeželskih tajnikov v Trbovljah domo naglašal, da je bilo lani odpuščenih precej slovenskih učiteljev, premeščenih je bilo 60, treba pa bo še »čistiti« tako, da v tekočem letu ne bo na Goriskem »noberega Italiji protivnega učitelja«, to je, Cace« hoče pregnati še zadnje slovenske učitelje in učiteljice, kar mu bo z lahkoto uspelo. Cace« je priporočil nujno skrb za »zgradbo« fašističnih domov po deželi. Fašisti si »zgradijo« svoje domove s prilagajanjem družinskih poslopij. V Gorici so ugrabili Trgovski dom, in Gradski pa s socialističnim dom. Po tem vzorcu si bodo prilastili fašisti po deželi stavbe, v katerih otvorijo svoje domove. Glede Trgovskega doma je rekel Cace«, da je bilo v njem ognjišče sovražstva proti Italiji, sedaj pa služi samo prireditvam italijanskega značaja.

p— Ožeta pomaga pri poljskem deju visokošolec Lazarič, kar se baje ne strinja s častjo italijanskega oficirja. Proti Lazariču je uvedeno s strani vojaške oblasti disciplinarno postopanje, ker je v Padovi baje pel slovenske pesmi in tudi, ker bi ne smel delati na polju kot rezervni častnik. Kaj poredi na slednje predsednik Mussolini, ki je tudi že sam oral?

p— V raznih vojaških pisarnah je bilo zaposlenih mnogo slovenskih fantov. Pisarniško službo so opravljali izborni ali za novo leto je prišel ukaz, da se imajo v pisarnah namestiti edinoletni vojaki italijanske krvi, kar je bilo odločeno tudi takoj vsi Slovenci.

p— Pri uredniku »Istarske Rije« v Trstu je bilo že polno preiskav in kdo ve, koliko jih še bo. Te dni so uredniku Mihoviloviču zopet vse prebrskali. Potem so policijski organi posetili urednika »Malega List«, Alojzija Berčeta in tam dolgo iskali kdo ve kaj. Gotovo je, da pomenijo preiskave nadaljevanje stremeljenja za uničenje obeh listov.

p— Novi občinski načelnik v Postojni nosi italijanski priimek Reli. Doma pa je iz Istre, kjer je le malo italijanskih priimkov. V italijanski armadi si je kot prostovoljec izbral priimek Reli in ga odbrl popravi pa se je zval Rožman. Giovanni Reli je Ivan Rožman iz Kopra, sin slovenskih staršev in zna dobro slovensko.

p— Poitalijančevanje priimkov. Po dolgem premoru — ljudje pač nimajo časa, da bi se bavili s tem vprašanjem! — se je na tržaški prefekturi vendarle zopet nabralo toliko prošelj za izpremembo, poitalijančevanje priimka, da se je izplačalo oni cposvetovalni komisiji strokovnjakov, ki je za namen dodeljena prefekturi, da je zopet sešla in pretresla zaprosbene izpremembe. Vloženih je bilo vseh skupaj 105 prošelj, kar je za približno dva meseca pač precej piščo številce. Navajamo le nekatere značilnejše izpremembe: Anzulovich v Anzulotto, Bach v Bachi, Bisbach (Blizjak) v Bisci, Carbonich (Carbončič) v Carboncini; Černo v Cernico, Clupacech (Klupacek) v Pace, Dworzak (Dvojak) v Dorsa, Freiburger v Fribrti; Gardevich (Grdevič) v Gardeni; Gargurevich v Gregorini; Gel v Gerli; Helmecke v Elmi, Helzenhuber v Uberti; Hirn v Ireneri; Jaman v Giamani; Jurjevic v Giorgini; Luft v Laria; Matschegg (Maček) v Macci; Pococai (Počakaj) v Poggio; Poliak (Poljak) v Polia; Punzengruber v Punzini; Repich v Repini; Romanyszy v Romani; Schajovicz (Sajevec) v Savaldi; Schorn (Sorn) v Sorini; Siviltz (Živec) Anton v Sivin; Skerbec Alojzij v Schorbin; Suppan (Zupan) (gerenalni ravnatelj javnih skla-dišč, Ljubljana), v Suppani; Trobec (Trobec) v Trobelli; Umek v Umelli; Weber Marij v Tessitore; Ziderich (Zidarič) Josip v Zideri.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 19. januarja 1928.

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v metrih	Oblatnost 0-10	Padavine
opazovanja							Vrsta v mm do 7 ure
Ljubljana ..		765.7	-0.7	88	E 3	10	megla
Maribor ..		769.8	0.95	95	NW 6	10	
Zagreb		767.5	3.64	64	N 2	9	
Beograd		768.1	0.99	99	nirno	10	megla
Sarajevo		767.4	0.98	98	nirno	10	
Skopje		762.7	2.98	98	nirno	10	dež
Dubrovnik ..		759.1	7.39	39	SW 8	2	6.0
Split		751.8	6.58	58	NE 12	3	
Praha							

Solnce vzhaja ob 7.33, zahaja ob 16.49, luna vzhaja ob 4.54, zahaja ob 13.26.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 15 C, najnižja — 23 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Nejasno, od časa do časa padavine; temperatura se bo dvignila, zapadni vetrovi; prognoza negotova.

Tržaška vremenska napoved za petek: Vahadni vetrovi, nebo izpremenljivo, a večinoma jasno; temperatura od 5 do 8 stopinj; morje mirno.

Lepota je mladost.

Dokler izgledamo sveže in cvetoče, se veselimo mladosti. Zato moramo negovati kožo z najboljšim, kar nam nudi na tem polju kozmetiča, namreč z nežnoduhtečo, snežnobelo

Nivea-cremo.

Sport

Službene objave LNP.

(Za seje posl. odbora 18. I. 1928.)

V smislu že objavljenih sklepov je razvrstitev poslovni odbor pomladanske prvenstvene tekme v Ljubljani sledeče:

I. razred:

11. III. igrišče Ilirije: Hermes : Ilirija, Slavija : Primorje.
18. III. igrišče Primorja: Ilirija : Slovan, Primorje : Jadran.
19. III. igrišče Ilirije: Slavija : Ilirija, Hermes : Primorje.
25. III. igrišče Ilirije: Hermes : Slavija, Jadran : Ilirija.
1. IV. igrišče Primorja: Slovan : Hermes, Jadran : Slavija.
15. IV. igrišče Primorja: Jadran : Slovan, Primorje : Ilirija.
22. IV. igrišče Ilirije: Jadran : Hermes, Slovan : Slavija.
29. IV. igrišče Primorja: Primorje : Slovan.

II. razred:

1. IV.: Krakovo : Natak.
15. V. Panonija : Natak.
22. IV. Natak : Svoboda.
29. IV. Reka : Krakovo.
6. V. Natak : Reka, Krakovo : Panonija.
13. V. Svoboda : Krakovo, Reka : Panonija.
17. V. Panonija : Svoboda.
20. V. Svoboda : Reka.

Igrišče za prvenstvene tekme II. razreda se bo določilo kasneje.

Opozarjajo se klubi, da se bodo pričele tekme za prehodni pokal LNP. ob povolnih vremenskih razmerah pred prvenstvenimi tekmami. Izrečani redosled pokalnih tekem v Ljubljani je:

I. kolo: 1. Panonija : Primorje, 2. Krakovo : Jadran, 3. Hermes : Natak, 4. Reka : Svoboda, 5. Slavija : Slovan; Ilirija je v I. kolu prosta.

II. kolo: A) zmagovalca v tekmah 3 in 4, B) zmagovalca v tekmah 1 in 5, C) zmagovalca v tekmah 2 proti Iliriji.

III. kolo: zmagovalca v tekmah B in A. Obveščajo se klubi, da je JNS odredil 6. maj za Olimpijski dan 1928. Program določi JNS kasneje.

Naknadno se odobri prijateljska tekma SK Slovan : SK Disk v Domžalah dne 15. t. m. na podlagi prijave SK Slovana od 12. t. m. Oba kluba se pozivata, da poročata LNPu o tekmi do 22. t. m.

Na znanje se vzame preklic prijave igr. Korbarja Fr. za SK Svobodo ter njegova izjava, da ostane še dalje član SK Ilirije.

Klubi, ki še niso vrnili v kontrolo jim poslanih seznamov verificiranih igralcev, se pozivajo, da store to najkasneje do 1. februarja, sicer se bodo pozvali na odgovor v smislu § 52. k. prav.

Objavljeni igralci: za SK Elan: Hlede Adolf, Tomšič Janko, Zupan Fran; za SK Panonija: Sedovnik Rud., Stoff Rud., Stoff Adolf, Thomas Otton; za SK Svoboda (Maribor): Dvoršak Milan, Hauser Maks, Nipiš Fr., Scheweder Robert, Ružič Maks, Wernig Franjo, Arsenijević Milorad.

Tajnik II.

Naši akademiki in Cortina 22. t. m. se vrše v Cortini diška tekmovalna v zimskih sportih. Prireditelj je fašistično diško združenje in na ta naslov v Rimu je poslali tudi prijave. Pokrovitelj prireditve pa je Mussolini. Fašisti so povabili na to prireditve tudi znanje dištvo, Nemci so udeležbo odklonili radi tega, ker je v rokah fašistov in radi postopanja z Nemci na Tirolskem. Naše dištvo nabira te dni po Ljubljani za udeležbo kljub temu, da je naš JZSS, v katerem so vključeni vsi zimski sportniki, ki bi ugnili reprezentirali našo državo, zabranil udeležbo svojim verificiranim članom. Mislimo, da je pametneje, da se v tem času podpre olimpijski fond, ki je za našo državno reprezentanco mnogo važnejši, kakor pa da nasimoi mi denar Italijanom, ki so lani o priliki mednarodnih smuških tekem stavili vse naše udeležence pod policijsko nadzorstvo!

Iz JZSS. (smuško tehnični odbor). Danes ob 20. v kavarni Emona važna seja smuško tehniškega odbora. — Načelnik.

Službeno iz JHS. Danes zvečer ob 20. posebni sobi kavarne Emona važna seja upravnega odbora. Prosim polnočestvo in točno. — Tajnik.

SK Ilirija (ženska sekcija). Prihodnji trening se vrši v ponedeljek 23. t. m. v kobiljski dvorani, in sicer za prvo družino in vse one, ki so službeno zadržane do 18. ali še dalje. Za vse ostale se vrši trening v torko ob 17. uri istotam. Trening v ponedeljek prične ob 18.15. Opozarjam vse članice, da posejajo treninge redno in točno, ker se bo vsaka odsotnost obravnavala kar najstrožje. — Načelnik.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes, v petek ob 18.30 nogometni trening v Kobiljski dvorani. Prireditelj je fašistično diško združenje in na ta naslov v Rimu je poslali tudi prijave. Pokrovitelj prireditve pa je Mussolini. Fašisti so povabili na to prireditve tudi znanje dištvo, Nemci so udeležbo odklonili radi tega, ker je v rokah fašistov in radi postopanja z Nemci na Tirolskem. Naše dištvo nabira te dni po Ljubljani za udeležbo kljub temu, da je naš JZSS, v katerem so vključeni vsi zimski sportniki, ki bi ugnili reprezentirali našo državo, zabranil udeležbo svojim verificiranim članom. Mislimo, da je pametneje, da se v tem času podpre olimpijski fond, ki je za našo državno reprezentanco mnogo važnejši, kakor pa da nasimoi mi denar Italijanom, ki so lani o priliki mednarodnih smuških tekem stavili vse naše udeležence pod policijsko nadzorstvo!

Iz JZSS. (smuško tehnični odbor). Danes ob 20. v kavarni Emona važna seja smuško tehniškega odbora. — Načelnik.

Službeno iz JHS. Danes zvečer ob 20. posebni sobi kavarne Emona važna seja upravnega odbora. Prosim polnočestvo in točno. — Tajnik.

SK Ilirija (ženska sekcija). Prihodnji trening se vrši v ponedeljek 23. t. m. v kobiljski dvorani, in sicer za prvo družino in vse one, ki so službeno zadržane do 18. ali še dalje. Za vse ostale se vrši trening v torko ob 17. uri istotam. Trening v ponedeljek prične ob 18.15. Opozarjam vse članice, da posejajo treninge redno in točno, ker se bo vsaka odsotnost obravnavala kar najstrožje. — Načelnik.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes, v petek ob 18.30 nogometni trening v Kobiljski dvorani. Prireditelj je fašistično diško združenje in na ta naslov v Rimu je poslali tudi prijave. Pokrovitelj prireditve pa je Mussolini. Fašisti so povabili na to prireditve tudi znanje dištvo, Nemci so udeležbo odklonili radi tega, ker je v rokah fašistov in radi postopanja z Nemci na Tirolskem. Naše dištvo nabira te dni po Ljubljani za udeležbo kljub temu, da je naš JZSS, v katerem so vključeni vsi zimski sportniki, ki bi ugnili reprezentirali našo državo, zabranil udeležbo svojim verificiranim članom. Mislimo, da je pametneje, da se v tem času podpre olimpijski fond, ki je za našo državno reprezentanco mnogo važnejši, kakor pa da nasimoi mi denar Italijanom, ki so lani o priliki mednarodnih smuških tekem stavili vse naše udeležence pod policijsko nadzorstvo!

Vinska razstava v Ptuj in drugi vinski sejmi v mariborski oblasti

Dne 15. do 17. t. m. se je vršila v Ptuj oblastna vinska razstava, ki je po svojem obsegu, tehnični uredbi in po mnogobrojni udeležbi prekosila vse svoje prednice ter si s tem zasigurala svojo privlačno silo kot nekaj vinogradniškega centruma tudi pri bodočih enakih prireditvah.

Tako so, oziroma bodo razna vinorejska društva in druge korporacije mariborske oblasti priredile v teku komaj enega meseca kar tri vinske sejme ter eno obsežno vinsko razstavo, in sicer 7. decembra m. l. v Ivanjovcih, 15. 16. 17. t. m. v Ptuj in 24. t. m. se v Središču pri Ormožu.

Ali so tako pogoste prireditve vinskih sejmov v malih okoliših umestne in plodonosne, naj razsodi trezno prireditelj sami na podlagi lanskih in letošnjih izkušenj glede na obisk ter na doseženi moralni in gospodarski uspeh.

Po našem mnenju bi se morali taki okrajni mali vinski sejmi vršiti ali v večjih predelih vsaj enega meseca, tako da se kupci - interenisi ne motijo glede časa ene ali druge prireditve, ali pa, kar bi bilo le v lastno korist proizvajalcev, da bi se prireditelj pač zopredoma, toda kmalu po trgatvi, nekako od konca oktobra tj. do začetka decembra, kar bi se ravnalo po letini in trgatvenem času.

V tej dobi večina vin, osobito sortnih, ki so vsebovala mnogo sladkorja, še niso dozorela in se njihova prava vrednost ne da še prav zanesljivo ugotoviti, toda pravi poznavalec more dobro blago tudi v tem štadiju pravilno presoditi in oceniti.

Prav v takem času, to je takoj po trgatvi se nahajajo gostilničarji in tudi vinski trgovci v najkritičnejši situaciji, ker ne vedo, kakšen je novi pridelek in posameznih krajev in po kakšnih cenah naj se plačuje. V tem oziru in v takem času tudi vinogradniki niso na jasnem glede prodaje in tako se zgodi, da eni s cenami pretravajo, dotim drugi s preizkusi cenami sami sebe oškodujejo.

S tem, da bi se prirediteli mali krajevni vinski sejmi v gori označenem času, bi se cene lahko takoj primeroma uredile in tudi kupčije hitreje sklenile, vsaj z malimi producenti, ki komaj čakajo, da se znebijo svojega pridelka in da dobe kaj novcev za svoje neobhodne potrebe. Gotovo dejstvo pa je tudi, da se vinski mošt takoj ješeni bolje proda kakor pozneje in celo še lažje kakor vino.

Pozneje, in sicer zgodaj spomladi (marca) naj bi se sedila le ena večja vinska razstava za vso oblast, kakor n. pr. ona v Ptuj, na kateri bi se razstavila vina iz vseh okolišev ene oblasti. Dotlej so vina zaradi decembrskega pretoka v tem dozrenosti in zadostno vležana ali čista. V tem štadiju se dajo natančno in zanesljivo določiti vsa dobra in slaba svojstva posameznih vin iz raznih let ter tako tudi bolj usmeriti njihova vrednost.

Na taki razstavi, kakor je bila lanko in letošnje leto v Ptuj, se tudi vinogradniku najugodnejša prilika za prodajo pridelka ali vsaj za spoznavanje raznih domačih in tujih kupcev, zlasti iz Avstrije, kajti taka pokrajinska razstava zmore tudi večje stroške v reklamne svrhe, ki so dandanes pač neobhodno potrebne.

Tudi pokrajinska razstava bi se morala vršiti leto za letom v gotovem mesecu, najbolje v marcu, ne pa morda eno leto januarja, drugo aprila, tretje februarja itd., ker ta sprememba moti in povzroča večje reklamne delo.

Glede potrebe koncentracije take pomladne prireditve je morala vsakega obiskovalca uveriti pravkar vršena se druga pokrajinska vinska razstava v Ptuj, ki je lanskoleto glede tehnične ureditve in udeležbe s strani štajarskih producentov (čez 120) s tako raznovrstnimi, finimi novimi in starimi namiznimi in stekleničnimi vini (čez 380) letnikov 1927, nazaj do 1900. še prekosila.

Tako obsežno število razstavljalcev in raznovrstnih vin iz vse mariborske oblasti je mogla zbrati le večja razstava pod tako spretnim vodstvom, s kakršnim razpolaga naš ptujski razstavalca. Imena in spretnost glavnih prirediteljev (M. Brenčič, Fr. Osterberger, J. Zupane, Fr. Sagadin) so že dovolj znana. Njihovo gospodarstvo in strokovno delovanje, ki gotovo ne bo tudi v bodoče niti najmanj zaostalo, bo pomagalo do boljše oživljenja vinskega prometa v vsej mariborski oblasti. To želimo vsi, ki smo te stroke in ki tako delovanje za obni blagor nesebično molimo ter presojamo!

Fran Gombač.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo popolnoma zastala. Z Dunaja poročajo, da so se v zadnjem času vršila važna posvetovanja avstrijskih agrarcev, ki vedno odločneje zahtevajo, da se trgovinska pogodba z Jugoslavijo odpoje, ker po dosežanih rezultatih pogajanj ni pričakovati ugodnih rezultatov. Pogajanja Avstrije z Madžarsko potekajo ugodno, ter so se v zadnjem času med obema državama izmenjale lozadovne že številne note ter je pričakovati, da bo glede carine na moko prišlo do sporazuma. Pogajanja z Jugoslavijo pa že mesec dni popolnoma mirujejo ter zaenkrat še ni razvidno, kako naj se rešijo sporna vprašanja. Avstrijski trgovski in industrijski krogi se odločno protivijo odpojevi trgovinske pogodbe z našo državo ter zastopajo stališče, da je treba pogajanja v najkrajšem času nadaljevati.

Tudi Državna hipotekarna banka bo v bodoče zahtevala potrdilo o plačanih davkih. Iz Beograda poročajo, da Državna hipotekarna banka v bodoče ne bo likvidirala dovoljenih posojil, dokler se ji ne predloži potrdilo o plačanih davkih.

Organizirana prodaja kož v ponedeljek 23. t. m. prične ob 8. zjutraj. V tem času imajo zamudniki še možnost, izročiti svoje kože Lovski zadrugi, oziroma »Divji koži« v komisiji za popoldansko dražbo. Nabralo se je že precej blaga, vendar je še dobrodošla tudi vsaka posamezna koža. Čim bogateje bomo založeni, tem lepši uspeh bo imela popoldanska dražba. Dopoldne se morejo kupiti tudi posamezne kože, medtem ko se bo prodajalo blago popoldne samo v partijah na dražbi.

Konkurs Proizvodniške ščetine d. d. v Starem Sivu. Beograjsko trgovsko sodišče je otvorilo konkurz o imovini sladkorne tovarne v Starem Sivu, katero so osonovali proizvajalci sladkorne pese in katera je bila pred dobrim letom zgrajena. Konkurs je po-

Gospodarstvo

sledica nedavnega požara, ki je bil baje podtaknjen in ki je uničil velik del nove strojne naprave. Ker kazenska preiskava ni prinesla takih rezultatov, ki bi omogočili družbi dobiti primerno odškodnino, je moralo podjetje ustaviti plačila. Nekateri upniki so tudi stavili izvršilne predloge (med njimi Ljubljanska gradbena družba za vsoto 650.000 Din). Sporne terjatve družbe znašajo 9.6 milijona Din. Rok za prijavo terjatev poteče 23. februarja.

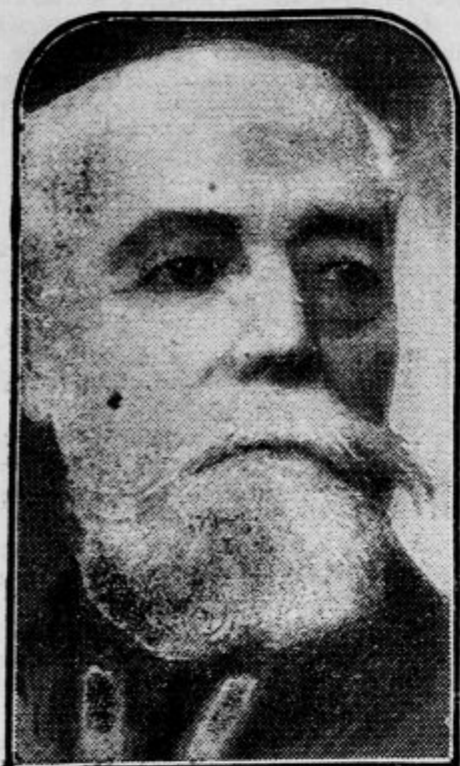
Lep uspeh vinske razstave in sejma v Ljutomeru. Na vinski razstavi in sejmu v Ljutomeru se je prodalo nad 800 hl vina letnika 1927, in sicer največ v sosedno Avstrijo, naslednje kupčije pa so v teku. Razstava je uspela popolnoma, tudi v tehničnem in strokovnem pogledu. Na dan pred razstavo so bila vina ocenjena od strokovne komisije, ki ji je predsedoval direktor vinarske in sadjarske šole v Mariboru gosp. Andrej Zmave. Prisostvovala pa sta med drugimi tudi zastopnik velikega župana g. Jos. Zabavnik in upravnik državnih tržnih in sadnih nasadov v Kapeli gosp. Joško Glasar. Pri tej oceni se je izkazalo, da so bila vina prav izborne kakovosti in so zato mnoga dobila najvišjo oceno. Od priznanih dobrih poznavalcev vina gre glas, da je bila ljutomerska vinska razstava v strokovnem oziru na višini in se pristni ljutomerčan po svoji kakovosti more meriti z najboljšimi vini vse Evrope.

Borze

19. januarja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednje živahen.

Iz življenja in sveta

Paul Doumer,
novi predsednik francoskega senata.

Doktor in apostol

Pred poroto v Parizu se bo moral zagovarjati tisti neki bivši mornariški zdravnik, ki je na interesanten način izvrševal svoj poklic.

Zdravnik je bil lastnik klinike, na kateri je zdravil one, ki so trpeli radi starih ran ali živčnih nemirov. Kakor hitro je prišel takšen bolnik, so ga spravili v levo krilo klinike, kjer so ga potraktirali z olajšujočimi injekcijami in z dozami opijev. Pacienti so doživljali pri tem načinu zdravljenja ure popolne sreče, ko pozabijo na vse težave tega sveta. Po nekaj tednih, ko so bili po opiju, kokainu in heroinu že tako zasruti, da jim je postalo zauživanje mamil življenska potreba, so prihajali k zdravniku, da bi jim pomagal iz novega zla. Tedaj so jih spravili v desno krilo klinike, kjer so se bavili z zdravljenjem takšnih bolnikov. Lahko si mislimo, da je ta način izvajanja zdravilne znanosti donosno dohodek. Doktor se nista zgodila pred nekaj tedni dva samomorja, ki sta v zvezi z aretacijo nekaterih prodajalcev mamil odkrila skrivnost dvojne klinike.

Toda zanimivi zdravnik se še ni vdal. V zaporu je sestavil sam svoj obrambni govor, ki ga misli govoriti pred poroto. Iz tega govora priobčujejo naslednji odlomek:

»Storil nisem nič drugega nego to, kar so delali vsi verski ustanovitelji in kar delajo duhovniki vseh religij še danes. Ljudem, ki hrepenijo po sreči in pokoju, dajem najprej lepo utvaro tolažbe in upanja in potem jih povedem po poti trpljenja ponovno do spoznanja grozovite resnice. Kdor je močan in gre preko boleznih razočaranj, ta je cepljen proti vsem zlom in se bo s svetom že pomenil. Kdor moje metode ne prene, temu ne bi bilo niti drugače pomoči. Naloga znanosti v naši dobi pa je: izbor močnega!«

Kakor pišejo, bodo porotniki to pravilno doktorjevo teorijo upoštevali na

ta način, da mu bodo dali najmanj tri leta časa in miru, da jo še podrobneje izdela.

Dva leva bosta usmrčena

V budimpeštanskem zoološkem vrtu imajo dva leva, ki sta že nad dvajset let stara, matora in onemogla. Oba trpi na živčni boleznii in nista več ne za občinstvo ne za upravo zverinjaka. A oba imata še vedno dober tek in hrana jima gre tako v slast, da povzjeta vsak dan za 50 Din konjskega mesa.

Ker so stroški za njuno vzdrževanje preveliki, je sklenila uprava zoološkega vrta, da ju ne bo več redila. Poslala ju bo na oni svet. Zaenkrat so ju zaprli v separiran prostor, medtem pa se pripravljajo šafot in grob, v katerega bosta živali položili svoji kraljevski glavi. Nehvaležnost sveta je res kruta in povsod enaka!

Država posreduje zakone

Zavod za socialno pomoč in posvečevalnico za vprašanja v spolnih zadevah vodi v Frankfurtu ob Meni ženska zdravnica, dr. Herta Riese. Gospa, ki ni samo zdravnica med uradnimi urami, ampak prava žena svojega poklica, zasleduje tudi statistike in je izračunala, da je povsod na svetu, posebno pa v Nemčiji, mnogo žensk, ki so po krivici izključene od zakona in od materinstva.

Treba bo napraviti remediuro. Toda kako? Zdravnica je našla solucijo. Pravi namreč tako-le: danes posredujejo zakonske zveze stare dame in tajni instituti, ki zahtevajo od zakona željnih oseb visoke obresti in niti ne gledajo na konstitucijo bračnih kandidatov. Tu mora poseči vmes država. Dati mora pobudo, da duševno in telesno sposobni

Brezuspešen poskus

Ameriški letalec Chamberlain (zgornj) in Williams, ki sta pred dnevi zamen poskušala postaviti nov svetovni vztrajnostni rekord.

Aretacija komunističnih poslancev

Kako so v policijskem avtu odpeljali francoske komunistične poslance Cachina in Vaillant-Couturiera, ki jima je parlament odvzel imunizeto.

J. Knopf:

Dva z lasuljo

Francois je bil plešast. Njegova pleša pa se je razlikovala od navadnih pleš po tem, da ni nikjer kazala sledu o puhu. Bila je popolna. Glava se mu je svetila kakor z mastjo namazano jajce.

Ne iz sramežljivosti, ampak radi zdravja je nosil Francois lasuljo, ki je bila tako popolno imitirana, da ni mogel nihče slutiti, kaj se skriva pod njo. Z lasuljo je bil na moč zadovoljen. Po dolgih letih se je šele zgodilo, da ga je spravila ta rekvizit v zadrezo.

Seznanil se je z dekletom, ki mu je bilo po godu. Zasnubil jo je in v rodilnici sta mu rada obljubila za ženo.

Marija je bila dražestno dekle. S svojim vitkim stasom, dečjo glavo in belimi zobmi ga je tako očarala, da se ni mogel ustavljati občutku ljubezni. O ljubezni pa je imel Francois zelo čudne pojme. Govoril si je: »Z ljubeznijo je prav tako kakor z duhom: vsi govore o njej, a nihče jih še ni videl.« A ker je bila Marija zelo bo-

gata in se je njenemu možu obetala velika doba, je Francois kmalu prevzela resnično ljubezen. Marijina roditelja sta napovedala zaroko, ki se je vršila po predpisih etikete. Francois je kar žarelo od sreče in blaženosti.

Samo kadar je na tistem premišljali dogodka, ki še pridejo, mu je bilo nekam nerodno pri srcu. Mariji je bil razkril vse svoje življenje, zamljal pa ji je, da mu plešo pokriva lasulja. Zelo ga je težila zavest, da bo moral s stvarjo prejeti ali slej na dan.

Kako naj ji razodene to reč? Naj se ji odkrije pred poroko ali kasneje? Zamisljen v to vprašanje je zasidil prste v lasuljo in začel praskati po podlagi, ki mu je sedela na pleši.

Sklenil je bil, da odgodi svojo izpoved do poroke. Kaj bo potem, se ni vprašal. Tolažil se je z opravičilom, da gredo ljudje tudi k zdravniku za zobe šele v poslednjem trenutku, ko je sila že na vrhuncu. Zakaj bi torej delal nepravilno, ko ni potreba? Udobnost je udobnost in ne kaže je omalovaževati tam, kjer se človek ž njo lahko okoristi.

moški in ženske ne ostanejo v samskem stanu, ampak da se oženijo, oziroma omože. Tako bi država dosegla dva uspeha: pomagala bi do zakonskega življenja tistim, ki nimajo denarja za posredovanje, ubila bi nerealno časopisno reklamo in bi ojačila zaupanje v skrb za državljane.

Gora na potovanju. Nad kalabriškim kramjem Cordinale se dviga visok hrib, ki ves razpada. Njegove kamenite in zemeljske mase se premikajo proti Cordinalu in grozijo, da ga bo-

Oče „Dobrega vojaka Svejka“, Jaroslav Hašek

Češki listi se spominjajo pete obletnice smrti mladega, ali do telesne senilnosti izžitega, slavnega avtorja »Dobrega vojaka Svejka« in mnogo drugih humoresk, pisatelja Jaroslava Haška. Pri tem pa ne objavljajo, kakor običajno pri podobnih jubilejih, njegovega življenja, niti ne ocenjujejo njegovega dela. Zato pa priobčujemo celo vrsto divjih anekdot in neobičajnih dogodivščin iz Haškovega življenja. Sam pisatelj označuje svoje življenje kot objesten eksces.

Jaroslav Hašek je poseben pojav v češkem literarnem življenju in po svojem značaju gre v vsem preko običajnega družabnega in literarnega okvira. On je zasmeh vsega, kar človek od pamtveka priznava kot pravno in lepo, zato bi bilo smešno iskati v Haškovem življenju, ki je nasprotje vsega tega. Hašek je bil anarhist po naravi in še več ko to; bil je posebejbljena negacija. Niti med anarhisti, s katerimi se je dolgo družil, ni držal. Delal je tudi nanje pekoče dovite in jih smešil. Spodoben človek — v povrnsnem smislu te besede — je bil pred njegovim ostrim dovipom v večni nevarnosti.

Njegovo življenje je življenje notoričnega pijanca. O tem se pripoveduje nebroj anekdot. Kljub potikanju od gostilne do gostilne nihče njegovih sovratnikov ni dosegel take popularnosti doma in po svetu kakor Hašek. On je eden izmed redkih čeških pisateljev, — poleg Čapka, ki spada med mlajše —, kojih dela so bila prevedena skoraj na vse evropske jezike, se pojavila v filmu in bila popularizirana na vse načine. Vendar je vprašanje, da-li je to v korist Čehom, ako bi tuji vzeli Svejka kot tip češkega človeka.

Hašek je absolvirati srednjo šolo in je služil kot enoletni prostovoljec v avstrijski vojski dve leti. Po protekciji nekake strice je dobil mesto v zavarovalnici »Slaviji«, ali razen budalosti, ki jih je počelal s svojimi kolegi, sploh ni bil za nikako delo in tudi ni bil dolgo uradnik. Oglasila se je v njem neodoljiva želja po pisateljevanju; popustil je zavarovalnico in vstopil v uredništvo »Českega Slova«, ki je tedaj po svoji pisavi najbolj prijal njegovemu temperamentu.

Hašku so naročili, da zbira dogodke za lokalno kroniko. Zbral je, kadar pa ni ničesar imel, se je sproti izmišljeval. List je imel pravo muko s Haškovim poročanjem. N. pr.: Pade zidar z odra in se težko poškoduje. Vsi listi pišejo s sočutjem. »Česke Slovo« pa prinese Haškovo »izvirno« poročilo, da si je zidar prižgal svojo pipico, bruno pod njim se je zlomilo, da je pal v globino in mu je pri tem vžgalica ugasnila. Zidar se je pobral, zaklel pošteno, zapalil novo vžgalico in se zahvalil Devici Mariji, da jo je tako srečno odnesel. Ko nekdanj ni bilo snovi po njegovem okusu, si je izmišlil zelo podrobno historijo o adamitih, ki so se baje pojavili v okoličici Prage. Opisoval je podrobno njih orgije, navajal imena voditeljev in pripominjal, da so stare mamice zelo užalene nad tem početjem, da pa vendar rade hodijo gledat »nagce«. Citalci so požirali z naslodo nekoliko dni, — bilo je več nadaljevanj —, pričela pa se je kampanja drugih listov in mistifikacija se je razkrila. Na list so prihajali protesti, Hašek pa je bil zadovoljen.

Razumljivo je, da Hašek po vsem tem ni mogel ostati v redakciji. Preselil se je k listu »Svet zveri«, ki je dajal ljubiteljem živali nasvete o gojenju raznih ptic, zajcev itd. List sam je imel trgovino s takimi živalmi in so se njegova navodila verno čitala. Hašek pa je tudi tu toliko bril norce z ljudmi, da bi bil upropastil list in trgovino. Razšel se je z listom in se odločil, da se oženi. Vzel

do čisto zasule. Šest hiš je bilo te dni zrušenih, 26 drugih čaka neizbežno isto usodo v kratkih dneh. Oblasti so dale kraj izprazniti, deloma s silo. Ljudje živijo v začasnih barakah. Človeških žrtve do zdaj ni bilo.

Byrdova ekspedicija na severni tečaj. Polarni raziskovalec commander Byrd pripravila v septembru t. l. novo ekspedicijo na severni tečaj. V ta namen je že dal zgraditi novo polarno ladjo, ki jo je krstil na ime »Sampson«. Ladja se nahaja v Tromsøju na Norveškem, kjer se bo ekspedicija zbrala in pripravila na pot. Junija 1919. se Byrd namerava vrniti v Zedinjene države, ni pa izključeno, da bo svojo ekspedicijo podaljšal še v leto 1920. S seboj bo vzel kakih 200 polarnih psov in letalo, da bo z njim preletel nedostopne polarne predele. Ekspedicija bo štela petdeset do šestdeset mož.

Skoraj vsaki glavobol se lahko odstrani, istotako migreno. Vzemite

Pyramidon
Tablete

in v najkrajšem času Vam princesejo olajšanje.

Pristne samo v originalnem zavoju „Molitor-Edin“.

Praga — Beograd

Praga, 19. januarja. h. Listi doznajajo, da se pripravljajo letosnja leta obisk zastopstva mesta Prage v Beogradu. Definitivna določitev termina se je zaradi letošnje dolge proračunske debate zavlekla, vendar pa je prasko mestno zastopstvo na prisrčno in opetovano vabila uprave mesta Beograda in župana ministra Kumanudija že pristalo, da bo tokom leta oficijelno obiskalo jugoslovensko prestolico.

Italijanizacija Južne Tirolske

Bolcan, 19. januarja. h. Italijanizacija Poadije se je sedaj pričela tudi na verskem polju. Vrhovna šolska inštanca za Poadijo je izdala škofijskim ordinariatom v Tridentu in Brixnu po naročilu vlade nalog, da se mora v bodoče vršiti v vseh ljudskih šolah tudi verski pouk izključno v italijanskem jeziku. Dosedaj se je po sporazumu med Vatikanom in vlado smel vršiti verski pouk tudi v nemščini. Istočasno je bila izdana okrožnica, da so vse nemške učne knjige, med njimi tudi katekizem, prepovedane.

«Corriere degli Italiani» bo izhajal v Bruslju

Rim, 19. jan. o. Kakor poroča neka tujkajšnja agencija, se je te dni vršil v Parizu sestanek uglednih italijanskih emigrantov, ki so sklenili, da bodo protifašistično emigrantsko glasilo »Corriere degli Italiani«, ki je bilo v Franciji ustavljeno, začeli izdajati 20. t. m. v Bruslju. Za ravnanje telja je bil imenovan bivši univ. prof. in poslanec Labriola iz Napolija.

Iz fašističnega tiska

Trst, 19. jan. o. Pri ravnatelstvu fašističnega glasila »Popolo di Trieste« se je izvršila sprememba. Dosedanji ravnatelj fašistični pokrajinski tajnik Cobol je po nalogu glavnega tajnika fašistične stranke odstopil z današnjim dnevom vodstva lista, novinarju Rafaelu Nardinu-Saladinju.

Poljsko-litovski konflikt še vedno akuten

Berlin, 19. januarja. d. Kakor poroča »Vorwaerts«, odklanja litovska vlada poljske predloge za pogajanja glede ureditve mejnega prometa s Poljsko. Vlada utemejuje svoj sklep s tem, da je treba sedanjo mejo smatrati le za začasno. Litva pa je pripravljena razpravljati s Poljsko o ureditvi poštne in brzojavne prometa.

Sovjetska naročila letal v ČSR

Praga, 19. januarja. (be.) Ruska vlada je naročila v ČSR veliko število letal s tremi propelerji.

Revolucionarni pokret v Boliviji

London, 19. jan. (be.) V La Pasu je bilo aretiranih več odličnih meščanov in poslancev, ki so osumljeni, da so pripravljali revolucijo. Vlada je koncentrirala v glavni mestu močne oddelke vojske.

La Pas, 19. jan. (be.) Odlične politične osebnosti in poslanci, ki so bili zaradi nameravanega upora aretirani, so bili deportirani v oddaljene kraje. Do nemirov ni prišlo nikjer. Zunanji minister Clio je demisijsiral.

Roparski napad in umor

Gorica, 19. jan. I. Včeraj ob 3. jutraj se je neznan zločinec vthotapil v hišo nekake Josipa Sorlija, premožnega kmeta v Ravnah; očitno je namenom, da bi ga oropal. Hišni gospodar in njegov sin, sta se zaradi šuma zbudila in se postavila po robu neznanu, ki je bil maskiran. Ropar je z nožem nevarno ranil Josipa Sorlija, njegovega sina, ki je začel klicati na pomoč pa je zabodel v goltanec, da je po treh minutah izdihnil. Napadalec je pobegnil v noč in zbežal baje proti jugoslovenski meji.

Blumensteinova afera

Pariz, 19. januarja. s. Na podlagi ugotovitev zadnjih dni glede glavnih krivcev pri ponarejanju madžarskih rentnih vrednotnic je preiskovalni sodnik naperil proti nemškemu odvorniku dr. Ditzu obtožbo zaradi goljufije, ponarejanja in uporabe ponarejenih listin. Dr. Ditz je bil prvotno udeležen samo kot priča. Boris Tavbin, brat Simona Tavbina in trgovski namestnik: Haas, ki sta bila aretirana dne 7. oziroma 16. novembra, sta bila začasno izpuščena na svobodo.

Zopet obmejni incident ob italijansko-francoski meji

Pariz, 19. jan. (pa) Pri Ventimigliji je prišlo do novega incidenta. Italijanski orožniki so napadli francoskega carinskega uradnika in ga aretirali.

»Ali je vaš pokojni soprog dolgo trpel?«
»Ze od tistega dne, ko sva se seznanila.«
(»Buen Humor«)

»Samo trenutek potrpi, da se razpravim.«

Francois je bilo pri duši kakor zločincu, ki se bo moral obtožiti nevrednega dejanja. Ozrl se je v Marijo in odprla so se mu usta: Marija je bila pravkar snela lasuljo in je položila dečjo glavo na nočno omarico poleg ležišča.

»Kaj lasuljo nosiš, dragica?« jo je vprašal z milim glasom, ki je pričal, da se mu je odvalilo s prsi težko breme.

»Da, Francois priznati ti moram, da nisem hotela svojih lepih las žrtvovati modi. Nemoderam na tudi ne morem biti. Našla sem torej izhod v tem, da sem si kupila lasuljo. Nosim jo samo pred ljudmi — pred teboj je ne bom nosila. Saj ne boš jezen, kaj? Nu, in zdaj mi povej svoje grehe!«

»Nu, če si mi že ti priznala resnico o lasulji, dovoli, da snamem tudi jaz svoj grehek in ležem v posteljo tak, kakršen sem.«

Snel je lasuljo s pleše in je smuknil pod odejo.

Pismo s severne državne meje

«Die Windischen kaufen alles.» — «Sv. Frančiška sveti križ.» — Drzno izizivanje.

Maribor, 18. januarja. Imeli smo priliko poročati, da širijo nepoznani elementi razburilive vesti ravno v območju državne meje; imeli smo priliko, čitati policijska poročila o tihotapcih na eni strani in na drugi strani prozorno hujskajoče članke v časopisih tako zване nemške manjšine. Danes pa imamo priliko, da še marsikaj zabeležimo, oziroma že objavljeno decidirano obnovimo v resno svarilo merodajnim faktorjem.

Pred kratkim je imel vaš poročevalec ugodno priliko, da nemoteno poslušal razgovor treh trgovskih agentov. Škoda, da bi bilo, da se ta razgovor ne otmne pozabljenju. Decentni tenor zanimivega razgovora je bil «die Windischen kaufen alles...» Slo je za prodajo tistih famoznih križev sv. Frančiška z boniteteto 25 sv. maš 30 Din. vse skupaj s križem vred reci in beri 200 (dvjesto) dinarjev, o čemer je «Jutro» poročalo pred dobrim tednom, a po preteku enega tedna prišlo v položaj, da javi aretacijo židovsko-kršćanskih agentov. Komentar je zanimiv in za naše razmere zelo, zelo tipičen: Tvrdka, ki izdeluje te križe, se nahaja s svojo matico v Monakovem, a svojo podružnico ima na Dunaju. Glede na okolnost (po decentnih izjavah teh agentov!) da je v Sloveniji vse črno (alles schwarz), to je da je en gros Slovencev volil SLS (die christlichsoziale Volkspartei des Herrn dr. Korošec) je baje teren za trgovino z mašami in križi v Sloveniji jako ugoden. Ni slaba špekulacija, če dotični agent dobi še poleg tega svojega prepričanja in gotovitosti priporočila od raznih organizacij v Sloveniji.

Povsem razumljivo je, da je bilo to nenadno in nepričakovano razkritje SLS in cerkvenim krogom tako neprijetno, da o tem v svojem «Slovencu» niti poročali niso, niti se niso poskušali ubraniti očitka, da jim ta očitna trgovina z mašami in križi sv. Frančiška ni všeč. Edino policija je postala pozorna in že v tiskovni dva taka izkoristevala pod ključ. Za mislečega človeka pa je ta pojav problem za sebe, tema za prosvetno propagandno brošuro. «Die Windischen kaufen alles!» S tem je mnogo povedano na račun mentalitete

našega naroda. Če bi pa bil naš narod posvetljen in prežet od naprednega duha, bi taki agenti ne imeli več prilike živeti na račun omejenosti sedaj žalibog še zaslepljenega, a dobrega ljudstva.

Pa to samo primer iz nedavnega časa. Sedim v brivnici, kjer se marsikaj sliši. Trgovski agent — Mariborčan, izjavlja v razgovoru, katerega je sam napeljal na nacionalne razmere v našem mestu: «Die slowenische Sprache ist mir ganz zimder; sie ist überhaupt nicht notwendig...» (Slovenski jezik mi je čisto zopr, meni sploh potreben ni!) V daljšem razgovoru povdarja, da bo svojemu sinu razkral glavo, če ne bo znal nemškega jezika... S tem je menda dovolj povedano, kako nepregledna je odgovornost tistih ljudi, ki na račun svoje partizanske moči vedoma teptajo v blato največjo svetinjo slehernega Slovencev s tem, da protežirajo one ljudi, ki so z brutalno silo in nekulturnimi sredstvi hoteli slovenski življenj v Mariboru vtropiti v žlici vode.

Čitali smo policijski in sodna poročila o raznih incidentih, o psokvah «windischer Hund», «verfluchter Čič», ki so še danes v Mariboru na dnevnem redu. Po čigavi zaslugi, je odveč ponavljati.

Poleg tega se je že večkrat v javnosti ugotovilo, da nekateri mariborski trgovci ostenativno, kljub ponovnim javnim in zasebnim opozoritvam uporabljajo v svojih izložbah bodisi izpачene, spakedrane izraze v slovenščini ter s tem žalijo najsvetejši čut vsakega svobodnega Slovence, bodisi da še danes uporabljajo gotške črke za slovenske cenike in označbo blaga! Če k temu mimogrede pristavimo, da se v stolni cerkvi našega slovenskega Maribora nahaja nemški križev pot tudi v gotških črkah, smo predmetno vprašanje dovolj osvetlili.

Glede na te suhe ugotovitve, ki dajejo narodnemu in naprednemu Slovence ob prvi desetletnici naše narodne svobode dovolj misliti, moramo pogledati v sebe in seči po remedijski s podrobnim delom in silo posebnega zakona, kakor je v veljavi v drugih nacionalnih državah.

Lepa manifestacija za našo narodno pesem v Pragi

Nastop guslarskega prvaka Vučića.

Po velikem uspehu v Nemčiji se je naš guslarski prvak Tanasije Vučić s svojim spremljevalcem Luburicem na povratku v domovino ustavil v Pragi in nastopil v velikem društvenem domu. Znani slavist dr. Dragutin Prochaska, ki je ob tej priliki tolmačil zbranemu občinstvu bistvo naše narodne pesmi, priobčuje v beograjski «Reči» naslednje poročilo:

V Avionu, velikem društvenem domu, modernemu kolosu iz železa in betona, v središču Prage na Vaclavskih namestih, se spuščajo po marmornih stopnicah v dvorano elegantni svet praške Jugoslovenske kolonije, češke družbe, pretežno intelektualcev, da čujejo našega narodnega pevca. Evo ga, stasitega moža v junaški črnogorski narodni noši, z jataganom za pasom. On je junak večera, v zlato izvezeni obleki, ki se živahno razlikuje od črnih smokingov in rmenkastih oficirskih uniform.

Predstaviti ga moram in povedati par besed o guslarjih in narodni pesmi ter se hitro dogovorim z Vučićem, o čem bo peval. Zopet je malo izpremenil program, ki je bil vnaprejšnjemu dogovorjen. Pravi mi, da bo predvsem zapel prigodno improvizacijo na čast županu dr. Karlu Baxi, nato pa bo sledil programu. Bil sem presenečen. Kako naj položim na junaške gusle moža, ki navzlic temu, da je zares junaški del, nikoli ni podal niti ene silne črte, kakršne imajo kravi junaški raznih predelov kršne Črne gore?

Po oficijelnem uvodu, ki ga je spregovoril za JČlgo dr. Orkovec in za Jugoslovensko kolo Bradanović, je sledila recitacija neke Lovričeve pesmi, nato pa je stopil na podij Tanasije Vučić. Živahno aklamiran se je posadil na stol ob strani ogromnega klavirja, da zapoje v dvorano, ki je doslej čula samo šimi, tango in fokse — kratke, jokave glasove junaških pesmi. Črni klavir ga motri začuden, kakor da bi hotel Vučića vprašati: odkod junak? Toda Vučić se ne obira dolgo. Njegova improvizirana oda se najprej klanja zlati Pragi, nato povišuje dr. Baxo v gigantске figure in ga primerja z našimi junači, a na kraju se poljavi v desetercih tudi čestita gospodinja, gospa Amelija Baxova, kakor zvezdana-danica... Burno ploskanje in aklamiranje je nagrada pevcu. Župan dr. Baxa pohiti iz lože na podij in prisrčno stisne roko guslarju Vučiću.

Nato se pojavi slavna naša primadona Gabrijela Horvatova, ki bo letos v marcu proslavila 25letnico svojega prvega nastopa v Pragi. Zapoje nekaj sevdahek in prelepe pesem o ugašajoči ljubezni.

A glej, kmalu smo na vrsti jaz in moram govoriti o Vučiću in o raznih pesmih. Vsa publika v dvorani le že tako razigrana, da bi bilo drzno, ako bi li razlagal zgodovino in profesorske teorije. Treba je poimeti moment in razpoloženje. Vučić čaka na stolu — na njegovih prekrizanih nogah mirno in mrko počivajo gusle. Zapel bo o starcu Vujadinu, ki so ga Turki vlovili in mučili, da bi izdal zaveznike. Toda stari Vujadin ni izdal svojih tovarišev in tudi ne krčmarice, marveč je rale umrl junaško. Evo simbola v pesmi, ki karakterizira Jugoslovena kot zaveznika: zvestoba za zvestob!

Vučić pole razloži in jasno; publika ga

prekrasem solju. G. Nikomed je pričel govoriti čudovite reči ter je opozoval, kako so se pod očkami deklet strmevale ustnice v rožičast poljub. Potem pa, naenkrat, kakor da bi se zabiskalo! G. Nikomed je le početi neumnosti in krobotala se je vsa gostilna kakor za stavo...

Ta hip sta stopila v sobo dva postavna fanta. Čim se je spet umiril, je G. Nikomed začel «oddaljeno» petje, nakar se je vse zasukalo okrog njega... Zavedel se je, se šele, ko se je naslanjaj nekje zunaj na mrzel zid. Torej se je G. Nikomedu zazdelo, da odhaja domov. Stopal je krepko in gotovih korakov. Čez četrto ure je posegel v žep in odklenil hišna vrata. Stopil je v sobo, izginil v drugo sobo in zaklenil. Naenkrat pa se mu je znova zazdelo, da zvonilo okrog njega zvonovi vseh ljubljanskih cerkev. Vmes je začel vpiti: «Polica!...» V trenutku se je G. Nikomed zrušil na tla kakor snop in se zavedal le še prešerne misli: «Pišite me — jaz sem detektiv!»... Končno se je za dobre 4 ure vrgel v Morfejevo naročje ter se zbudil na nekem trdi postelji. Pihalo le od vsepovsod.

«Vraga, je šinilo G. Nikomedu v glavo. »gospodinja me zametja! Včeraj čal, danes nepostlana postelja! S to mislijo se je G. Nikomed zbudil v policijskem zaporu, kamor so ga pripeljali v «zelenem Henriku» po dolgih križih in težavah potem, ko so ga odnesli iz privatnega stanovanja v lecenje družine Polškarjevega Jakca. Kako je prišel v Jakcovo stanovanje tam na dolenski strani mesta le G. Nikomedu uganja. Tega pa so skoro gotovo krivi ključki, ki odpirajo njegovo stanovanje in stanovanje Jakca. Kako pa je prišel na policijo, so mu povedali drugi...

Med. Univ. Dr. Ludovik Za'ar

bivši zdravnik univerzitetne klinike prof. dr. Hocheneck na Dunaju

SE JE PRESELL

na Sv. Petra cesto št. 2, Ljubljana.

Odinira od 10.—12. ter od 2.—4. ure. Telef. št. 3003.

Dopisi

JESENICE. Dramatični odsek sokolskega društva na Jesenjakih priredi v sredo 25. t. m. ob 20. uri v društveni telovadnici učinkovito rusko dramo: «Spavaj moja deklica». Snov je zajeta iz umetniškega življenja. V glavnih vlogah nastopajo najboljši društveni igralci ter se s tem obeta udeležencem najlepši užitek.

VIŠNJA GORA. (Sokol.) V nedeljo ob 20. uri drama «Gozd». Najboljša zasedba. Med odmore godalni kvartet. K obilni udeležbi vabi odbor.

PREVALJE. Sokolsko društvo v Prevaljah je imelo 15. t. m. svoj redni občni zbor ob precej lepi udeležbi. Iz poročil društvenih funkcionarjev je razvidno, da društvo kljub vsem težavam napreduje in more zaznamovati lepe uspehe. V novi odbor so izvoljeni: starosta Adolf Braz, podstarosta Josko Pernuš, prosvetar Ivan Marš, načelnik Vinko Vidmar, načelnica Tončka Stresova, ostali odborniki: Niko Lichtenegger, Hinko Fabiani, Josko Duič, Boris Stres in sestra Angela Höbl, namestnika Leopold Birs, Ivan Aberšek, preglednika računov: Ivan Čretnik in Hinko Kokovnik. Župo je zastopal br. Majcen, ki je v lepego nagovoru razložil naloge in cilj Sokolstva ter bodril k nadaljnjemu delu preprobnim posebno v tukajšnjih območjih krajih.

DOL. LOGATEC. V nedeljo se je vršil občni zbor Sokola. Članstvo je z velikim zanimanjem sledilo poročilom posameznih funkcionarjev ki so vršili svojo dolžnost z veliko in nesebično vneto. Da jim članstvo zaupa, je dokazalo s tem, da so bili večinoma vsi zopet izvoljeni v odbor. Stari odbor pod vodstvom staroste br. Hodnika je izvršil v preteklem poslovnem letu veliko dela v prid našemu društvu. V prvi vrsti mu gre zasluga glede sanacije ogromne dolga, ki je težil naš lep dom. Iz poročila br. gospodarja smo razvideli, da so naši meceni popustili na svojih terjatvah ogromne vsote, tako da današnja vrednost našega doma visoko presega dolgove. Da se našim vrlim in poštenim mecenom vsaj nekoliko oddolžimo, je bil po celokupnem prisotnem članstvu z velikim odobravanjem in navdušenjem sprejet predlog, da se vzida v veliki dvorani doma spominska plošča s imeni vseh onih poštenih bratov-mecenov, ki so moralno in gmojno pripomogli do tega, da stoji danes v Dol Logatcu eden največjih in najlepših podeželskih sokolskih domov! Iz poročila br. načelnika smo posneli, da tudi delo v telovadnici dobro napreduje. Apeliramo na telovadeče članstvo, da se s še večjo vneto poprimajo telovadbe kajti prav oni morajo vedeti, da se je dom sezidal v prvi vrsti za telesno vzgojo mladih članov in narščala Razen telovadbe skrbi odbor tudi za razne zabave. Vsak mesec imamo dve do tri kino-predstave. Za našlošno in blodonsno zabavo na skrbijo naši neutrudljivi dilenti! Redno vsak mesec se vrši po ena predstava. Želeli bi pa, da bi se predstave posebej naši člani še v obilnejšem številu udeleževali! Koncem tega meseca se naši vrli dilenti predstavijo z lepo zgodovinsko dramo «Herman, grof celtske, kl. upamo, da bo v vsakem pogledu dobro usel. Upamo, da bodo tudi še nadalje predstavljali samo lepe igrice, za kar jim bomo iz srca hvaležni! Končno opozarjamo, da danes vsi hitimo na daljno lavnost, da priredimo v vseh svojih velikih prostori v soboto 4. februarja veliko maskerado.

SLIVNICA PRI CELJU. Meseca decembra so se vršile pri nas občinske volitve. Klerikali so napeli vse sile da iztrgajo občino iz narodnih rok. Posluževali so se raznih vabljivih agitacijskih sredstev. Za tarčo jim je bilo tudi razširjanje šole, nabiraj zaradi bolazni, da ljudstvo ne bi bilo izločeno iz poznih temeljito obrazloženih s temi. Imeli so že določeno svetlega župana in taktika. Toda človek obrača Boga na obrne. To le bilo razočaranje! Pričeli so na volitve vse kar leže in ore in dobili komaj 94 glasov, čeim je dobila narodna lista, ki je imela le bil stara narodna končina in večina župan in Čretnik starejši, 169 glasov. G. Čretnik je kljub svoji zastatitvi starosti še izredno aetlen napredniak in z zanimanjem zasleduje vsa narodni pokret v vsi državi. Želimu mu še mnogo zdravih in zadovoljnih let! Tudi velike zasluze, da le narodna ideja vnikla in se oščila v toliki meri, imata sedanj

župan g. Jurij Lesjak in podžupan g. Tržan Jakob Novemu odboru, ki je dobil od občanov tako visoko zaupanje, pa ključimo: Na delo za dobrobit in procvit občine!

Sokol

Občni zbor Sokola na Jesenjakih

Ob mnogobrojni udeležbi članstva se je vršil v nedeljo, 15. t. m. redni letni občni zbor sokolskega društva na Jesenjakih. Otvoril ga je društveni starosta br. dr. Maks Obersnel, ki je pozdravil številne navzoče, zlasti pa župnega odposlanca, starosta Gor. sok. župe br. Janko Sajovica iz Kranja, ter prešel takoj na to na dnevni red.

Iz poročila tajnika br. Ogrina posnema mo, da šteje društvo 232 članov in da je bilo med letom 12 rednih ter dve izredni seji. Dopisov je došlo 194, odposlanih pa je bilo 317. Iz skrbno sestavljene poročila blaginjaka br. Srečka Čopa, je razvidno, da je imelo društvo v preteklem letu 101.412 Din dohodkov ter 64.528 Din izdatkov. Čistega preostanka je torej Din 36.528.45. Skupno društveno premoženje je znašalo koncem leta 160.245 Din. Prosvetar br. Janko Černut je poročal o obširnem delu prosvetnega odseka, zlasti je omenjal društveno knjižnico, ki premore 594 knjig.

Obširno je poročal br. dr. Obersnel o delovanju Društva za zgradbo Prosvetnega doma. Društvena imovina iznaša poleg raznovrstnega gradbenega materiala in za počete stavbe še v gotovini okrog 115.000 Din, dalje je poleg tega članstvo podpisalo okrog 75.000 Din brezobrestnega posojila. Apeliral je na vse članstvo, naj pomaga, kar po svojih močeh more, da se toli potrebna stavba letos dovrši.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: starosta dr. Maks Obersnel, I. podstarosta Rudolf Osvald, II. podstarosta Jaka Čop, načelnik Anton Buh, načelnica Anica Zavodnikova, prosvetar Jože Paharec, tajnik Rudolf Ogrin, blaginjak Srečko Čop, matrikar Viktor Črnko, zapisnikar Jože Truhlar, gospodar Mirko Stebih, praporščak Ivan Potrat, V ostali odbor pa bratje: Fran Hlebaia, Jože Čebuli, Franc Klavara, Slavko Mrovlje, Jože Polajnar, Matija Sušnik in sestra Pepca Ravnikova, namestniki pa so Janko Učkar, Franc Račič, Ivan Napokoj in Franc Vovk.

Akademija Sokolskega društva v Studenčih se je vršila dne 14. t. m. v nabito polni dvorani društvenega doma. Po sokolski koračnici je prikorakala v živahnem tempu ženska deca in izvajala proste vaje br. načelnika Ferša. Na bradlji je nastopila vrsta moškega naraščaja s primernimi vajami. Med temi dečki je bilo opaziti par brezbrižnih postav, obetajočih v prihodnji dobi dobre telovadce. Najzibavnejšo točko večera je nudil br. Ferš s svojimi dečki z ceno uro v telovadnici. Sestava vaj z obročki br. Čilenška, izvedena po naraščajnicah, je do par ne popolnoma razmahnjnih in razvitih gibov pravi dobra. Sledil je kratek odmor, v katerem je starosta br. Hren razdelil br. Feršu, a. Gustinčičevi in br. Rajhu diplome, ki so si jih zaslužili z vzorno telovadbo na zadnji društveni tekmi. Sledile so proste vaje moškega naraščaja z dolgimi palicami, ki so bile od vseh prostih vaj najbolj izvajane. V raznih skupinskih momentih je podal vajam lepo slikovitost. Prava iznenađenja so povzročile naraščajnice s težkimi preskoki preko konja na šir. Člani so na bradlji izvajali težke vaje z eleganco in sta se posebno odlikovala br. Ferš in Gobec. Zaključno točko je nudil vedno lepi Murnikov «Naprej», s katerim so zaključili Studenčani svoj uspehi nastop. Priklenili so si z njim srca vseh gledalcev in doprinesli dokaz svojega sokolskega dela. Bratje, po isti poti do še višjih ciljev!

Iz delovanja češkoslovaškega Sokolstva, Pričenjajo zasedanja centralnih sokolskih instanc. Kot prvi so se sestali bratje župni prosvetitelji v Pragi. Ob istem času se je vršil tudi tečaj «o sokolskih poročevalcih». — Iz statistike posnemamo, da je bilo leta 1926 v oblasti ČOS skupno prirejenih nad 125.954 prosvetnih prireditve. Medletne tekme v smučarstvu se vrše zopet v Krkonoših začetkom leta 1928.

NAJCENEJE se DELIKATESI kupi v novi K. JARC „PRI TURISTU“ DUNAJSKA CESTA 7.

Razprodaja v Narodni knjigarni

Stritarjeva ulica šte. 2

Poučne in zabavne knjige, šolske knjige, šolske potrebščine, trgovske knjige, pisarniške potrebščine, razglednice itd.

CENE ZNIŽANE ZA 50%.

Naznanjamo tužno vest, da je naš upravnik, gospod

Ljudevit Joseck

danes preminul.

Pogreb bo v nedeljo 22. t. m. ob pol 16. iz mrtvašnice javne bolnice na pobreško pokopališče.

Maribor, 19. januarja 1928.

Uradništvo pošte Maribor I.

Razpis službe

Ljubljanski oblastni odbor razpisuje mesto ravnatelja

v oblastnem denarnem zavodu «Kranjska hranilnica».

Poleg običajnih pogojev se zahtevajo vsi trije državni juridični izpiti, najmanj 2 letna sodna ali odvetniška praksa ter 2 letna bančna praksa.

Pravilno kolekovane prošnje se vlagajo pri ljubljanskem oblastnem odboru do 28. januarja 1928.

Ljubljanski oblastni odbor: Predsednik dr. Natlačen.

Kože za Ameriko

posebno lepe zimске lisice, kune, čorhorje kupuje po najvišjih dnevnih cenah

ELIJAH EBER, Ljubljana, Kongresni trg 7 (Zvezda).

V najem iščem

za 1. maj ali 1. avgust

večje stanovanje (5 do 7 sob)

ali dve manjši stanovanji neposredno eno poleg drugega v mestnem delu med Dunajsko, Rimsko in Bleiweisovo cesto blizu glavne pošte.

Cenjene ponudbe na Anončno podjetje J. Rozman, Miklošičeva 6.

ISČE SE v nakup ali v družabništvo

gozdno veleposesstvo

z lastno žago ali kako drugo lesno industrijo v bližini železniške proge v svrhu ustanovitve industrije. Ponudbe na Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11 pod „14932“.

Ob progi Rajhenburg-Zagreb

prodam

radi družinskih razmer lepo sortirano in dobro lodo

TRGOVINO

z mešanim blagom. — Pogoji ugodni. — Potrebni kapital najmanj 250.000 Din. — Prevzem takol.

Samo resni in zmorni reflektanti naj vpošljejo ponudbo na upravo «Jutrac» pod «AMERIKA».

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, Ljubljana, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Tehnična pisarna inženjerja

sprejme mladega

elektrotehnika ali

strojnika v poskusno prakso proti manjši začetni plači. Potrebno je popolno znanje slovenščine in nemščine, po možnosti tudi srbo-hrvaščine.

Ponudbe je poslati na: Anončno podjetje J. Rozman, Miklošičeva 6-I.

Vreče

novi in rabljene vseh vrst ter JUTO za embalažo — ma vedno v zalogi

Mirko Miklavc, Ljubljana, Slovanska ulica 11

Zane Grey:

Železna cesta

Roman

Tako se je izkazalo, da je bil Slingerlandov strah upravičen. Allie je spoznala vso bridko resnost svojega položaja šele tedaj, ko je videla, da je privezana k drevesu. V prvi besnosti je napela vse moči, da bi se osvobodila. Toda njen napor je bil jalov; vse, kar je dosegla, je bilo to, da si je zaman odrila kožo na lakteh. Ko je izprevidela brezupnost svojega prizadevanja, jo je pograbil obup in toliko da se mu ni vdal; toda bliskovita misel na Neala, na njegovo bol, če bi jo izgubil ali če bi se ji zgodilo kaj žalega, jo je izpreletela kakor mrzel blisk in ji je oživila pogum. Njena ljubezen je bila močnejša od prirodnega dekliskega strahu.

Slušala je, kako so razbojniki v kladari premetavali pohištvo in druge stvari. Cele svežnje bobrovih kož so metali skozi vrata. Kmalu nato se je pojavil Fresno, držeč v rokah usnjeno možno, v kateri je hranil Slingerland svoj denar in nekaj dragocenosti. Ostali trije so prikolovratili za njim, pričaje se za opletenko, v kateri je bilo nekaj žganje.

»Niti kapljice več!« je zagodrnjal zmagovalček, ki se je bil polastil steklenice. Togotno jo je vrgel nazaj v kočo, da je treščila na ognjišče.

»Sandy, žerjavico si razsul po izbi,« je opomnil sivolasi razbojnik, ozrši se v kolibo. »Kože se vneajo.«

»Pusti, naj gori!« je viknil Fresno. »Saj imamo vse, kar smo hoteli dobiti. Naprej.«

»Vraga, kak zmisel pa je v tem, da zapalimo dedcu kolibo?«

»Saj ne bo dolgo gorelo,« je rekel tisti z mrkim obrazom; »in če pogori, bodo ljudje mislili, da so bili Indijanci. Razumeš, očaj?«

Vsi so rinili iz koče. Fresno je bil očitno vodja ali vsaj najjačja sila v družini. Najpreje je pogledal možno, ki jo je držal v roki, nato pa zvezano Allie.

»Náte, dečki, tepite se za to šaro.« Vrgel je možno na tla in je stopil k Allie.

Ostala trojica je planila na možno in Sandy jo je pograbil. Ona dva sta ga obkolila, ne baš preteče, a vendar spopadljivo, v svesti si svojih pravic.

»Jaz delim,« je rekel Sandy, spravlja se na konja. »Počakajta, da se kje ustavimo. Vidva vzemita bobre!«

Fresno je odvezal Allie od drevesa, toda laso je pustil zadrženo okoli njenih lakti; tako jo je surovo vlekli k svoji kljusi.

»Spravite se nani — le brž!« je ukazal.

Allie je zlezla na konja. Stremena sta bila predolga.

»Skočita, dečka,« je viknil Fresno, »pa mi ujemita eno izmed kljus, ki smo jih videli ob potoku.«

Med tem ko je preprepal stremena, je Allie z viška zrla nanj. Bil je okoren teleban in njegov dotik jo je navdajal z nepopisnim studom. Orožja ni nosil; a v sedelni torbi je tičal samokres in v toku risana winchesterka. Allie bi ga bila lahko ustrelila in jahala za svoje življenje. saj je imela dovolj poguma za tak poizkus. Toda Fresno je uredil stremena, preden so oni trije izginili iz pogleda. Krenil je za njimi, vodeč konja za udo. Allie se je ozrla in je videla,

kako se čadi izza vrat kladare tenek oblček dima. Nato je sunoma okrenila glavo, z obupnim sklepom, da porabi vsako, tudi najmanjšo priliko in ubeži tem ljudem; vedela je, da v njih družbi ne bo dolgo varna. Nekaj karkoli že, je trebalo storiti še danes, čakala je le ugodnega trenutka.

Ob pregazu je Sandy ujel enega izmed Slingerlandovih konj — mustanga, Alliečinega ljubljence, s katerim je bila sklenila veliko prijateljstvo. Bil je brza žival, nagel kakor vihra. Na njem se je upala prekositi vsakega izmed konj, ki so jih jahali ti razbojniki. Fresno je privezal konec lasa mustangu okoli vratu.

»Ali umete jahati brez sedla?« je vprašal Allie.

Allie se je zlagala. Takoj ji je prišlo na um, da ga mora prevartiti in pametno utajiti svojo spretnost; spomnila se je tudi, da ji jahanje na Fresnovem sedlu morda ponudi priliko, da zgrabi za orožje.

Fresno je skočil na mustanga, a ta ga je v trenutku vrgel raz sebe. Tovariši so se zarežketali. Fresno je preklinjaje pobral svoje kosti in je poizkusil še enkrat. To pot je bil mustang spodobnejši, a vendar je pokazal, da se mu breme apira. Nato je krenil Fresno na pot, vodeč svojega konja za udo, in naglica, s katero je jahal, je pričala, da se mu neznansko mudi.

Jahali so po dolini, dokler niso prišli na staro cesto v St. Vrain in Laramie; držeč se le-te, so napravili še nekaj milij proti jugoziklorki in so nato zavili v stransko dolino, kjer je bil njihov tabor. Ničesar posebnega niso ukrenili, da bi skrili svoje tovore ali meze, in po tej brezskrbnosti je Allie sodila, da jih ni strah Indijancev. Najbrže so bili prišli iz Kalifornije, in ker so se v svojem brezčastnem poklicu ogibali taborov in karavan, so jim bile opasnosti tega kraja neznane.

Naročila in vse dopise, ličilo se malih oglasov, je pošlaba na Oglasni oddelek Jutra, Ljubljana, Priljubljana, Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v parvedovalno in ročaj ne namere občinstva, waba beseda 50 par. - Maj. manjši zvešek Din 5.-. Priljubljana za sifro Din 5.-.

Mali oglasi

Use pristojbine je uparala ti obnem e saročilom, a cer e oglas e prabijo Cekovni račun pošta bra rihno Ljubljana, št. 1822

Naslove malih oglasov

pošiljamo le tedaj, če vprašalec priloži v znamkah pristojbino Din 2.—

Kdor želi prejeti naslove od oglasov, ali kako drugo pojasnilo, naj vedno priloži to malo pristojbino. sicer ne bo prejel odgovora.

OGLASNI ODDELEK »JUTRA«.

Obiti

Snežne čevlje
In galske dajte v povratilo samo stotokovnjaku Avg. Škof. u. čevljarja, Borštnikov trg št. 1 (za dramskim gledališčem). 40831

Motorna vozila

Avto
šestdesetletni, rabljen, lahek, kupim. Ponudbe z opisom in navedbo cene do 25. t. m. na ogl. oddelek Jutra pod »Avto 123«. 2027

Avto

z limuzino, šestdesetletni, v najboljšem stanju tako j proda Cron, Ljubljana — Ambrožev trg 3/II. 2047

Supersport

BSA motor Otto, s priklopi ali brez, prodam. Na ogled v garaži Kopčar v Ljubljani, Bleiweisova c. 2021

Knjige

»Ljubljanski Zvon« komplet od 1. 1881. do 1. 1926, poleg tega več posameznih letnikov, dalje nekaj letnikov Danjskega Zvona, Dom in Svet, Slovan, Planinski vestnik ter večje množice drugih leposlovnih knjig, 2 zimske črni sukni, črna obleka, damski plašč, 3 damski bluzi, otroški voziček, vrtni solčnik, omara za obleko in univalni napredaj. Naslov v oglas. oddelek Jutra. 1852

Službe dobi

Potnike (ce)

proti dobri proviziji, za obiskovanje privat, strank, za dobro idoč prodmet — sprejem. — Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Kaveja 350 Din«. 1793

Odvetniška pisarna

v Mariboru sprejme spretne konceptista, event. bolj začetnika. — Ponudbe pod »Avgust Reschek« na oglasni oddelek Jutra v Ljubljani. 1855

Kroj pomočnika

boljšega, sprejem takoj za velika stalna dela. Vsa oekrba v hiši. Ivan Stupica, krojaški mojster, Dob pri Domalah. 2024

Plačilno natakario

z večjo prakso in dobrih apritevali sprejme boljša gostilna v Ljubljani. Naslov s 1. februarjem. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Natakario«. 2032

Stavbena tehnika

voščega, z vsaj triletno pisarniško in stavbo prakso sprejem takoj. Ponudbe na Gradbeno podjetje G. Toman dr. z o. z. v Ljubljani. 2048

Učenko

sprejme v trgovino mešan, blaga na deteli E. Resman — Ptuj. 311

Točilca

starejšega, s kavčjo sprejem. Naslov v oglasnem oddelek Jutra. 1998

Kontoristinjo

zmožno arhivirajočino in neumneje v govoru in pisavi, perfektno knjigovodnjo z daljšo prakso, sprejem takoj. Pisarne ponudbe z navedbo referenc pod »K. B.« na oglas. oddelek Jutra. 1998

Potnika

z mesečno plačo takoj sprejem. — Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Kaveja zmožen«. 2013

Trg. pomočnik

železninar, starejši, dobi službo. Ponudbe z referencami na naslov: Franc Stupica, Ljubljana. 1992

Več trg. pomočnikov

železninarjev sprejem. — Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod »Perfekten«. 1991

Gaterista

prvovrstnega, s prima sprejemlje sprejme lema industr. družba Razbojšek & Zura, Slov. Bistrica. 1993

Knjigovodjo

(korespondenta), prvovrstnega in zanesljivega želim takoj za nekaj mesecev, k popolnoma urejenem knjiženju, za tovarno v bližini Ljubljane. V slučaju zaposlitve druge, bi delo lahko opravil tudi popoldne ali gotove dneve. Ponudbe pod »Vestna vknjiha« na oglasni oddelek Jutra. 2019

Zastopnike

sprejem proti fiksnim plači do 3000 Din in visoki proviziji. Takojšen zaslužek zagaran. Natančneje pove Zumbulović, Ljubljana — Aleksandrova cesta št. 12. 2040

Zastopnico

inteligentno in energično sprejme Slava Grill, Rimska cesta 2, parter. 2016

Trgovski pomočnik

mešane stroke, želi spremeni sedanje, želi pisarne ponudbe pod sifro »Vestna 25« na oglasni oddelek Jutra. 1893

Lešni manipulant

trezen, pošten, star 35 let, vešč vseh lešnih manipulacij v ekonomiji in lešni lešni, dober nakupovalec in prodajalec, želi primerno stalne službe. Ob enem je tudi dober ekonom. Prevzel bi vse vodstvo na lastno roko v ekonomiji in lešni industriji ob enem, ter bi vodil vse v najboljšem, zadovoljivem stanju ter z dobrim uspehom. Priporočila večji ekonomiji, kjer je poleg lešna industrija. Naslov pove oglasni oddelek Jutra. 1905

Uradnik

z znanjem slov., francoškega, italijanskega in nemškega jezika, želi službo. Želimo minimalne. Dopise na oglasni oddelek Jutra pod »Jugoslavija«. 2044

Prodajalka

mešane stroke, z večletno prakso, zmožna voditi sama trgovino, z dobrimi referencami, želi službo. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko »Samoestojna 28«. 2026

Poštena deklica

z dežele, ki zna šivati, želi službo pri dobri rodbini v Ljubljani. Oni, ki bi jo rabili naj javijo na oglasni oddelek Jutra pod »Zadovoljnost v delu«. 2025

Prodajalka

ki je še delj lasa samostojno vodila trgovino mešanega blaga in speerije, z dobrimi spritevali, agnila in zanesljiva, želi službo. Dopise na oglasni oddelek Jutra pod značko »Društvo postrežba«. 40292

Čevljar. pomočnik

želi službo za takoj. Naslov pove oglasni oddelek Jutra. 2046

Gospa

srednjih let, varna gospodinja in fina kuharica, želi službo gospodinjice pri starejšem gospoju ali gospe, kjer bi v slučaju došla tudi prostor za svoje pohištvo in bi lahko tudi pri sebi imela svojo triletno hčerko. Naslov pove oglasni oddelek Jutra. 2036

Absolventinja

drž. dvorazredne trg. šole želi službo. Dopise na oglasni oddelek Jutra pod »Marjiva 97«. 1997

Arhitekt

s sedemletno prakso v pisarni in stavbiščih, izurjen v projektiranju vakovrstnih, posebno industrijskih zgradb, dober kalkulator, želi službo; gre tudi za polirja. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod sifro »Hochbau«. 2022

Prodajam

Motvoz

(špag) kupite najceneje direktne v tovarni Mahanias vrvarna Šinkovec Grosuplje 261

Najboljši koks

Cebin, Wolfova ulica 1/II. III

Perje

gospje, različne kokuje in purje proda vsako množico in po najnižji ceni trdnika E. Valda, Čekovec. Medijmurje Telefon št. 59 68.8 535

Tračno žago

(Bandsäge) proda po ugodni ceni I. Brezelnik, Domžale 102. 1872

Pletilni stroj

znamke Ideal prodam po niski ceni. Kdor ga kupi, dobi stalno delo. — Jemc, Križevniška 11/I. 2043

Frak

kompletan, za srednjeveliko postavo, prodam za 350 Din. Naslov v oglasnem oddelek Jutra. 2015

Smuči

»Zagupita« malo rabljenje, drsalke št. 28, nove in stalnoke obleko za bolj velikega gospoda, prodam. — Naslov v oglasnem oddelek Jutra. 2011

Radio

popolnoma nov, z modernim zvočnikom, osemcevnim, ugodno napredaj. Dopise pod »Radio 8« na oglasni oddelek Jutra. 1989

Pridelki

Ajčovo moko
po 5 Din. koruzni zdrob po Din 3.50, prvovrstne izdelke od 25 kg naprej pošilja Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik Gorenjsko 40606

Sadje

Bosanske slive
prvovrstne, stanejo 5 kg samo 38 Din, 10 kg 74 Din. Slike bruske pri omotu za 2 Din ceneje. Razpošiljam po povzetju ali denar na prejel, franko omot in postilna. Export G. Drechsler, Tuzla, Bosna. 1920

Kupim

novi stroj — v dobrem stanju kupi E. Resman v Ptuj. 310

Registr. blagajno

dobro ohranjeno, k. p. m. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod »Registers«. 2031

Pisalni stroj

novi stroj — v dobrem stanju kupi E. Resman v Ptuj. 310

Restavracijo

s 16 tujskimi sobami oddam na Blejskem gradu ter hotel Europa ob blejskem kolodvoru. Ponudbe: Kenda, grajska uprava — Bled. 2041

U najem

2 zelenjadna vrta večja, odda v najem E. Popovič, Cesta v Mestni log 15. 1843

Pleskarju

in sobnemu slikarju oddam prostor za delavnico v velikem prometnem kraju v mestu na Gorenjskem. Naslov pove oglasni oddelek Jutra. 1886

Posred

Hišo s trgovino
prodam za 200.000 Din. — Takoj plačljivo 100.000 Din. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod značko »Prometen kraj«. 2017

Lokalček

za mlekarstvo želim na prometni cesti v Ljubljani. — Naslov v oglasnem oddelek Jutra. 2010

Soba

oddam z vso oprebo v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek Jutra. 2028

Soba

v bližini sodnije, z vodo, elektriko, tudi na dvoršču, želim za takoj. Naslov v oglasnem oddelek Jutra. 2009

Gospodična

želi dopisovati pod sifro »Li se eksistira kje značajnost« na oglas. oddelek Jutra. 1994

Graščak

mlad in inteligenten, zelo dobro sitiran. Hrvat, se želi spoznati z odgovarjajočo, dobro odgojeno gospodično. Cenjene dopise prosim na oglasni oddelek Jutra pod »Hrastnik i sreča«. Diskretnost absolutna. Anonimno ne sprejem. 2002

Mlad gošpod

inteligenten in dobro sitiran, želi poznanstva z istosoko gospodično, lepo Slovenko. Neanonimno dopise prosim na oglasni oddelek Jutra pod značko »Aviaticar X«. 2003

Gospodična

ki se je dne 26. decembra vozila skupno z gospodom iz Ljubljane v vlak št. 912, ter jo je isti 1. jan. pred večerno predstavo v kinu Dror pozdravil, prosi dotičnega za naslov — v svrhu nekoga pojavnja — na oglasni oddelek Jutra pod »Pojasnilo«. 345

Živali

Pes doberman

volik, temnorjav, se je zatekel. Naslov posetnika v oglasnem oddelek Jutra. 2042

Pes ovčak

6 mesecev star, z malo drusro, čiste pasme, napredaj. — Golob, Wolfova ulica 8. 1996

Lepa eksistenca.

Radi prevzema drugega polja, prodam poceni in pod ugodnimi pogoji dobro vpejano pensio v centru mesta, kjer je 50 stalnih apartamentov, s celokupnim inventarjem. Potreben obratni kapital 20-30.000 Din. Ponudbe pod »Lepa eksistenca« na Aloma, Beograd, Kolarčeva 7. 1748-a

Pozor, lovci!

Najbolje prodaste kože divjačine pri nakupovalcu največje amerikanke trgovke. — Naslov pove Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/II. 2041

U najem

2 zelenjadna vrta večja, odda v najem E. Popovič, Cesta v Mestni log 15. 1843

Pleskarju

in sobnemu slikarju oddam prostor za delavnico v velikem prometnem kraju v mestu na Gorenjskem. Naslov pove oglasni oddelek Jutra. 1886

Posred

Hišo s trgovino
prodam za 200.000 Din. — Takoj plačljivo 100.000 Din. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod značko »Prometen kraj«. 2017

Lokalček

za mlekarstvo želim na prometni cesti v Ljubljani. — Naslov v oglasnem oddelek Jutra. 2010

Soba

oddam z vso oprebo v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek Jutra. 2028

Soba

v bližini sodnije, z vodo, elektriko, tudi na dvoršču, želim za takoj. Naslov v oglasnem oddelek Jutra. 2009

Gospodična

želi dopisovati pod sifro »Li se eksistira kje značajnost« na oglas. oddelek Jutra. 1994

Graščak

mlad in inteligenten, zelo dobro sitiran. Hrvat, se želi spoznati z odgovarjajočo, dobro odgojeno gospodično. Cenjene dopise prosim na oglasni oddelek Jutra pod »Hrastnik i sreča«. Diskretnost absolutna. Anonimno ne sprejem. 2002

Mlad gošpod

inteligenten in dobro sitiran, želi poznanstva z istosoko gospodično, lepo Slovenko. Neanonimno dopise prosim na oglasni oddelek Jutra pod značko »Aviaticar X«. 2003

Gospodična

ki se je dne 26. decembra vozila skupno z gospodom iz Ljubljane v vlak št. 912, ter jo je isti 1. jan. pred večerno predstavo v kinu